Gemeente Borger-Odoorn

JAARSTUKKEN 2020

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ALGEMEEN

Inhoudsopgave

..... 1
Algemeen 2
Inhoudsopgave 2
Leeswijzer en algemene inleiding 6
Samenvatting op hoofdlijnen 9
Onze ambities 14
Thema's 15
Onze inwoners 16
Sociaal Domein 16
Doelstellingen 17
Ontwikkelingen Sociaal Domein 20
Verbonden partijen 22
Dienstverlening 25
Doelstellingen 25
Wat heeft het gekost? 28
Onze economie 29
Economische ontwikkeling 29
Doelstellingen 29
Recreatie en Toerisme 32
Doelstellingen 32
Verbonden partijen 33
Wat heeft het gekost? 35
Onze toekomst 36
Duurzame ontwikkeling 36
Doelstellingen 36
De veranderende rol van de gemeente 39
Doelstellingen 39
Verbonden partijen 40
Wat heeft het gekost? 42
Onze leefomgeving 43
Ruimte en groen 43
Doelstellingen 43
Verbonden partijen 44
Wonen en leefbaarheid 46
Doelstellingen 46
Verbonden partijen 48
Wegen en verkeer 50
Doelstellingen 50
Openbare orde en veiligheid 52
Doelstellingen 52
Verbonden partijen 53
Wat heeft het gekost? 55

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze portemonnee 56
Financiële begroting 56
Overzicht van incidentele baten en lasten per thema 58
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 60
Verbonden partijen 62
Wat heeft het gekost? 63
Paragrafen 64
Algemeen 65
Lokale heffingen 66
Belastingopbrengsten 66
Onroerendezaakbelastingen (OZB) 66
Reinigingsheffingen (combinatie afvalstoffenheffing en reinigingsrechten) 67
Rioolheffing 69
Toeristenbelasting 71
Forensenbelasting 72
Kostendekkendheid leges 72
Weerstandsvermogen en Risicomanagement 76
Weerstandsvermogen en risico's 76
Inventarisatie weerstandsvermogen 77
Risico’s 77
Berekening weerstandsratio 78
Verplichte kengetallen 79
Toelichting kengetallen 80
Kapitaalgoederen 81
Vastgoed & Geld 81
Wegen 81
Openbare verlichting 83
Groen 84
Begraafplaatsen 85
Sportvelden 86
Speeltuinen 86
Riolering 87
Gebouwen 89
Water 90
Duikers en watergangen 91
Financiering 92
Renterisico 96
Bedrijfsvoering 97
Organisatieontwikkeling 97
Personeel 99
Informatisering & automatisering 101
Verbonden partijen 104
Gemeenschappelijke regelingen 104
Vennootschappen en coöperaties 107

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Stichtingen en verenigingen 108
Overige verbonden partijen 108
Grondbeleid 109
Stand van bestemmingsplannen/kaveluitgifte grondbedrijf 109
Financiële uitgangspunten 111
Winst- en verliesnemingen 114
Gevolgen Covid-19 117
Jaarrekening 121
Balans per 31 december 2020 121
Toelichting op de balans per 31 december 2020 125
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 126
Vaste activa 129
Materiële vaste activa 129
Financiële vaste activa 139
Vlottende activa 140
Voorraden 140
Uitzettingen 143
Liquide middelen 145
Overlopende activa 145
Vaste passiva 147
Eigen vermogen 148
Voorzieningen 154
Vaste schulden, looptijd van één jaar of langer 159
Vlottende passiva 162
Netto vlottende schulden, looptijd korter dan één jaar 163
Overlopende passiva 164
Niet in de balans opgenomen verplichtingen 166
Gebeurtenissen na balansdatum 170
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 171
Onze inwoners 174
Burgerzaken 176
Openbaar basisonderwijs 176
Onderwijsbeleid en leerlingzaken 176
Sportbeleid en activering 176
Samenkracht en burgerparticipatie 176
Wijkteams 176
Inkomensregelingen 177
Begeleide participatie 177
Arbeidsparticipatie 177
Maatwerkvoorziening (WMO) 177
Maatwerkdienstverlening 18+ 177
Maatwerkdienstverlening 18- 178
Geëscaleerde zorg 18+ 178
Geëscaleerde zorg 18- 178
Volksgezondheid 178
Onze economie 179
Economische ontwikkeling 181
Fysieke bedrijfsinfrastructuur 181

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen 181
Economische promotie 181
Onze toekomst 182
Bestuur 184
Cult.presentatie, -productie en -partic. 184
Musea 184
Media 184
Milieubeheer 184
Onze leefomgeving 185
Beheer overige gebouwen en gronden 187
Crisisbeheersing en brandweer 187
Openbare orde en veiligheid 187
Verkeer en vervoer 187
Onderwijshuisvesting 187
Sportaccommodaties 188
Cultureel erfgoed 188
Openbaar groen en (openlucht) recreatie 188
Riolering 189
Afval 189
Begraafplaatsen en crematoria 189
Ruimtelijke ordening 189
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) 190
Wonen en bouwen 190
Algemene dekkingsmiddelen 191
Treasury 193
OZB woningen 193
OZB niet-woningen 193
Belastingen overig 193
Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF 193
Overhead 194
Vennootschapsbelasting (VpB) 197
Overige baten en lasten 200
Toelichting centrale posten 203
Mutaties reserves 206
Onvoorzien en beleidsintensivering 209
Gerealiseerd resultaat 210
Wet Normering Topinkomens (WNT) 211
Sisa-verantwoording 215
Overzicht taakvelden 220
Bijlagen 223
Interbestuurlijk toezicht 224
Verplichte beleidsindicatoren 228
Bijlage VI - Lijst met afkortingen 231
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 233

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Leeswijzer en algemene inleiding

Algemeen
De uitbraak van Covid-19 eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van Covid-19
hebben wij, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, als Drentse gemeenten tien maatregelen genomen om onze lokale en regionale ondernemers te ondersteunen. Verder passen wij voor onze inwoners en ondernemers, waar nodig, maatwerk toe.
De uitbraak van Covid-19 raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden. Zo werken veel medewerkers vanuit huis en is er druk gewerkt om de noodzakelijke (digitale) besluitvorming mogelijk te maken.
Covid-19 is een gebeurtenis die niet aan een thema of taakveld is toe te rekenen, maar heeft betrekking op de gehele organisatie en op veel thema's en taakvelden. Om aan het bestuur en inwoners in één onderdeel overzichtelijk en integraal toe te lichten welke gevolgen Covid-19 op de organisatie heeft (gehad) is een paragraaf toegevoegd waarin is beschreven welke maatregelen de organisatie heeft genomen. Ook is in deze paragraaf toegelicht wat de kosten, gemiste opbrengsten en risico's van Covid-19 op de thema's en taakvelden zijn (geweest) en is eveneens aandacht geschonken aan de financiële gevolgen van Covid-19 voor 2021 en de jaren daarna. Covid-19 brengt voor de komende jaren veel risico's met zich mee. We weten niet wanneer we het achter ons kunnen laten en wat de financiële effecten na afloop van Covid-19 zullen zijn.

De Jaarstukken
De indeling van de jaarstukken is op basis van de vier thema's: Onze inwoners, Onze economie, Onze toekomst en Onze leefomgeving. Tot slot laten we in 'Onze portemonnee' zien hoe wij aan onze inkomsten komen.

Wij leggen verantwoording af over het financiële beheer en over het behalen van de doelstellingen uit de begroting 2020. De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken zijn opgesteld binnen de kaders van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Dit ziet u terug in de indeling en de opbouw van de jaarstukken.

Het jaarverslag
In de themabegroting 2020 zijn per thema doelstellingen benoemd. In de Bestuursrapportage 2020-I is de voortgang aangegeven halverwege het jaar. Nu is voor alle doelstellingen de stand per eind 2020 in beeld gebracht.

We geven de doelstellingen weer in een samenvatting. De voortgang geven we aan met onderstaande kleuren.

afgewerkt	volgens planning	niet volgens planning	nog niet gestart

Waar noodzakelijk geven we een toelichting. Dat is in ieder geval zo als de uitvoering van een bepaald doel niet volgens planning loopt of nog niet is gestart. Per doelstelling rapporteren we over de voortgang.

In de subthema's bij de doelen maken we ook gebruik van symbolen. Deze hebben de volgende betekenis.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	Samenwerking: waar werken we samen met partijen, zoals andere gemeenten, provincie, ondernemers, inwoners, etc.
	Participatie: waar participeert de samenleving in het bereiken van onze gezamenlijke ambities.
	Cittaslow: waar geven we met onze manier van werken uitvoering aan de uitgangspunten van Cittaslow.
	Middelen: nieuwe of gewijzigde ambities waar middelen voor nodig zijn die niet in de reguliere budgetten zijn opgenomen.

De jaarrekening
Wij kunnen ons voorstellen dat u na het lezen van dit verslag benieuwd bent naar de kosten, of de plannen binnen het budget zijn uitgevoerd en hoe de gemeente er voor staat. In het onderdeel 'Samenvatting op hoofdlijnen' van de jaarstukken staan de belangrijkste oorzaken van het rekeningresultaat.
Bij de balans en het overzicht van baten en lasten zijn de verschillen ten opzichte van de begroting na wijziging in beeld gebracht. Is het verschil groter dan € 25.000 dan lichten wij dit toe. De verschillen ontstaan als in de bestuursrapportage 2020-II een ander bedrag begroot is, dan in het jaar 2020 in werkelijkheid is gerealiseerd.

Centrale verklaring voor een aantal posten
We kiezen er in de jaarrekening voor om de mutaties 'loonkosten' en 'kapitaallasten' centraal weer te geven. Dit voorkomt veel verwijzingen en herhalingen. Je hoeft bijvoorbeeld niet meer aan te geven dat het voordeel op het ene taakveld wordt gecompenseerd op een ander taakveld. Ook laten wij op deze wijze zien hoe de totale loonkosten zich verhouden ten opzichte van de raming.

De SiSa-verantwoording
Van het Rijk en de Provincie ontvangt de gemeente uitkeringen voor een aantal specifieke taken. De SiSa-bijlage is ook een onderdeel van de jaarstukken. In de SiSa-bijlage leggen we verantwoording af over deze specifieke uitkeringen.

Beleidsindicatoren
Volgens het BBV zijn we verplicht om de beleidsindicatoren van Waarstaatjegemeente.nl te presenteren. Deze indicatoren zijn opgenomen in een bijlage. Waarstaatjegemeente.nl verzamelt de gegevens uit een aantal bronnen zoals het CBS en de VNG.

Overzicht taakvelden
Vanaf 2017 moeten gemeenten volgens de vernieuwde BBV-voorschriften ook verplichte taakvelden opnemen in de jaarrekening. Op die manier zijn gemeenten onderling gemakkelijker te vergelijken en worden het Rijk en het CBS van goede en eenduidige informatie voorzien. Wij hebben in de jaarrekening een overzicht opgenomen van deze voorgeschreven taakvelden.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Wij hopen u met dit verslag een goed inzicht te kunnen geven in onze financiën.

College van burgemeester en wethouders

Jan Seton

Niek Wind

Freek Buijtelaar

Nynke Houwing

Albert Trip

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

SAMENVATTING OP HOOFDLIJNEN

Gerealiseerde doelstellingen

In de begroting 2020 zijn de doelstellingen en bijbehorende actiepunten opgenomen. Uit onderstaand overzicht kunnen wij concluderen dat het grootste deel (ruim 86%) hiervan in 2020 is afgewerkt of volgens planning loopt.
Een aantal actiepunten is rood of blauw (14%) en loopt dus niet volgens planning of is nog niet gestart. Per subthema worden deze actiepunten verderop in deze jaarrekening nader toegelicht.

Doelstellingen	Aantal	Groen	Lichtgr.	Rood	Blauw
Onze inwoners	56	4	45	5	2
Onze economie	22	1	16	3	2
Onze toekomst	28	4	23	0	1
Onze leefomgeving	42	5	30	5	2
Totaal	**148**	**14**	**114**	**13**	**7**
Percentage		**9,46%**	**77,03%**	**8,78%**	**4,73%**

afgewerkt | volgens planning | niet volgens planning | nog niet gestart

Het gerealiseerd resultaat

Hieronder zijn de lasten en baten per thema, algemene dekkingsmiddelen, overhead en overige baten en lasten weergegeven.
Hieruit blijkt dat:

1. het saldo van baten en lasten afgerond € 2.770.394 positief bedraagt. Dit is het resultaat van de vier thema's, algemene dekkingsmiddelen, overhead en overige baten en lasten.
2. het gerealiseerd resultaat afgerond € 1.295.755 positief bedraagt. Dit is het uiteindelijke resultaat dat is ontstaan na verwerking van de mutaties in de reserves.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	Jaarrekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo
Thema 1, onze inwoners	40.113.130	11.008.477	-29.104.653
Thema 2, onze economie	802.685	1.730.381	927.696
Thema 3, onze toekomst	3.993.218	490.419	-3.502.800
Thema 4, onze leefomgeving	21.233.831	10.696.273	-10.537.558
Totaal thema's	**66.142.864**	**23.925.550**	**-42.217.315**
Treasury	516.050	596.997	80.947
OZB woningen	102.163	4.932.833	4.830.670
OZB niet-woningen	-	1.413.900	1.413.900
Belastingen overig	338.064	-	-338.064
Uitkeringen gemeentefonds	8.917	47.457.341	47.448.424
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**965.194**	**54.401.071**	**53.435.877**
Overhead	8.649.397	66.584	-8.582.813
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Overige baten en lasten	-1.109	133.536	134.644
Totaal	**8.648.288**	**200.119**	**-8.448.169**
Saldo van baten en lasten	**75.756.346**	**78.526.740**	**2.770.394**
Mutaties reserves	5.559.194	4.084.556	-1.474.638
Gerealiseerd resultaat	**81.315.540**	**82.611.295**	**1.295.755**

Resultaat op hoofdlijnen
Om u snel een indruk te geven van het rekeningresultaat noemen wij hieronder de grotere afwijkingen ten opzichte van de raming in de BERAP 2020-II. Wij zeggen met nadruk de grotere afwijkingen, omdat het saldo van deze verschillen geen exacte verklaring geeft van het rekeningresultaat van afgerond € 1.296.000.
In het onderdeel 'jaarrekening' is in de 'toelichting op het overzicht van baten en lasten', op het niveau van taakveld, een toelichting gegeven op alle verschillen groter dan € 25.000. Deze toelichtingen samen geven de verklaring voor het rekeningresultaat van € 1.296.000. Hieronder worden de verschillen ten opzichte van de 2e bestuursrapportage van meer dan € 100.000 verklaard.

Verwacht rekeningresultaat
Ten opzichte van verwachte rekeningresultaat ad € 258.000, zoals gepresenteerd in de 2e bestuursrapportage 2020, is een voordeel behaald van € 1.038.000. Het uiteindelijk resultaat is € 1.296.000.

Invloed van Covid-19 op het financieel resultaat
De uitbraak van Covid-19 raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Covid-19 heeft betrekking op de gehele organisatie. Op veel thema's en taakvelden zie je dan ook voor- en nadelen ontstaan door extra kosten en compensatie uitkeringen. De grotere

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

voordelen zijn in de toelichting hierna beschreven. Deze voordelen ontstaan doordat de verwachte kosten nog niet (volledig) zijn gemaakt. Wij doen dan ook het voorstel om een bedrag van € 546.000 van het rekeningresultaat af te zonderen voor de te verwachten financiële gevolgen van Covid-19 in de komende jaren.

Afschrijving
Voordeel € 393.000
Het voordeel op de afschrijving komt doordat niet alle voorgenomen investeringen in het jaar worden gerealiseerd. Hierdoor vallen er geraamde afschrijvingslasten vrij (onderuitputting).

Rente en dividend
Voordeel € 214.000
Als gevolg van de lage rente op de kapitaalmarkt en de negatieve rente op de geldmarkt is de werkelijk betaalde rente lager dan begroot. De situatie op de kapitaalmarkt en geldmarkt hebben echter een negatief effect op de resultaten van de banken. Hierdoor is het resultaat van de Bank Nederlandse Gemeenten lager en daarmee ook de dividend uitkering aan gemeenten.

Algemene uitkering
Voordeel € 465.000
Het voordeel ontstaat door verrekeningen met voorgaande jaren, de ontvangen middelen Covid-19 compensatie uit de decembercirculaire 2020 en een voordelige aanpassing van de verdeelmaatstaven.

Belastingen (gemeentelijke belastingen en omzetbelasting)
Voordeel € 544.000
Als gevolg van areaal uitbreiding en stijging van de WOZ-waarden van de woningen is de OZB opbrengst hoger dan geraamd. Het grootste voordeel is echter ontstaan op de toeristenbelasting. Door de uitbraak van Covid-19 begin 2020 is de toeristensector abrupt tot stilstand gekomen. Het aantal overnachtingen daalde dramatisch. De te verwachten opbrengst van de toeristenbelasting is dan ook naar beneden bijgesteld. Later in het jaar was het reizen weer mogelijk. Veel Nederlanders besloten echter om de vakantie in eigen land door te brengen. Hierdoor waren de campings in de zomerperiode vrijwel volledig bezet en is er nog een groot deel van de verloren omzet van het begin van het jaar weer goed gemaakt. De werkelijke opbrengst is hierdoor uiteindelijk niet veel lager dan het oorspronkelijk geraamd bedrag.
Er is nog een aanvullende aangifte gedaan voor de omzetbelasting over de jaren 2015 tot en met 2019. Lange tijd heeft de belastingdienst vast gehouden aan een beperkte teruggave van omzetbelasting op de kosten van re-integratie. De Hoge Raad heeft echter een ruimere uitleg gegeven aan het recht op compensatie. Hierdoor kan er in meer gevallen btw worden teruggevraagd dan in eerste instantie door de belastingdienst werd geaccepteerd. Hiervoor is in 2020 over de jaren 2015 tot en met 2019 nog een aanvullende aangifte ingediend.

Juridische dienstverlening
Nadeel € 125.000
Voor een aantal zaken bleek specialistische kennis noodzakelijk. De juridische kennis voor deze specifieke zaken is extern ingehuurd.

Grondverkopen buiten het grondbedrijf
Voordeel € 260.000
Jaarlijks worden er gronden verkocht buiten de in het grondbedrijf opgenomen bestemmingsplannen. Het gaat dan vaak om 'losse' kavels die verspreid in de gemeente liggen en de verkoop van zogenaamd snippergroen. In 2020 komt de belangrijkste opbrengst uit de verkoop van gronden binnen het project van de oude melkfabriek in Exloo.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Hart van Exloo
Nadeel € 215.000
Het nadeel van € 215.000 komt grotendeels door de afwaardering van grond naar marktwaarde (€ 160.000). Deze afwaardering was noodzakelijk in verband met de verkoop en herinrichting van de Zuiderhoofdstraat 4 (in de volksmond pand Smeman genoemd) in Exloo. Het overige nadeel komt door meerkosten aanschaf pand, sloopkosten en architect kosten.

Sportaccommodaties
Nadeel € 160.000
Als gevolg van Covid-19 zijn er extra schoonmaakkosten gemaakt en hebben de beheerders van de sportkantines compensatie ontvangen voor omzetverlies. Naast Covid-19 waren er meerkosten voor het onderhoud van de sportvelden. Deze komen vooral voort uit het beregenen van de velden en herstelmaatregelen aan de velden door de droge zomer.
In 2020 is bij enkele gebouwen het onderhoudsbudget overschreden. Om o.a. aan wet- en regelgeving te voldoen moest onderhoud worden uitgevoerd. In enkele andere gevallen betrof het een calamiteit.

Activering en re-integratie
Voordeel € 172.000
Het voordeel ontstaat door een overschot op het re-integratiebudget. Door Covid-19 zijn er minder re-integratietrajecten ingezet.

Voorziening overschrijdingsregeling bijzonder onderwijs
Voordeel € 173.000
De uitkomst als gevolg van juridische procedures met betrekking tot de vaststelling van de afrekening over de periode 2001-2005 is lange tijd onzeker geweest. Vanwege deze onzekerheid is er een voorziening van € 173.040 gevormd om eventuele negatieve gevolgen op te kunnen vangen. Met de uitspraak van de Raad van State op 24-06-2020 is aan deze onzekerheid een einde gekomen. De uitspraak heeft geen nadelige financiële gevolgen gehad voor de gemeente. De opgebouwde voorziening van € 173.040 kan daarmee vrijvallen.

Jeugdhulp
Nadeel € 874.000
De kosten voor de jeugdhulp zijn opnieuw gestegen. Uit de eerste analyse blijkt dat de kostenstijging van de jeugdhulp is ontstaan doordat de doelgroep jeugdigen met een beschermingsmaatregel en jeugdhulp 21% groter is geworden ten opzichte van 2018 (in 2019 was dit zelfs 25% t.o.v. 2018). Dit is de doelgroep met de duurste vormen van zorg en het lastigste om op te sturen, omdat de verwijzingen door een gecertificeerde instelling worden afgegeven. 39% van deze doelgroep betreft jeugdigen met een voogdij maatregel. Het woonplaatsbeginsel zorgt bij deze doelgroep voor een andere financieringssystematiek waardoor niet de woonplaats van de ouders, maar de feitelijke verblijfplaats van de jeugdige bepaalt welke gemeente financiert. Borger-Odoorn financiert in dit geval deze zorgtrajecten.
Om gecompenseerd te worden voor deze kosten hebben we een aanvullende uitkering voor voogdij/18+ aangevraagd en een bedrag van € 735.301 toegewezen gekregen. In BERAP 2020-II hebben we hiervan € 200.000 toegevoegd aan het budget. Het restant is toegevoegd aan de NUW reserve voor 2021. Aangezien er voordelen zijn op andere onderdelen in het Sociaal Domein (zoals WSW en re-integratie) hebben we het restant in de NUW reserve gelaten en gereserveerd voor 2021. Zodoende hebben we voor 2021 extra budget om deze kosten op te vangen.
Daarnaast constateren we dat het aantal jeugdigen met jeugdzorg niet is toegenomen en dat de PGB's verder zijn afgenomen. Hierdoor is een voordeel ontstaan op het budget voor de PGB's.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Wmo
Nadeel € 470.000
Er zijn nadelen op de woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en overige kosten. De overschrijdingen op de woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen zijn ontstaan door een achterstand in facturatie van een aantal aanbieders in 2020 en enkele dure maatwerkvoorzieningen. De overschrijding op overige kosten is ontstaan door enkele specifieke casussen, terwijl hier onvoldoende dekking voor was.
Ook is er een overschrijding op de kosten van huishoudelijke hulp. Dit wordt veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief en een toenemend aantal cliënten. De invoering van het abonnementstarief zorgt wel voor een hogere opbrengst uit eigen bijdragen van het CAK.
Verder is er een voordeel op Wmo Begeleiding. Dit komt door een forse afname van de PGB kosten.

Inkomensregelingen
Voordeel € 203.000
De kosten op het gebied van inkomensvoorzieningen zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat de definitieve BUIG uitkering fors is verhoogd en bij ons de kosten voor bijstand niet zijn toegenomen. De BUIG uitkering is hoger uitgevallen vanwege opgenomen Covid-19 compensatie en additionele conjuncturele effecten.

Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
Voordeel € 528.000
De voordelen ontstaan door overschotten op de jaarrekeningen van de werkvoorzieningsschappen Emco en Wedeka. Uit de jaarrekeningen blijkt dat we het grootste deel van de overschotten terug ontvangen. De Covid-19 compensatie die de WSW bedrijven hebben ontvangen heeft hierin een grote rol gespeeld.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze ambities

ONZE INWONERS

Vanzölf Saomen met inwoners en partners.

Binnen het sociaal domein staat zelfredzaamheid voorop, iedereen doet mee en waar nodig ondersteunen we.

Inwoners centraal bij de dienstverlening.

ONZE ECONOMIE

Een ondernemersvriendelijke gemeente met een gezond vestigingsklimaat.

Mogelijkheden vinden en benutten om de ontwikkelingen in de agrarische sector lokaal te stimuleren.

Behoud van de toppositie van Borger-Odoorn als Drentse gemeente met de meeste werkgelegenheid in Recreatie & Toerisme.

ONZE TOEKOMST

Duurzaam wonen en duurzaam energie opwekken.

De gemeente als regisserende en faciliterende partner bij maatschappelijke vraagstukken en inwonersparticipatie.

Een andere mindset door de Omgevingswet.

Samen met het Rijk de brede Welvaart in regio Zuid- en Oost Drenthe versterken door de Regiodeal.

ONZE LEEFOMGEVING

Een aantrekkelijke en groene leefomgeving voor inwoners en toeristen Borger-Odoorn is een aantrekkelijke gemeente waarin het prettig wonen is, nu en in de toekomst.

Toekomstbestendige wegen door inventief omgaan met onze middelen.

Iedereen voelt zich veilig in Borger-Odoorn.

ONZE PORTEMONNEE

Onze huidige financieel gezonde positie ook voor de toekomst behouden.

Verantwoord keuzes maken door faseren en prioriteren in onze ambities en bestedingsvoorstellen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

THEMA'S

ONZE INWONERS

	ONZE INWONERS Vanzölf Saomen met inwoners en partners. Binnen het sociaal domein staat zelfredzaamheid voorop, iedereen doet mee en waar nodig ondersteunen we. Inwoners centraal bij de dienstverlening.

Sociaal Domein

Ambitie

Sinds 2015 heeft het Rijk drie decentralisaties uitgevoerd. Daardoor hebben we als gemeente extra en omvangrijke wettelijke taken erbij gekregen. In Borger-Odoorn hebben we deze decentralisaties breed en integraal opgepakt. We proberen zo te werken aan het vinden van slimme hulpvragen op het gebied van welzijn, zorg, onderwijs en participatie. Het regenboogmodel geeft schematisch weer hoe we het sociaal domein beschouwen. Als we een missie voor het sociaal domein zouden moeten benoemen is dat Iedereen doet mee.

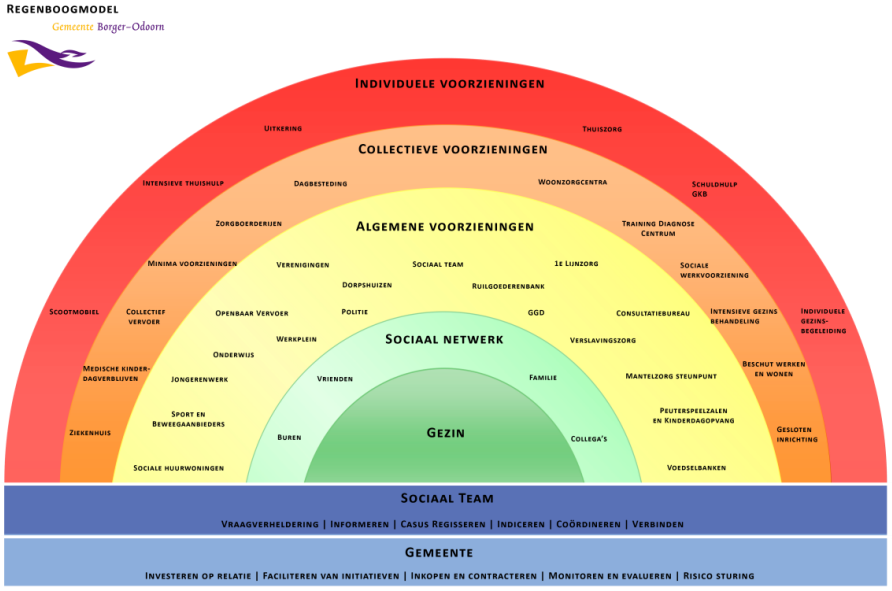

Bogen
1 Advies- en hulpaanvraag vanuit zelfregie
2 Preventieve en algemene voorzieningen
3 Geïndiceerde voorzieningen, groepen
4 Geïndiceerde maatwerkvoorzieningen, individu

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Doelstellingen

Sociaal domein: algemene doelstellingen			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Het integraal beleid updaten.	1.1 Doorontwikkeling Sociaal Domein uitvoeren.		
	1.2 Afronden actiepunten beleidsplan Vanzölf Saomen.		
2. Het voorkomen dat inwoners (duurdere) zorg nodig hebben.	2.1 Visie ontwikkelen op het voorliggend veld.		
	2.2 Een uitvoeringsplan opstellen conform de visienota gezondheid, sport en bewegen.		

Sociaal domein: participatiewet en meedoen			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Meer mensen toeleiden naar betaald werk.	1.1 Goede werkgeversdienstverlening inzetten in samenwerking met de partners in de Arbeidsmarktregio Drenthe		
	1.2. Inzetten van Social Return on Investment (SROI) bij aanbestedingen door de gemeente.		
	1.3 Inkoop beschut werk bij Emco en Wedeka.		
2. Het bevorderen dat inwoners meedoen in de samenleving.	2.1 Inkoop van leerwerktrajecten bij lokale partners.		
	2.2 Beter benutten van lokale infrastructuur voor sociale activering (bijvoorbeeld BORG).		
	2.3 Inzet Meedoenwebwinkel.		
	2.4 Subsidie Jeugdfonds Drenthe.		
3. Het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.	3.1 Inzet Voorzieningenwijzer.		
	3.2 Inzet budgetcoaches Andes.		
4. Het bestrijden van de effecten van armoede.	4.1 Inzet Meedoenwebwinkel.		
	4.2 Inkoop schuldhulpverlening.		
	4.3 Subsidiëren stichting Voedselbank.		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

5. Het integreren van nieuwkomers in onze samenleving.	5.1 De samenwerking tussen het team werk, Vluchtelingenwerk en Andes verbeteren in de begeleiding van nieuwkomers.			
	5.2 Voorbereidingen treffen op de nieuwe Wet Inburgering.			

Sociaal domein: Wmo en Jeugd

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Zorg zo laag mogelijk in de regenboog organiseren.	1.1 Uitvoering geven aan Pilot 'Ons eigen plan' (dwarsverband met pijler Welzijn Regiodeal).			
	1.2 Samenwerking versterken tussen partijen.			
	1.3 Monitoring versterken.			
2. Inhoudelijk en financieel waar mogelijk bijsturen op jeugdhulp.	2.1 Uitvoeringsprogramma Jeugdhulp uitvoeren.			
3. Zorg aan de inwoners betaalbaar houden voor een zo laag mogelijke prijs.	3.1 Goede afspraken maken met zorgaanbieders.			
	3.2 Meer inzetten op controle declaratiegedrag en stapeling bouwstenen in de Jeugdzorg.			
	3.3 Samenwerking met scholen versterken/passend onderwijs.			
	3.4 'Normaliseren' in de jeugdzorg: situaties van kinderen eerder/meer als normaal beschouwen in plaats van meteen zorg te verlenen.			
	3.5 Vroegsignalering door inzet Voorzieningenwijzer.			
4. Een passend aanbod van zorgverleners organiseren in Borger-Odoorn.	4.1 Het bewaken van inkoopafspraken op de doelstellingen die bepaald zijn in het integraal beleid sociaal domein en de gemaakte (inkoop)afspraken.			
5. Beschermd wonen organiseren per 2021.	5.1 Implementatie plan van aanpak beschermd wonen opstellen.			
6. Ouderen langer zelfstandig laten wonen.	6.1 Deelnemen en uitvoering geven aan Werkagenda Drents Zorglandschap (in samenwerking met de Drentse gemeenten, Zilveren Kruis en provincie).			
	6.2 Afspraken maken met woningcorporaties over levensloopbestendig wonen.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

		6.3 Het verstrekken van blijversleningen.			
Sociaal domein: Onderwijs, gezondheid, sport en bewegen					
Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
	1. Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.	1.1 Een goede samenwerking organiseren tussen leerplichtambtenaren, scholen en sociale teams.			
	2. Het stimuleren dat kinderen opgroeien tot evenwichtige, gezonde en zelfstandige (jong)volwassenen die midden in het leven staan.	2.1 Een preventieve aanpak en doorgaande ontwikkellijn 0 – 23 jaar.			
	3. Samenwerken aan kwalitatief goede, bereikbare en betaalbare zorg.	3.1 Deelnemen en uitvoering geven aan Werkagenda Drents Zorglandschap.			
	4. Versterken en verbinden van wijkgericht werken.	4.1 Module integrale ouderenzorg: inzet bij huisartsen.			
		4.2 Inrichten integrale zorg in aansluiting bij wat past bij lokale structuren.			
	5. Het stimuleren van een gezonde leefstijl.	5.1 Het huidig programma gezonde leefstijl continueren.			
		5.2 Het uitvoeringsplan opstellen en implementeren conform de visienota gezondheid, sport en bewegen.			
	6. Het realiseren van een gezonde, fysieke omgeving en goede voorzieningen die uitnodigen tot sport en bewegen	6.1 Het uitvoeringsplan opstellen en implementeren conform de visienota gezondheid, sport en bewegen.			
		6.2 Nieuw speelruimtebeleid opstellen.			
	7. Het realiseren van een gezonde, sociale omgeving en positieve sportcultuur.	7.1 Het uitvoeringsplan opstellen en implementeren conform de visienota gezondheid, sport en bewegen.			
	8. Het beheren en exploiteren van gemeentelijke accommodaties waar mogelijk overdragen aan inwoners.	8.1 Uitvoering geven aan Kern en Kader sport (binnen- en buitensport).			
	9. Het bestrijden van laaggeletterdheid onder inwoners.	9.1 Taalhuis met taalhuiscoördinator versterken.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

		9.2 Volwassenenonderwijs beschikbaar stellen voor inwoners.		
Sociaal domein: Leefbaarheid				
Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
	1. Het verbeteren van educatie, participatie en leefbaarheid.	1.1 Verstrekken subsidies om educatie, participatie en leefbaarheid te verbeteren.		
	2. Het bevorderen van eigen kracht.	2.1 Verstrekken subsidies om de eigen kracht te verbeteren.		
		2.2 Uitvoering geven aan pilot 'ons eigen plan.'		

Toelichting

Sociaal domein: algemene doelstellingen
1.1 In 2020 is de evaluatie sociaal domein afgerond en is een plan van aanpak opgesteld voor het programma doorontwikkeling sociaal domein.
2.1 Dit is een apart project in het programma doorontwikkeling sociaal domein. Start in het voorjaar van 2021.
Sociaal domein: Wmo en Jeugd
1.1 Deze pilot van expeditie de Monden heeft vertraging opgelopen in verband met de Covid-19 crisis.
1.3 Per 1 september 2020 is de nieuwe controller sociaal domein in dienst getreden.
3.4 Dit is een doorlopend proces en zal ook worden meegenomen in het programma doorontwikkeling sociaal domein.
5.1 Het nieuwe beschermd wonen is uitgesteld met een jaar naar 2022.
6.2 Dit wordt jaarlijks meegenomen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties.
6.3 Wij bieden als gemeente nog steeds deze lening aan.
Sociaal domein: Onderwijs, gezondheid, sport en bewegen
1.1 Door Covid-19 zijn natuurlijk de scholen niet het gehele jaar open geweest.
5.1 Vanwege Covid-19 heeft de uitvoering van het sport- en gezondheidsakkoord wel enige vertraging opgelopen. Wanneer mogelijk wordt uitvoering z.s.m. weer opgepakt.
6.2 Gelet op de Covid-19-crisis en de daaruit volgende taken is ervoor gekozen dit op een later moment te doen.
8.1 Buitensport leefgebied Odoorn loopt. De verwachting is dat we dit najaar een beleidsnota Kern en Kader binnensport aan de raad kunnen voorleggen.
Sociaal domein: Leefbaarheid
2.2 Door de Covid-19 crisis is de pilot van Expeditie de Monden niet volgens planning verlopen.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

Covid-19 heeft op alle onderdelen van het gemeentelijk beleid invloed gehad en dus ook op het sociaal domein. Het spreken met inwoners werd moeilijker en de gevolgen van de pandemie leidde bij sommigen tot wanhoop. Desalniettemin zien we dat de samenleving als geheel sterker is dan we misschien wel dachten. Mede door de ongekende steunmaatregelen vanuit de rijksoverheid. De werkloosheid is niet omhoog geschoten en de schuldenproblematiek is niet groter geworden. Of liever gezegd, nog niet. In hoeverre de pandemie uit 2020 invloed gaat hebben op de komende maanden of jaren valt echter moeilijk te voorspellen.

In 2020 is de evaluatie sociaal domein verschenen. Hierover is uitgebreid gesproken met de gemeenteraad. De evaluatie heeft geleid tot een aantal aanbevelingen die we hebben verwerkt in het programma doorontwikkeling sociaal domein. Met speciale aandacht voor een visie op preventie en het voorliggend veld. Het plan van aanpak voor dit programma

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

is eind 2020 opgesteld en het programma zelf wordt dit en komend jaar met volle kracht opgepakt.

De kosten van de Wmo zijn verder gestegen. Dit is geen verrassing. Al enkele jaren geven we aan dat de vergrijzing een belangrijke oorzaak is. Mensen worden gemiddeld gesproken niet alleen ouder, maar blijven ook langer zelfstandig wonen. Dit uit zich in een grotere ondersteuningsvraag bij de gemeente. In 2020 kregen 1.618 inwoners een Wmo-indicatie. Dit is een stijging van 9% sinds 2018 (toen ging het om 1.479 inwoners).

In 2020 is het abonnementstarief Wmo ingevoerd. De financiële gevolgen hiervan beginnen inmiddels zichtbaar te worden. De ontwikkelingen in beschermd wonen gaan onverminderd door, ondanks uitstel van de overgang van centrumgemeente naar omliggende gemeenten. De financiële gevolgen zijn nog niet helemaal duidelijk, maar de inhoudelijke wijzigingen blijven overeind staan. Verder is in 2020 de inkoop van Wmo begeleiding gestart. Door Covid-19 is de planning echter opgeschoven, de nieuwe contracten zullen daarom op 1 juli 2021 ingaan.

Op onderwijsgebied is hard gewerkt aan een nieuw Lokaal Educatief Akkoord (LEA). Deze is van start gegaan op 1 januari 2021. Daarop aansluitend is in 2020 stevig ingezet op het versterken van het traject VVE – preventieve interventie voor kinderen met een risico op (taal)achterstanden. Met VVE bedoelen we vroeg- en voorschoolse educatie. Hiermee proberen we te bereiken dat kinderen zonder achterstand aan groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. Doel hiervan is dus bovenal om alle kinderen gelijke kansen te geven in het onderwijs.

Niet onvermeld mag worden het succes van het taalhuis. De doelstelling om 300 laaggeletterden te bereiken is in de loop van 2020 behaald. Met hulp van de vrijwilligers uit onze gemeente. Iets om trots op te zijn!

Wat jeugdhulp betreft zien we ondanks Covid-19 (nog) niet dat het aantal jeugdigen met jeugdhulp stijgt. Er waren in 2020 661 jeugdigen die jeugdhulp. Dit is vrijwel gelijk aan het aantal in 2018. De kosten stijgen met name doordat de doelgroep jeugdigen met een beschermingsmaatregel en jeugdhulp groter is geworden. Dit komt o.a. door een ongunstige uitwerking van het woonplaatsbeginsel.

Een andere ontwikkeling is dat de wachtlijsten bij de gecertificeerde instellingen – deze geven uitvoering aan de jeugdbeschermingsmaatregelen – zijn opgelost. Daardoor kunnen we de veiligheid van kinderen beter monitoren. Ook moeten we noemen dat in het afgelopen jaar zogenaamde zorgmakelaars zijn aangesteld. Deze medewerkers gaan onder meer de afstemming tussen gemeenten en gecertificeerde instellingen optimaliseren.

Het jaar 2020 zag verder een grootschalige steunoperatie voor ZZP-ers via de TOZO-regeling. Zij zagen soms dramatische omzetverliezen door Covid-19. In totaal hebben we in 2020 482 uitkeringen en 22 bedrijfskredieten toegekend via TOZO 1, 2 en 3. De meedoenwebwinkel heeft 588 huishoudens geholpen om mee te kunnen doen in 2020. Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2020 in beperkte mate gestegen, van 422 naar 430 huishoudens. Afgerond 2%. In de maand april 2020 was wel een scherpere stijging zichtbaar toen de maatschappelijke schok rond Covid-19 groot was, maar deze vlakte af in de rest van het jaar. Ook de arbeidsmarkt liet daarmee een zekere robuustheid zien.

Tot slot mogen we niet vergeten dat het sociaal domein breder is dan wat we hierboven vermelden. Hieronder valt ook gezonde leefstijl en sport. Dit is zeker beïnvloed door Covid-19 (thuiswerken, sportclubs gesloten), maar niet stil komen te staan. Het project binnensport is opgepakt en dit gaat zijn effecten krijgen in het sociaal domein. En het Jeugdfonds Sport en Cultuur heeft 105 kinderen uit onze gemeente kunnen helpen in

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

2020 met sporten of muziek maken. Niet zoveel als in 2019, maar we hopen dat het in 2021 weer op het oude niveau terugkeert.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Wedeka bedrijven**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	Uitvoeren WSW voor mensen met een arbeidshandicap of een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
Beleidsontwikkeling	Het bestuur van Wedeka heeft de directie de opdracht gegeven om een bedrijfsplan aan te leveren om het meerjarig tekort te verlagen. Momenteel liggen in navolging op het bedrijfsplan twee alternatieve scenario's voor: ombouw en afbouw van de GR Wedeka.

Verbonden partij	**Emco Groep**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	Uitvoeren WSW voor mensen met een arbeidshandicap of een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
Beleidsontwikkeling	Sinds 1 januari 2018 werkt de Emco-groep nauw samen met Menso NV, het leerwerkbedrijf van de gemeente Emmen. Dit levert een goede synergie op en houdt het financieel tekort van de Emco-groep in control.

Verbonden partij	**GGD Drenthe**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	De GGD Drenthe bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.
Beleidsontwikkeling	1. Aansluiting uitvoering publieke gezondheidstaken bij de lokale beleids- en uitvoeringswensen van de gemeente Borger-Odoorn. 2. Aandacht voor de discussie over gewenste kwaliteits- en takenniveau, met name doorontwikkeling van Veilig Thuis Drenthe (VTD) en andere veiligheidstaken, zowel inhoudelijk als in meer effectieve werkprocessen. 3. Product overstijgend werken aan de volgende thema's: gezonde leefstijl en leefomgeving, gezond en veilig opgroeien, infectiepreventie en sociale veiligheid.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Actiepunten	1. GGD's staan vanuit hun verantwoordelijkheid en opdracht voor de zorg voor de publieke gezondheid in de frontlinie om de Covid-19 crisis te bestrijden. Deze opgave heeft grote impact op de GGD's, zo ook op GGD Drenthe. In korte tijd is er enorm opgeschaald waarbij onder landelijke regie GGD Drenthe wendbaar moest kunnen inspelen op snel wisselende omstandigheden en vraagstukken. Daarbij zette GGD Drenthe zich in om de reguliere dienstverlening zoveel als kon onder de beperkingen van de Covid-19 maatregelen voort te zetten. 2. Het adviseren over effectieve interventies om de gezondheid van inwoners te bevorderen én risico's te voorkomen, heeft veelal digitaal doorgang kunnen vinden. 3. Bij Veilig Thuis Drenthe (VTD) is ingezet op meer monitoring van veiligheidssituaties, ontwikkeling en evaluatie van systeemgerichte methodieken en specifieke thema's, zoals het bespreekbaar maken van en expertise ontwikkelen over oudermishandeling. Ten tijde van Covid-19 zagen we landelijk een afname in het aantal meldingen maar een toename van het aantal adviezen, zo ook in Drenthe. Het aantal vormen van geweld per melding zijn toegenomen waardoor meldingen complexer zijn geworden en dat vraagt, naast andere aanpassingen van de werkomgeving (verplicht thuiswerken), soms beperkingen in het huisbezoek, minder intercollegiaal overleg (vooral op afspraak en niet ad hoc) meer van de dienstverlening. 4. Reorganisatie van de OGGZ-functies in samenhang met de 'sluitende aanpak personen met verward gedrag' en de Wet verplichte GGZ.

Verbonden partij	**Publiek Vervoer Groningen Drenthe**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	Alle samenwerkende overheden willen in Groningen en Drenthe een optimaal vervoersnetwerk creëren, dat: - Betaalbaar en toekomstbestendig is; - Dat duurzaam gebruik maakt van alle vervoersmiddelen, zodat alle inwoners naar hun werk of school kunnen gaan en/of deel kunnen nemen aan het sociale leven en bezoekers aan onze provincies hun reisdoelen kunnen bereiken.
Beleidsontwikkeling	Komen tot manieren om efficiënter te reizen.
Actiepunten	Meewerken aan diverse pilots/projecten. Coördineren van aanpassingen in het vervoer i.v.m. Covid-19 en adviseren van alle partijen i.v.m. de continuïteitsbijdrage aan de vervoerders. Doorontwikkeling op diverse gebieden.

Verbonden partij	**Zwembaden Borger-Odoorn BV**
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Doelstelling	Een doelmatig en optimaal beheer en exploitatie voor instandhouding van de openluchtzwembaden in Borger-Odoorn.
Beleidsontwikkeling	In 2020 stond de ontwikkeling vooral in het teken van het organiseren van een veilig zwemseizoen met inachtneming van de Covid-19 regels.

Verbonden partij	**Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn**
Rechtsvorm	Stichting
Doelstelling	Organiseren van de gemeentelijke toegang voor inwoners.
Beleidsontwikkeling	Covid-19 speelde het afgelopen jaar een grote rol in de dienstverlening van de stichting sociale teams. Desondanks is de stichting erin geslaagd om op veilige wijze contact te houden met onze inwoners.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Dienstverlening

Ambitie

Wij zien communicatie en dienstverlening als urgente thema's. Het geeft houvast en richting wanneer we als organisatie alert reageren op brieven, tijdig terugbellen, benaderbaar zijn en de inwoner zich gehoord laten voelen. Daarom komen we met voorstellen voor een verdere doorontwikkeling van onze werkwijze. We zien de organisatie als faciliterende organisatie, met medewerkers in een coachende rol. Zo richten we onze manier van werken dan ook in. Bij nieuwe initiatieven wordt er volop meegedacht over wat er mogelijk is, ook qua financiering in bijvoorbeeld de vorm van dorpsbudgetten.

Voor de uitwerking van communicatie en dienstverlening hanteren we drie pijlers, namelijk:

-Bereikbaar zijn: Via alle gangbare kanalen voor iedereen.
-Benaderbaar zijn: Met persoonlijke aandacht voor iedereen.
-Begrijpelijk zijn: Met een heldere boodschap voor iedereen.

Doelstellingen

Dienstverlening			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Bereikbaar zijn: De gemeente is via diverse kanalen herkenbaar en toegankelijk voor alle inwoners, ondernemers en organisaties. Alle inwoners moeten zaken met ons kunnen doen via de weg die zij prettig vinden.	1.1 Het opleveren van een uitvoeringsprogramma waarin inzicht zal worden verschaft in acties, planning en benodigde middelen.		
	1.2. Implementatie van een nieuwe website.		
2. Benaderbaar zijn: We hebben aandacht voor de menselijke maat. We staan klaar, zijn klantvriendelijk en benaderen onze klanten persoonlijk waar die behoefte ligt. Benaderbaar betekent	2.1 Het opleveren van een uitvoeringsprogramma waarin inzicht zal worden verschaft in acties, planning en benodigde middelen.		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ook proactief meedenken met de klant.	2.2 Verbeteren van de telefonische bereikbaarheid en ons terugbel-gedrag.	
	2.3 Monitoring van het resultaat via het uitvoeren van klanttevredenheids-onderzoeken.	
3. Begrijpelijk zijn: De informatie die we verstrekken is correct, helder en eenduidig. We stemmen de inhoud van onze boodschap zoveel mogelijk af op de ontvanger. Wij begrijpen dat onze klanten verschillende behoeften per situatie of moment hebben.	3.1 Het opleveren van een uitvoeringsprogramma waarin inzicht zal worden verschaft in acties, planning en benodigde middelen.	
	3.2 Afronden van het project 'invoering van de nieuwe schrijfstijl'.	
	3.3 Monitoring van het resultaat via het uitvoeren van klanttevredenheids-onderzoeken.	

Toelichting

1.1 Het uitvoeringsprogramma dienstverlening wordt verder uitgewerkt in een deelproject van de Omgevingswet.
1.2 We hebben in 2020 hier nog geen uitvoering aan kunnen geven. Dit staat voor 2021 op de planning.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

2.3 Dit is een continu proces.
3.2 Dit wordt in 2021 verder opgepakt.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onze inwoners		Begroting 2020			Rekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
T0.2	Burgerzaken	847	349	498	679	248	431
T4.1	Openbaar basisonderwijs	138	24	114	137	17	120
T4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.221	389	832	1.339	561	779
T5.1	Sportbeleid en activering	445	108	337	440	209	231
T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.131	-12	1.143	1.154	50	1.104
T6.2	Wijkteams	3.905		3.905	3.976		3.976
T6.3	Inkomensregelingen	9.014	7.746	1.268	10.777	9.788	989
T6.4	Begeleide participatie	5.737		5.737	5.178		5.178
T6.5	Arbeidsparticipatie	787	15	772	594	2	593
T6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	664	10	654	1.002	15	987
T6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	6.036	46	5.990	6.279	78	6.201
T6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.804		5.804	6.864	20	6.844
T6.81	Geëscaleerde zorg 18+	26		26	26		26
T6.82	Geëscaleerde zorg 18-	742		742	627		627
T7.1	Volksgezondheid	1.089	20	1.069	1.040	20	1.020
Totaal		**37.586**	**8.695**	**28.891**	**40.112**	**11.008**	**29.106**

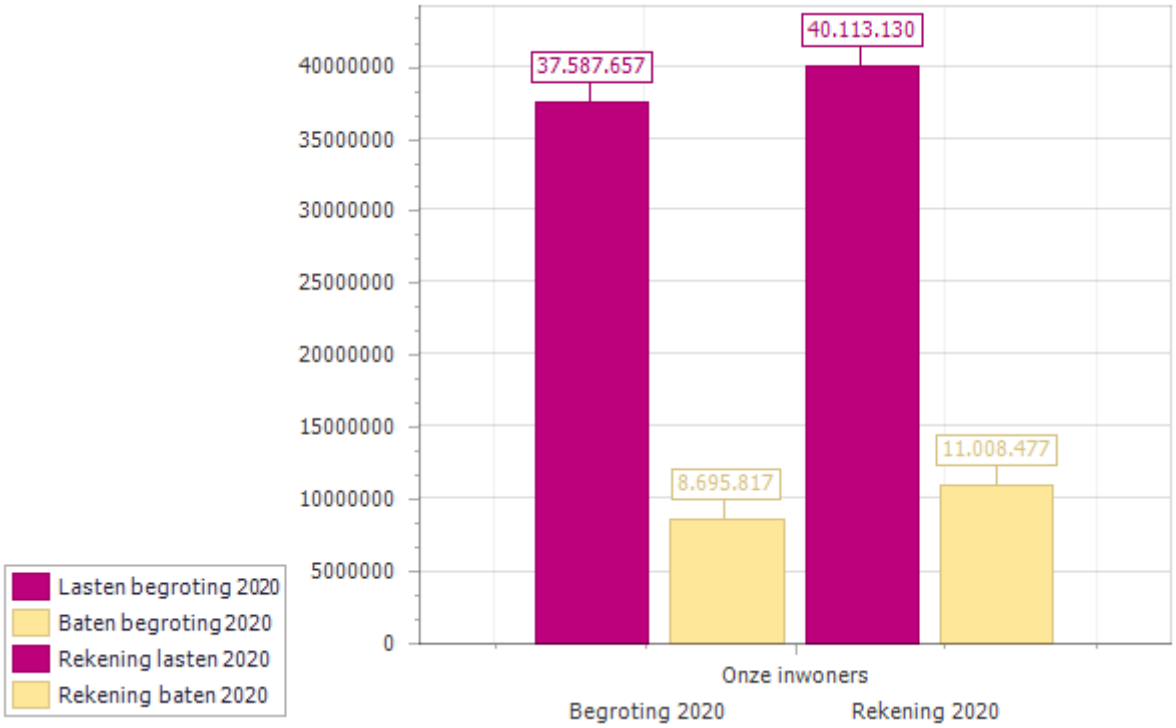

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ONZE ECONOMIE

	ONZE ECONOMIE Een ondernemersvriendelijke gemeente met een gezond vestigingsklimaat. Mogelijkheden vinden en benutten om de ontwikkelingen in de agrarische sector lokaal te stimuleren. Behoud van de toppositie van Borger-Odoorn als Drentse gemeente met de meeste werkgelegenheid in Recreatie & Toerisme.

Economische ontwikkeling

Ambitie

Borger-Odoorn zet als plattelandsgemeente in op een samenleving waarin ondernemerschap en leefbaarheid elkaar versterken. Als ondernemersvriendelijke gemeente met een aantrekkelijk ondernemersklimaat willen we zowel bestaande als potentiële ondernemers zo goed mogelijk faciliteren. Veelvuldige contacten tussen gemeente en bedrijfsleven (bedrijfsbezoeken en -ontvangsten en bijeenkomsten) worden gebruikt om ontwikkelingen te volgen en waar gewenst op in te spelen. Door actief deel te nemen aan de Regiodeal zal de gemeente via de pijler "werken" gaan profiteren van de bestendiging en versterking van het regionale en dus lokale economisch klimaat.

Doelstellingen

Economische ontwikkeling			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat behouden.	1.1 Aanleggen van glasvezel.		
	1.2 Wonen in combinatie met werken faciliteren.		
	1.3 Vestigingsmogelijkheden bieden in de vorm van bedrijventerreinen.		
	1.4 Arbeidsvoorziening voor bedrijfsleven.		
2. Een Ondernemers-vriendelijke gemeente blijven.	2.1 Actieve ondersteuning bij vestiging / uitbreiding van bedrijven.		
	2.2 Informatie verstrekken voor ondersteunings- en startersmogelijkheden.		
	2.3 Communicatie via bedrijfsbezoeken, bijeenkomsten.		
	2.4 Ondersteuning van lokale promotie (Open Bedrijvendagen, onderneming van het jaar).		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	2.5 MKB-vriendelijk inkopen.		
3. Een veerkrachtige en innovatieve regio waar onderwijs aansluit op de arbeidsmarkt (pijler "Werken" Regiodeal).	3.1 Versterken samenwerking bedrijfsleven, onderwijs en overheid op diverse terreinen w.o. vrijetijdseconomie en Zorg.		
	3.2 Bouwen/versterken van innovatie-omgevingen gericht op leren, werken en onderzoek waardoor met competent personeel de innovatiekracht wordt vergroot.		
	3.3 Ondersteunen digitale transitie via vouchers voor het inhuren van expertise (digitaliseringsplan en/of uitvoering).		

Toelichting

1.1 Het aanleggen van het netwerk in het buitengebied is voor de witte adressen afgerond. waarmee het project is gerealiseerd. De particuliere markt pakt nu de aanleg van de grijze adressen op.
1.2 De aanleg van glasvezel in het buitengebied heeft de mogelijkheden voor het combineren van wonen en werken vergroot. Nu thuiswerken door Covid-19 een grote vlucht heeft genomen is het percentage thuiswerkers enorm gestegen. Veel mensen willen dit ook voor een of meerdere dagen per week voortzetten.
1.4 Voor alle onderdelen van het beleid economische zaken geldt dat de invloed van de maatregelen tegen de verspreiding van het Covid-19 virus een grote invloed op de economische ontwikkeling van de gemeente heeft.
Door de ondersteunende maatregelen is de daadwerkelijke impact nog niet zichtbaar. Veel tijd gaat zitten in het voorlichten en ondersteunen van ondernemers over de Rijks/ en Drentse gemeentelijke aanpak.
2.1 Er zijn verschillende overleg mogelijkheden met de gemeente. Via de website zijn de mogelijkheden op de bedrijventerreinen in beeld gebracht.
2.2 De informatieverstrekking in 2020 was vooral gericht op de Covid-19 regelingen ter ondersteuning van de ondernemers.
2.3 De meeste contacten met de ondernemers hebben telefonisch plaatsgevonden. Tijdens de zomerperiode zijn veel bezoeken afgelegd aan de toeristische ondernemers en winkeliers. Alleen in het voorjaar heeft een fysieke ondernemersbijeenkomst plaatsgevonden, 'Covid-19 proof' in de tuin van het Hunebedcentrum om met ondernemers uit de verschillende sectoren in gesprek te gaan over de gevolgen voor hun bedrijfstak.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

2.4 De publieke activiteiten zoals de Drentse Open Bedrijvendagen waaraan de gemeente meedoet hebben in 2020 niet plaats kunnen vinden in de vorm waarin ze bedoeld zijn. Er hebben wel digitale varianten plaats gevonden waaronder de Drentse onderneming van het jaar, waarbij ook veel aandacht was voor de winnaar van 2019 Avitec B.V..
2.5 De gemeentelijke inkoop wordt in BOCE verband uitgevoerd. Bij de opdrachten tot € 70.000,00 kan enkelvoudig onderhands worden gegund, waarmee ook de lokale en regionale MKB in aanmerking kunnen komen voor gemeentelijke opdrachten.
3.1 Door de gevolgen van de Covid-19 crisis en het grote effect hiervan op het voortgezet onderwijs hebben er na begin maart geen gesprekken meer plaats gevonden over stage mogelijkheden.
Met NHL Stenden Hogeschool is een samenwerking gestart met de opleiding Leisure & Events Management waarin studenten ondernemers helpen met projecten op het gebied van vrije tijd en vitaliteit.
3.2 In 2020 is een bijdrage vanuit de Regiodeal ontvangen om de haalbaarheid van de Open Science Hub Exloo te onderzoeken.
3.3 Met een bijdrage vanuit de Regiodeal is het digitaliseringsproject voor de vrijetijdseconomie van start gegaan, waarbij ondernemers door middel van een cursus worden geïnformeerd over de digitale mogelijkheden voor hun bedrijf.
In 2021 wordt met de ervaringen van het afgelopen jaar een nieuw traject uitgezet.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Recreatie en Toerisme

Ambitie

Behoud van de toppositie van Borger-Odoorn als Drentse gemeente met het grootste aandeel R&T in de lokale werkgelegenheid. De sector zorgt voor een hoog voorzieningenniveau en is daarmee een prominente pijler onder onze lokale leefbaarheid. Meer bezoekers, een langer verblijf en meer spreiding over het jaar moeten leiden tot een toename in bestedingen, werkgelegenheid en leefbaarheid. Om dit te bereiken faciliteert en stimuleert de gemeente de sector door te investeren in infrastructuur (o.a. wandelknooppunten, fietspaden (e-bikes) en hippische routes). En met ondersteuning van productontwikkeling, promotie en netwerkvorming, kennisondersteuning en informatievoorziening. De gemeente werkt zoveel mogelijk samen met de sector zelf. Hierbij spelen de BOCE-samenwerking, Geopark De Hondsrug, de provincie, het Recreatieschap en Marketing Drenthe een belangrijke rol. De Stichting Bestemming Borger-Odoorn (SBBO) vormt in promotioneel opzicht een belangrijke schakel tussen gemeente en ondernemers en werkt hierin nauw samen met de andere Hondsruggemeenten.

Doelstellingen

Recreatie en Toerisme				
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Bevorderen samenwerking met verschillende partijen.	1.1 Netwerkvorming lokale ondernemers via SBBO door bijeenkomsten (structureel).			
	1.2 Organisatie van bijeenkomsten en beurzen.			
	1.3 Gezamenlijke promotie van De Hondsrug Unesco Geopark.			
	1.4 Routevorming fietsen veenkoloniaal gebied.			
2. Faciliteren van de sector.	2.1 Lokale promotie en informatievoorziening door de Toerist Informatie Punten (TIP).			
	2.2 Aanleg en onderhoud van infrastructuur zoals wandelknooppuntensysteem, fietsroutes Hunzevallei en E-bike routes Zuidoost Drenthe.			
	2.3 Ondersteuning ontwikkeling Open Science Hub.			
	2.4 Ondersteuning via project Vitale Vakantieparken.			
	2.5 Meedenken en participeren in lokale initiatieven.			
	2.6 Stimuleren digitalisering (scan/uitvoering) R&T sector via vouchers (Pijler Werken Regiodeal).			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Toelichting

1.1 Ondanks de Covid-19 crisis heeft nog een aantal fysieke bijeenkomsten plaats gevonden.
1.2 Door Covid-19 wel minder en vaker digitaal.
1.3 SBBO en de andere Hondsruggemeenten hebben samen met het Geopark en Marketing Drenthe in 2020 gewerkt aan een merkactivatieplan van de Hondsrug. Dit gaat vanaf 2021 worden uitgevoerd.
1.4 Gratis te verkrijgen routeboekjes zijn via TIP en ondernemers uitgezet. Ondernemers zijn content met dit initiatief omdat het leidt tot meer bezoekers/interesse. Daarnaast zijn in BOCE-verband veenkoloniale arrangementen laten maken en uitzetten.
2.1 Tip in Borger heeft in 2020 een zeer drukke zomer beleefd. Meer dan ooit werd er namelijk vakantie gevierd in binnenland. Drenthe en dus BO hebben hier volop van mee geprofiteerd.
2.2 Fietsknooppuntennetwerk is in 2020 geüpdatet. Routes komen nu vaker door dorpen en langs horeca. Wandelknooppuntennetwerk wordt voorjaar 2021.
E-bike route Zuidoost Drenthe heeft nu aandacht van de provincie als onderdeel van doorfietsroutenetwerk. Variantenstudie moet aangeven welk traject gevolgd zal worden.
2.4 Samen met Taskforce VVP wordt o.a. gewerkt aan terugbrengen permanente bewoning. Er zijn gesprekken gevoerd met de besturen van een aantal parken.
Ook via het VVP heeft een van de lokale parken voor verdere ontwikkeling een REX-regeling aangevraagd. Een ander park heeft gebruik gemaakt van de RET-regeling.
2.5 Ondanks de Covid-19 crisis of wellicht dankzij is er ook in 2020 sprake geweest van diverse initiatieven. In sommige gevallen gaat het om grotere projecten.
Waar mogelijk biedt de gemeente ondersteuning door mee te denken en te werken.
2.6 De vraag naar digitaliseringworkshops was lager dan gepland.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Recreatieschap Drenthe
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	Recreatieschap Drenthe staat midden in de recreatie-toeristische sector in Drenthe. De organisatie ondersteunt, ontwikkelt en voert uit met oog voor de omgeving en in de wetenschap dat R&T van groot belang is voor de vitaliteit van Drenthe.
Beleidsontwikkeling	In 2020 is samen met gemeenten, provincie, Marketing Drenthe en de sector gewerkt aan het Perspectief op Bestemming Drenthe 2030, waarin de balans tussen R&T, inwoners en natuur centraal staat. Doel is de kracht te benutten van de vrijetijdssector voor bestemming Drenthe, waarbij bezoekers zich verbonden voelen met Drenthe, bedrijven zich kunnen ontwikkelen en bewoners hun trots delen.
Actiepunten	1. Ontzorgen van gemeenten op gebied van toeristisch-recreatief beleid. 2. Doorgroeien naar hét routebureau van Drenthe. 3. Aanjagen van de bestedingen in de Drentse toeristisch-recreatieve sector, zodat de werkgelegenheid op peil blijft. 4. Recreatieschap zet met haar kennis/kunde en het stimuleringsfonds alle zeilen bij voor de gemeenten,

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

sector en inwoners om sterker uit de crisis te komen. Toerisme moet een bron blijven van banen/inkomens en van bescherming van cultureel/natuurlijk erfgoed.
5. Nog meer inzet op groeiende behoefte aan (verbeterde) data en op inzichten over bezoekersgedrag.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onze economie		Begroting 2020			Rekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
T3.1	Economische ontwikkeling	42		42	36		36
T3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur				217	179	38
T3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	55	56	-1	48	55	-7
T3.4	Economische promotie	473	1.205	-732	501	1.496	-995
Totaal		**570**	**1.261**	**-691**	**802**	**1.730**	**-928**

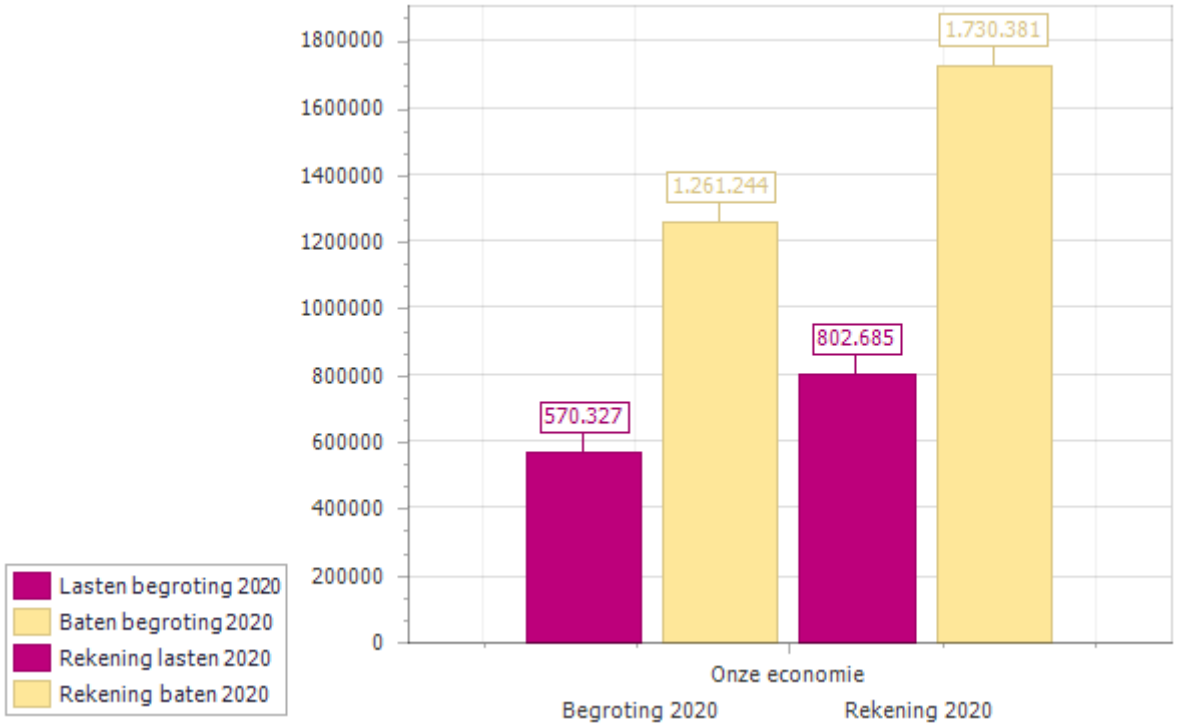

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ONZE TOEKOMST

	ONZE LEEFOMGEVING Een aantrekkelijke en groene leefomgeving voor inwoners en toeristen Borger-Odoorn is een aantrekkelijke gemeente waarin het prettig wonen is, nu en in de toekomst. Toekomstbestendige wegen door inventief omgaan met onze middelen. Iedereen voelt zich veilig in Borger-Odoorn.

Duurzame ontwikkeling

Ambitie

Duurzaamheid is en blijft één van onze belangrijke speerpunten. In samenwerking met overheden, bedrijven en onze inwoners werken we aan projecten met doelen als duurzaam energie opwekken en energiebesparing. De duurzaamheidslening is hiervan een voorbeeld. De gemeente wil door middel van educatie ook de jeugd meer betrekken bij duurzaamheidsvraagstukken. In 2020 werken we met de duurzaamheidsagenda. Hierbij geven we uitvoering aan de doelen die zijn gepresenteerd door het Rijk.

De gemeente wil niet achterblijven bij haar inwoners en onderneemt zelf ook stappen op het gebied van duurzame maatregelen, zoals zonnepanelen, isolatie, slimme verlichting, renovatie en onderhoud bij de eigen gemeentelijke gebouwen. Het aanpakken van het gemeentelijk vastgoed leidt niet alleen tot energie-, CO2- en geldbesparing, maar betekent tevens een hogere vastgoedwaarde, meer comfort en een betere verhuurbaarheid van de gebouwen.

In het afvalbeleid nemen we maatregelen om de hoeveelheid restafval per inwoner omlaag te brengen. Ook hier zet de gemeente stappen door afvalscheiding in het gemeentehuis stap voor stap verder te stimuleren.

Doelstellingen

Duurzame ontwikkeling				
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Aansluiten bij de nationale en internationale afspraken energietransitie.	1.1 Deelnemen aan de Regionale Energie Strategie.			
	1.2 Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om woningen aardgasvrij te maken.			
	1.3 Opstellen monitor/dashboard voor het volgen van het resultaat.			
	1.4 Opstellen van transitievisie Warmte.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	2. Een energieneutrale Drentse woonomgeving in 2040.	2.1 Gemeente draagt bij aan het verduurzamen van (koop)woningen door het verstrekken van duurzaamheidsleningen. Hierbij wordt onderzocht of een nieuw financieringsmodel mogelijk is zodat elke woningeigenaar hiervan gebruik kan maken.		
		2.2 Prestatieafspraken met woningcorporaties.		
		2.3 Ondersteunen van het Drents Energieloket.		
	3. Het goede voorbeeld geven als gemeente.	3.1 Ondersteunen van het Koploperproject waarbij MKB-bedrijven geholpen worden om duurzamer te ondernemen.		
		3.2 Het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen.		
		3.3 Versneld verduurzamen van de openbare verlichting (LED) in 6 jaar tijd.		
		3.4 Plaatsen van E-laadpalen in de gemeente.		
		3.5 Ondersteunen van IVN voor natuur-, milieu- en duurzaamheidseducatie.		
	4. Faciliteren van initiatieven uit de gemeenschap.	4.1 Ondersteunen initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen.		
		4.2 Oog voor belangen van inwoners bij duurzaamheidsinitiatieven en de uitvoering daarvan, o.a. bij windmolen-plannen en zonneakkers (participatie-eisen).		
	5. Reduceren van het afval tot maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020.	5.1 Optimaliseren van het afvalbrengpunt.		
		5.2 Directe communicatie met inwoners over		
		5.3 (Jaarlijks) uitvoeren van sorteeranalyses waarbij de samenstelling van het huishoudelijk rest- en PMD afval wordt onderzocht.		
		5.4 (Jaarlijks) opstellen van een grondstoffenmonitor		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

5.5 Maatregelen uitvoeren om te komen tot een nog betere afvalscheiding.

Toelichting

1.3 De provincie heeft aangegeven ons te willen ondersteunen met het ontwikkelen van een dashboard, maar dit moet nog worden opgepakt.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

De veranderende rol van de gemeente

Ambitie

Meer en beter inspelen op de ontwikkelingen in de samenleving, waar inwoners steeds vaker de samenwerking zoeken met de gemeente. De gemeente neemt hierin een meer regisserende en faciliterende rol op zich. Zij is hierdoor in staat maatschappelijke vraagstukken samen met inwoners en andere partners integraal op te pakken, met de blik naar buiten gericht.

Doelstellingen

De veranderende rol van de gemeente			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Betrekken van de inwoners bij beleidsvoorbereiding, -uitvoering en besluitvorming.	1.1 Ervaring opdoen (bijvoorbeeld in de vorm van een pilot) met vernieuwende participerende werkvormen en deze breder inzetten.		
	1.2 Dorpsbudgetten effectueren in samenwerking met de 18 dorpsverenigingen.		
	1.3 In kaart brengen wat de invoering van de Omgevingswet betekent voor de gemeentelijke dienstverlening en communicatie.		
	1.4 Introduceren van de Omgevingsdialoog.		
2. De organisatie voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet.	2.1 Het inrichten van de werkprocessen naar de vereisten die de Omgevingswet stelt.		
	2.2. Het inrichten van ICT-ondersteuning om de werkprocessen te ondersteunen en een koppeling te maken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).		
	2.3 Het concreet maken van de participatie-vereisten uit de Omgevingswet en deze vertalen naar de praktijk in Borger-Odoorn.		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	2.4 Het toewerken naar een totaal ontwikkelaanbod zodat kennis en vaardigheden en houding en gedrag (cultuur) van onze medewerkers in lijn worden gebracht met de nieuwe ontwikkelingen die de organisatie van ons vraagt. 2.5 Het opstellen van een nota van uitgangspunten. Deze vormt een opmaat naar de omgevingsvisie.

Toelichting

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Eems Dollard Regio (EDR)**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling	Bevorderen van de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar deelnemers op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van de regionale economie, cultuur e.d.
Beleidsontwikkeling	Zie onderstaande actiepunten.
Actiepunten	Actiepunten op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederlandse en Duitse bedrijven en het stimuleren van studentenuitwisseling via het onderwijs.

Verbonden partij	**Vereniging Drentse Gemeenten (VDG)**
Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Doelstelling	Het bieden van een platform aan de Drentse gemeenten met vier functies: kennis en expertise, netwerken en ontmoeten, afstemmen en samenwerken en interne en externe verbindingen realiseren.
Beleidsontwikkeling	Er is een strategische agenda opgesteld met verschillende opgaven.
Actiepunten	De zes opgaven waaraan gewerkt gaan worden zijn: leefbaarheid en krimp, klimaat, goede en bereikbare zorg, problematische schulden, goed openbaar bestuur en de omgevingswet.

Verbonden partij	**Cittaslow International**
Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Doelstelling	Tot de top behoren op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit (internationaal keurmerk).

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Beleidsontwikkeling	Inmiddels zijn in Nederland 11 gemeenten lid van dit netwerk. Wereldwijd zijn 272 gemeenten lid. Doel van het internationale en landelijke netwerk is om kennis te delen.
Actiepunten	1. Uitdragen waarden Cittaslow. 2. Leren van elkaar (nationaal en internationaal netwerk).

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onze toekomst		Begroting 2020			Rekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
T0.1	Bestuur	2.121	310	1.811	2.125	311	1.815
T5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	136	16	120	182	29	154
T5.4	Musea	205	4	200	207	4	203
T5.6	Media	644	100	544	635	100	535
T7.4	Milieubeheer	831	19	812	843	46	797
Totaal		**3.937**	**449**	**3.487**	**3.992**	**490**	**3.504**

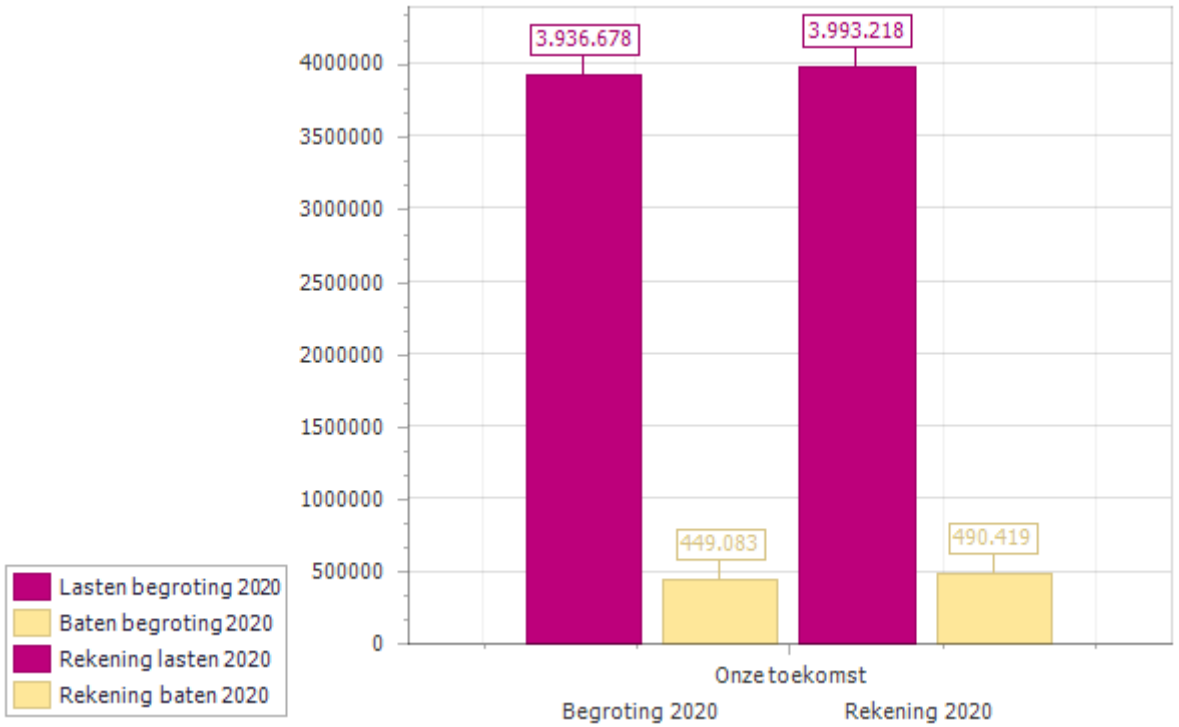

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ONZE LEEFOMGEVING

	ONZE LEEFOMGEVING Een aantrekkelijke en groene leefomgeving voor inwoners en toeristen Borger-Odoorn is een aantrekkelijke gemeente waarin het prettig wonen is, nu en in de toekomst. Toekomstbestendige wegen door inventief omgaan met onze middelen. Iedereen voelt zich veilig in Borger-Odoorn.

Ruimte en groen

Ambitie

Borger-Odoorn biedt een aantrekkelijke openbare ruimte voor bewoners, recreanten en toeristen. De karakteristieke kenmerken van het gebied –zand en veen- blijven behouden door de eenvoudige en ruimtelijke groene inrichting. Met toepassing van eenvoudig groen met minder intensief onderhoud. Uitgangspunt is een eenduidige keuze voor een duurzaam kwaliteitsniveau, dat ruimte biedt aan flora en fauna.

Doelstellingen

Ruimte en groen			
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**T1**	**T2**
1. Zo efficiënt, effectief en integraal mogelijk invulling geven aan de onderhoudskwaliteit v/d gehele openbare ruimte(wegen, riolering, groen, water en meubilair). De beleidsnota IBOR maakt duidelijk in welke gebieden welk niveau van beeldkwaliteit	1.1 Na vaststelling uitvoeren Beleidsnota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR).		
2. Zorgen voor een gezond en veilig bomenbestand.	2.1 Opstellen van een bomenvisie met boombeheerplan.		
3. Behoud van cultuurhistorische karakteristieke elementen: zoals lanen, brinken, houtwallen, bossen en singels.	3.1 Herzien bosbeheerplan.		
4.1 Bevorderen van de biodiversiteit, zoals alternatieve vormen van beheer, educatie, ecologisch beheer bermen.	4.1 Biodiversiteit verhogen om de habitat van de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups te verbeteren. Dit kan bereikt worden met bloemrijke bermen, plaatselijk aanpassen		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	maaibeleid en een gevarieerder bomen- en struikenbestand.			
5. Voldoende graf- en urncapaciteit met keuzemogelijkheden.	5.1 Consequent uitvoeren huidig beleid.			
6. Begraafplaatsen met een eenduidig kwaliteitsniveau en een goede toegankelijkheid voor mindervaliden.	6.1 Renovatie van delen van de begraafplaatsen.			
7. Een watersysteem waarbij (afval)water op een zo efficiënt mogelijke manier wordt ingezameld en verwerkt zodat de kosten voor de burger beperkt blijven.	7.1 Doorgaan met het afkoppelen van het regenwater van de riolering om bij de koplopers van Nederland te blijven behoren. In de gemeente Borger-Odoorn is inmiddels 38% afgekoppeld (1 ha per jaar).			
8. Een klimaatrobuust ingerichte leefomgeving.	8.1 Vanuit de Samenwerking in waterketen uitvoeren van stresstesten om de risico's voor wateroverlast, hitte, droogte en overstroming in beeld te brengen. De maatregelen die daaruit voortvloeien opnemen in het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP).			

Toelichting
1.1 De beleidsnota IBOR is 4 februari 2021 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Het is de verwachting dat vanaf het tweede kwartaal in 2021 beleidskeuzes worden gemaakt. Vervolgens zal de uitvoering op de beleidskeuzes worden afgestemd. 2.1 Er zijn verkennende gesprekken geweest over een plan van aanpak. In het tweede kwartaal van 2021 gaan we ermee verder. 3.1 Er wordt gewerkt aan de bosvisie, de verwachting is dat deze in het tweede kwartaal van 2021 gepresenteerd kan worden. 4.1 Dit is een continu proces. Bij (her)inrichtingsprojecten wordt onderzocht of en in welke mate de biodiversiteit in het projectbereik versterkt kan worden. 6.1 In 2020 zijn op de begraafplaatsen in Valthermond-West en Nieuw Buinen 32 renovaties uitgevoerd. In Borger is een nieuwe toegangspoort bij de aula geplaatst. De renovaties worden per begraafplaats gefaseerd uitgevoerd en waar mogelijk gecombineerd met het ruimen van graven.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Agenda voor de Veenkoloniën**
Rechtsvorm	Overige verbonden partijen
Doelstelling	Bundeling van krachten voor de ontwikkeling van het veenkoloniaal gebied.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Beleidsontwikkeling	Vanuit de Agenda is vooral gewerkt aan het Innovatieprogramma Landbouw Veenkoloniën 2012-2020 om vanuit de bestaande kracht en dynamiek aan vernieuwing, verduurzaming en versterking te werken van het gehele agro-complex in de Veenkoloniën.
Actiepunten	-

Verbonden partij	**P10 gemeenten**
Rechtsvorm	Overige verbonden partijen
Doelstelling	Krachtenbundeling om gezamenlijk steviger gesprekspartner te zijn, bij het behartigen van de specifieke belangen van grote plattelandsgemeenten met meerdere kernen.
Beleidsontwikkeling	Doorontwikkelen tot een krachtige lobby-organisatie. Er zijn inmiddels 29 gemeenten bij P-10 aangesloten.
Actiepunten	In 2020 heeft P10 zich vooral bezig gehouden met: 1. Aandacht vragen voor een eerlijke herverdeling gemeentefonds. 2. Werken aan een agenda platteland.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Wonen en leefbaarheid

Ambitie

Borger-Odoorn biedt een aantrekkelijk woonmilieu voor bewoners van alle leeftijden, nu en in de toekomst. Organisaties en bewoners zetten zich actief in om de leefbaarheid en de kwaliteit van het wonen hoog te houden.

Doelstellingen

Wonen en leefbaarheid				
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Eigen beheer en exploitatie van gemeentelijke accommodaties waar mogelijk bij inwoners en verenigingen, op basis van eigen verantwoordelijkheid, initiatief en kracht.	1.1 Overdragen eigendom en verstrekken huisvestingssubsidie aan dorpshuizen, als onderdeel van Kern en Kader.			
	1.2 Overdragen eigendom en verstrekken huisvestingssubsidie en/of exploitatiesubsidie aan buitensportaccommodaties, als onderdeel van leefgebied en sport.			
	1.3 Onderzoek financiële haalbaarheid nieuwbouw Esdal College in Borger.			
2. Een aantrekkelijk toekomstbestendig woonmilieu in 2025: aandacht voor leefbaarheid, woonbehoeften en voor iedere doelgroep een betaalbare woning.	2.1 Inzetten op kwaliteit woningvoorraad: verduurzamen en toekomstbestendig maken.			
	2.2 Gerichte aanpak in buurten door renovatie van huurwoningen en woonomgeving (eigen kracht, zelfredzaamheid). Zoals in de gebiedsagenda de Monden.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

		2.3 Voldoende betaalbaar aanbod voor mensen met een laag inkomen.		
		2.4 Inspelen op woonbehoeften van bijzondere doelgroepen, zoals starters, wonen en zorg en		
		2.5 Centrumplan Borger (afrondende fase), Visie Borger-West en Verkenning op de Gloep.		
	3. Inspelen op de verwachte demografische ontwikkelingen.	3.1 Opstellen masterplan woningbouw 2018+: omvang en kwaliteit van de woningvoorraad inpassen in de demografische ontwikkelingen en het ontwikkeling woon dashboard voor monitoring van de staat van het wonen in onze gemeente.		
		3.2 Aantal te bouwen woningen bijstellen brengen o.b.v. prognose woonvisie en woningmarkt-onderzoeken (plancapaciteit).		
		3.3 Actualiseren van bestemmingsplannen (Actualiseren van de vijf komdorpen).		
	4. Het ontwikkelen van een aanpak om te komen tot een toekomst-bestendige woningvoorraad voor woningeigenaren met een laag inkomen (uitwerking regiodeal).	4.1 Wij ontwikkelen een gebiedsaanpak (proeftuin 'toekomstbestendig wonen') in het Mondengebied om de bestaande woningvoorraad kwalitatief te verbeteren op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid.		
	5. Leefbaarheid in het Mondengebied vergroten (1e Exloërmond, 2e Exloërmond en Valthermond).	5.1 Uitvoering geven aan de projecten van de Gebiedsagenda de Monden.		

Toelichting

1.1 Onderzocht wordt of er behoefte is aan een doorstart van dorpshuis de Wenakker. Door Covid-19 heeft de afronding van dit project vertraging opgelopen.
1.2 Een locatieonderzoek voor het sportpark in Odoorn is gaande.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

1.3 Is bijna afgerond. Medio 2021 zal de raad een definitief besluit nemen.
2.1 Is onderdeel van beleidskader Wonen op korte termijn en ook lange termijn visie (vastgesteld raad)
2.2 Wordt o.a. opgepakt in de herstructureringsopgave in 2e Exloermond (omgeving Anne de Vriesstraat en omgeving Middenlaan)
2.3 Onderdeel wordt meegenomen in de jaarlijkse prestatieafspraken met woningcorporaties. Komt o.a. ook aan bod in onze proeftuin 'Toekomstbestendig 2e Exloermond'.
2.4 Onderdeel beleidskader Wonen (en woningmarktonderzoek)
2.5 Verkenning op de Gloep: inmiddels afgerond bestemmingsplan, gaat richting uitvoer/realisatie woningen. Visie Borger-West: traject is momenteel bezig.
3.1 Is een onderdeel van beleidskader Wonen (vastgesteld Raad: 18-02-2021)
3.2 Onderdeel van het vastgestelde beleidskader Wonen (Raad, 18-02-2021)
4.1 De onderzoeksfase is inmiddels afgerond en de resultaten zijn opgeleverd. In deze fase is de focus gelegd op de 70 particulieren die in de twee geselecteerde straten wonen. Er zijn buurtprofielen opgesteld en gesprekken met inwoners gevoerd. Op deze manier is inzicht verkregen in de drijfveren van bewoners voor verduurzaming. Daarnaast zijn potentiële inzetbare instrumenten onderzocht, die bijdragen aan de verduurzamingsslag. Inmiddels zijn we begonnen met fase 2 waarbij een verdiepingsslag zal plaatsvinden op de opgeleverde resultaten van fase 1. Daarnaast wordt alles gereed gemaakt voor de uitvoering van de proeftuin (fase 3).
De raad wordt nog apart geïnformeerd over dit project en de andere projecten uit de Regio Deal ZOD in onze gemeente.
5.1 Wordt momenteel gekeken hoe er verdere invulling wordt gegeven aan het programma.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	De RUD Drenthe is ingesteld ter behartiging van de belangen van de deelnemers (gemeenten en provincie Drenthe) op het gebied van de uitvoering van taken van toezicht op en handhaving van de milieuvoorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en van de milieuwet- en regelgeving van het betreffende ministerie, alsook voor de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening krachtens deze wet- en regelgeving.
Beleidsontwikkeling	Op basis van een integraal onderzoek in 2017 is een Ontwikkelprogramma opgesteld om te komen tot een robuuste, toekomstbestendige organisatie.
Actiepunten	1. Met het Ontwikkelprogramma heeft de RUD Drenthe een deel van de basis op orde gebracht en daarmee ook inzicht gekregen in waar die basis nog verdere versterking behoeft. Zo is onder andere duidelijk geworden wat er nodig is om het locatiebestand op orde te houden. 2. In 2020 is voor het eerst risicogericht toezicht uitgevoerd. Het reguliere toezicht bij de bedrijven was niet meer op basis van de Drentse Maat methodiek geprogrammeerd, maar op basis van een aan branches gekoppelde risicobenadering. Mede door de twee perioden van lockdown is het aantal bezoeken nog te

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	gering om op basis van de bijbehorende data conclusies te trekken. 3. De RUD Drenthe heeft actief deelgenomen aan het Omgevingsplatform Drenthe. Zodat alle ketenpartners zich gedegen voorbereiden op de Omgevingswet.
Verbonden partij	**Waterleidingsmaatschappij Drenthe (WMD)**
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Doelstelling	Werken aan een duurzame en efficiënte drinkwatervoorziening in Drenthe.
Beleidsontwikkeling	Verbeteren van de kwaliteit van het drinkwater op een duurzame en efficiënte manier.
Actiepunten	1. Samenwerken in de waterketen. 2. Deelnemen van onderzoeksprojecten. 3. Het ontwikkelen van energieconcepten. 4. Het ontwikkelen van maatwerkoplossingen voor grootschalige energieverbruikers.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Wegen en verkeer

Ambitie

De gemeente Borger-Odoorn zet in op veilige en toekomstbestendige wegen. We hanteren daarbij de algemene normen voor wegenonderhoud (CROW) en onze eigen prioriteitstelling voor het onderhoud van de doorgaande en kernontsluitingswegen. We hebben speciale aandacht voor landbouwwegen die mede worden gebruikt voor toeristisch–recreatieve doeleinden. In onze aanpak zoeken we naar slimme combinaties om het onderhoud en de ontwikkeling van groen, riolering en verkeer gelijktijdig aan te pakken. Bij het uitvoeren van verkeersmaatregelen is het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan het richtinggevende kader.

Doelstellingen

Wegen en verkeer				
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Veilige en toekomstbestendige wegen in de gemeente Borger-Odoorn.	1.1 Inzet van extra middelen (2018-2023) voor het groot onderhoud om de algehele kwaliteit van de wegen te verbeteren.			
	1.2 Uitvoeringsprogramma wordt opgesteld middels de door de raad geaccordeerde prioriterings-sytematiek.			
	1.3 Inventief combineren van onderhoud/ontwikkeling groen, riolering en verkeer met aanpak wegen.			
2. Verbeteren plattelandswegen.	2.1 Gedurende de inzet van extra middelen (2018-2023) wordt jaarlijks € 400.000 geïnvesteerd in verbetering van plattelandswegen. (Fiets-) Plattelandswegen die worden gebruikt door recreanten en toeristen krijgen hierbij prioriteit.			
	2.2 Uitvoering in overleg met LTO, agrarische loonwerkbedrijven (Cumela), recreatieschap en ondernemers. (eigen kracht, zelfredzaamheid).			
	2.3 Zo mogelijk wordt gebruik gemaakt van (goedkopere) technische alternatieven voortkomend uit proef Denktank Plattelandswegen.			
3. Uitvoering geven aan nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP).	3.1 Jaarlijks projecten uitvoeren die komen uit het uitvoeringsprogramma van het GVVP.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

4. Alleen verlichten waar nodig.	4.1 Per situatie wordt in overleg met de inwoners gekeken naar de meest efficiënte en veilige vorm van verlichting.		
5. Onderzoek Oost-West-verbinding	5.1 Dit onderzoek als onderdeel van het GVVP uitvoeren.		
6. Netwerk snelfietsroutes.	6.1 Het vormen van een visie op bereikbaarheid in BOCE verband. Het netwerk snelfietsroutes is daar onderdeel van.		

Toelichting

2.3 De Denktank is officieel afgesloten (B&W-advies). De adviezen uit de Denktank zijn opgenomen in de meerjarenplanning REAL.
3.1 Er zijn diverse projecten, maatregelen en quick-wins uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan: invoering 60 km/u-zone omgeving Strengenweg, invoering 30 km/u-zone 72e Laan en Bolsterlaan in Valthermond, invoering 30 km/u op en rondom De Goorns in Odoorn, invoering van 30 km/u in Nieuw-Buinen op alle wegen ten noorden van het Noorderdiep en ten westen van het Dwarsdiep, instellen van een 30 km/u-zone op het Noorderdiep te Nieuw-Buinen (tussen Mondenweg en Prins Bernhardlaan), invoering 30 km/u-zone op het Noorderdiep in 2e Exloërmond (ten oosten van de Nijverheidsstraat), invoering 30 km/u-zone in de wijk Hunzedal in Borger, instellen van een 60 km/u-zone op het Zuiderdiep tussen 2e Exloërmond en Musselkanaal (als proef om effect te kunnen bekijken van het alleen plaatsen van verkeersborden op dit soort wegen), invoering 60 km/u-zone op veel plattelandswegen, planvorming Melkweg Klijndijk, start met een verkeersonderzoek naar de oost-westverbinding in de zuidkant van de gemeente, planvorming Zuiderdiep Valthermond (gezamenlijk met wegenonderhoud), verbeteren fietsroute oost-west door Borger.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Openbare orde en veiligheid

Ambitie

Borger-Odoorn zet in op een sterk veiligheidsbewustzijn. De gemeente faciliteert inwoners hierin een eigen rol te pakken door een beroep te doen op het onderling vertrouwen, vriendelijkheid, alertheid en verbinding. De gemeentelijke organisatie vervult hierin een voorbeeldfunctie in de dienstverlening en bij de naleving van lokale en wettelijke regelgeving. De gemeente maakt daarbij maximaal gebruik van en neemt actief deel in de veiligheidshulpstructuren in lokaal en regionaal/landelijk verband.

Doelstellingen

Openbare orde en veiligheid				
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**		**T1**	**T2**
1. Veiligheidshulp-	1.1 Borger-Odoorn vervult een zichtbare rol in de veiligheidshulpstructuren, zowel lokaal als regionaal/landelijk.			
	1.2 Borger-Odoorn heeft een aandeel in facultatieve onderwerpen die bijdragen aan het vergroten van het veiligheidsbewustzijn.			
2. Sterk veiligheids-bewustzijn binnen de gemeenschap Borger-Odoorn en de interne organisatie.	2.1 Voor medewerkers: minimaal één keer per jaar bewustwordingsbijeenkomst Regionaal Informatie en Expertisecentrum organiseren.			
	2.2 Op publieksmonitor in de hal van het gemeentehuis draait altijd een veiligheidsitem (eigen kracht, zelfredzaamheid).			
	2.3 OOV voert kennismakingsgesprek met nieuwe bestuurders en veiligheidsrelevante nieuwe medewerkers m.b.t. thema's ondermijning en VPT.			
	2.4 Verbinding zorg en veiligheid: we onderhouden een structurele samenwerkingslijn tussen OOV-medewerkers en MO-medewerkers en, rechtstreeks of middellijk, met de stichting Sociale teams Borger-Odoorn.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

3. Op veiligheidsbelang toegesneden vergunningverlening, subsidieverlening en handhaving.	3.1 Actueel Bibob-beleid (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur), evenementenbeleid, Opiumwetbeleid, prostitutiebeleid. We gaan het Bibob-beleid uitrollen naar de praktijk in de rest van de organisatie en hen daarbij ondersteunen	
	3.2 Deelname aan evenementenoverleg/-beleid KCC en denktank Omgevingsvisie.	
	3.3 Gerichte en tijdige (schriftelijke) advisering OOV op adviesaanvragen organisatie.	
	3.4 Borgen OOV in vergunningen-, toezicht- en handhavingsbeleid.	
	3.5 Coördinatie en aansturing van de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA) domein 1. Uitbouw van de BOA-inzet buiten alleen het parkeren.	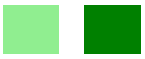

Toelichting
2.1 Formatieve capaciteit liet dat niet toe. 2.3 In het laatste tijdvak zijn we niet volledig meer toegekomen aan deze gesprekken. 2.4 Is een voortgaand proces 3.1 Formatieve capaciteit liet dat niet toe; mede ook onder gevergde inzet OOV-Covid-19. 3.2 Formatieve capaciteit liet dat niet toe; mede ook onder gevergde inzet OOV-Covid-19. 3.3 Formatieve capaciteit liet dat niet altijd toe; mede ook onder gevergde inzet OOV-Covid-19. 3.4 Formatieve capaciteit liet dat niet toe; mede ook onder gevergde inzet OOV-Covid-19.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Veiligheidsregio Drenthe (VRD)**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling	Vergroten van de (fysieke) veiligheid van de inwoners en bezoekers van Drenthe.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Beleidsontwikkeling	De VRD opereert vanuit vier missielijnen: 1. Wij treden op bij calamiteiten en crisis; 2. Wij vergroten de bewustwording bij burgers, bedrijven en instellingen over fysieke veiligheid; 3. We zijn onderdeel van de samenleving; 4. Wij zijn een vitale en flexibele organisatie.
Actiepunten	Het jaar 2020 stond in het licht van de Covid-19 crisis en de ondersteuning bij gevolgen daarvan. Door Covid-19 is veel van het werk van de VRD anders gelopen dan was voorgenomen. Door de crisis kwam de basis van het vakmanschap onder druk te staan doordat niet tot heel weinig geoefend is in 2020. Dat geldt zowel voor de brandweerorganisatie als voor de crisisorganisatie. Een aantal werkprocessen binnen de VRD is cruciaal en moet onder alle omstandigheden doorgaan: paraatheid brandweer, crisismanagement-organisatie, de ondersteunende techniek/logistiek en de Meldkamer N-Nederland; het moet allemaal blijven draaien. Dit is gelukt. Na de uitbraak van Covid-19 is de werkwijze van de brandweer aangepast. Dit is gedaan om het besmettingsgevaar voor hulpverleners en getroffenen zo klein mogelijk te maken. De VRD faciliteert de crisismanagementorganisatie in het kader van de GRIP 4 Covid-19; veel medewerkers van de VRD, GGD en gemeenten hebben een (tijdelijke) rol in de stafsecties en ondersteunende processen gekregen. De VRD is een netwerkorganisatie in een snel veranderende omgeving die een grote mate van flexibiliteit, verandering en aanpassingsvermogen van de organisatie vraagt. Daarop is de afgelopen jaren geïnvesteerd in medewerkers en de werkwijze. De Covid-19 crisis heeft laten zien dat de VRD in crisistijd héél flexibel en wendbaar is. Zo zijn er bijvoorbeeld medewerkers ingezet bij de opbouw en ondersteuning van de Covid-19 teststraten in Drenthe.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onze leefomgeving		Begroting 2020			Rekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
T0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	433	179	254	353	254	99
T1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.407	1	1.407	1.396	3	1.393
T1.2	Openbare orde en veiligheid	163		163	172		172
T2.1	Verkeer en vervoer	3.395	2	3.393	3.591	550	3.041
T4.2	Onderwijshuisvesting	859	70	789	958	46	912
T5.2	Sportaccommodaties	2.067	260	1.807	2.252	263	1.989
T5.5	Cultureel erfgoed				2		2
T5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.491	47	3.444	3.456	96	3.359
T7.2	Riolering	1.735	2.926	-1.191	1.785	2.978	-1.193
T7.3	Afval	1.866	2.720	-854	1.867	2.846	-979
T7.5	Begraafplaatsen en crematoria	381	155	225	368	143	225
T8.1	Ruimtelijke ordening	1.588	110	1.478	1.993	626	1.367
T8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	66	100	-34	1.940	2.208	-268
T8.3	Wonen en bouwen	1.073	574	499	1.103	683	420
Totaal		**18.524**	**7.144**	**11.380**	**21.236**	**10.696**	**10.539**

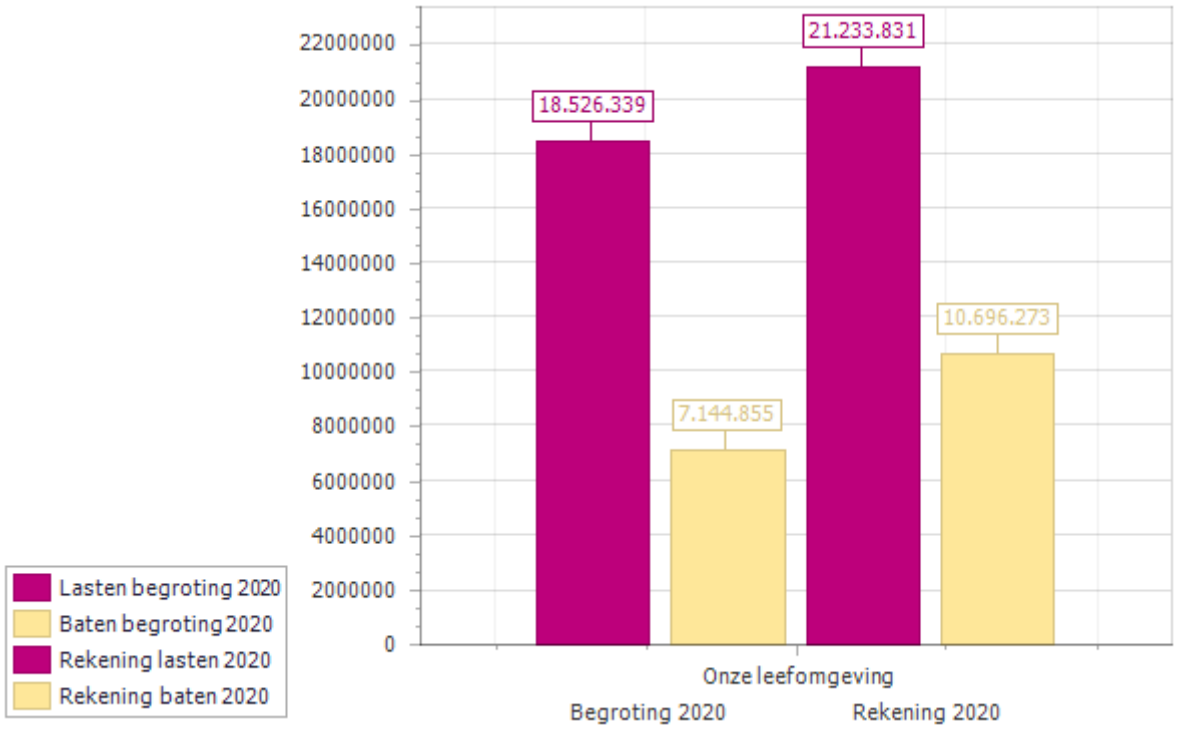

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

ONZE PORTEMONNEE

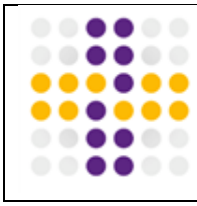

ONZE PORTEMONNEE

Onze huidige financieel gezonde positie ook voor de toekomst behouden.

Verantwoord keuzes maken door faseren en prioriteren in onze ambities en bestedingsvoorstellen.

Financiële begroting

Gemeentefonds

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de specificatie Gemeentefonds over het jaar 2020. Ten opzichte van de primitieve begroting valt de totale uitkering in werkelijkheid € 3,2 miljoen hoger uit. Grote aanpassingen ten opzichte van de begroting 2020 waren de verschillende Covid-19 compensatiepakketten. Ook de aanvullende uitkering Voogdij/18+ was een grote meevaller.

Gemeentefonds 2020	**Begr. 2020**	**BERAP**	**BERAP**	**Rekening**
Bedragen x € 1.000		**2020-I**	**2020-II**	**2020**
I: Algemene Uitkering				
- Algemene Uitkering	37.744	37.744	38.269	38.686
- Raming onderuitputting	-150	-150		
- Behoedzaamheid	-125	-125		
Subtotaal onderdeel I	**37.469**	**37.469**	**38.269**	**38.686**
II: Decentralisatie- en integratieuitkeringen				
- Combinatiefuncties	113	113	113	113
- Gezond in de stad	98	98	98	98
- Voorschoolse Voorziening Peuters	91	69	88	88
- Armoedebestrijding kinderen	85	85	85	85
- VTH provinciale Taken	74	74	74	74
- Schulden en Armoede	31	31	31	31
- Verhogen taalniveau statushouders	30	30	30	30
- Maatschappelijke Begeleiding			12	12
- Inburgering			51	51
- Compensatie toeristenbelasting			336	336
- Brede aanpak dak- en thuisloosheid			18	18
- Verkiezingen 2020 en 2021			65	65
- Noodopvang kinderen cruciaal beroep			35	35
- Eigen bijdrage Wmo			17	17
- Precario en evenementenleges			0	3
Subtotaal onderdeel II	**522**	**500**	**1.052**	**1.056**
III: Sociaal Domein 3D's				
- Jeugdzorg (voogdij 18 plus)	1.748	1.748	2.537	2.537

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

- Participatie	4.518	4.546	5.134	5.134
Subtotaal onderdeel III	**6.267**	**6.294**	**7.671**	**7.671**
Totaal onderdeel I	37.469	37.469	38.269	38.686
Totaal onderdeel II	522	500	1.052	1.056
Totaal onderdeel III	6.267	6.294	7.671	7.671
Bijdragen voorgaande jaren				45
Subtotaal I t/m III	**44.258**	**44.263**	**46.992**	**47.458**

Ten opzichte van de BERAP 2020-II valt de algemene uitkering behoorlijk hoger uit. Dit wordt veroorzaakt door de ontvangen middelen Covid-19 compensatie uit de decembercirculaire 2020 en een voordelige aanpassing van de verdeelmaatstaven.

In de decembercirculaire 2020 is voor verschillende onderdelen compensatie over 2020 toegezegd die in 2021 wordt uitgekeerd. Deze compensatie hebben wij niet in de jaarstukken 2020 verwerkt, want deze komen op basis van advies van Commissie BBV voor rekening van 2021. Uit de paragraaf Gevolgen Covid-19 blijkt dat wij niet alle Covid-19 compensatie hebben besteed in 2020. De verwachting is dat het restant van de kosten in 2021 zal volgen. Daarom stellen wij de raad voor het overschot als gevolg van Covid-19 in een nieuw op te richten reserve Covid-19 te storten.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER THEMA

Thema's	Omschrijving	Lasten		Baten		Saldo
		Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	
Thema 1	Onze inwoners	39.963.130	150.000	10.740.477	268.000	-29.104.653
Thema 2	Onze economie	802.685		1.730.381		927.696
Thema 3	Onze toekomst	3.462.218	531.000	136.919	353.500	-3.502.800
Thema 4	Onze leefomgeving	20.820.831	413.000	10.696.273		-10.537.558
Dekking	Algemene dekkingsmiddelen	965.194		53.125.071	1.276.000	53.435.877
Dekking	Overhead	8.484.397	165.000	66.584		-8.582.813
Dekking	Vennootschapsbelasting	0		0		0
Dekking	Overige baten en lasten	-1.109		133.536		134.644
Dekking	Mutaties reserves	806.909	4.752.285	510.000	3.574.556	-1.474.638
		75.304.255	**6.011.285**	**77.139.240**	**5.472.056**	**1.295.755**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

OVERZICHT VAN DE STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Omschrijving	Toevoeging		Onttrekking		Mutatie
	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	2020
ALGEMENE RESERVE					
Weerstandsdeel alg. reserve (WAR)	806.909				806.909
Vrije algemene reserve (VAR)			500.000-		500.000-
Totaal algemene reserve	**806.909**		**500.000-**		**306.909**
BESTEMMINGSRESERVES					
Algemeen					
Bufferreserve grondbedrijf		258.103		83.420-	174.684
Herstructureringsfonds				163.780-	163.780-
Nog uit te voeren werken		4.127.986		2.979.740-	1.148.246
Reserve generatiepact (vh begr.saldo)					
Verbrede bedrijfsvoering				94.944-	94.944-
Onderhoud gemeentelijke gebouwen				55.750-	55.750-
Onderhoud zwembaden			10.000-		10.000-
Dorpshuis Exloo (vh welzijnsaccomm.)				2.590-	2.590-
BR Kern & kader, leefgebieden, sport		61.682		139.774-	78.092-
Reserve rioleringen		72.871			72.871
Bestemmingsreserve afval		67.863			67.863
BR deelgebiedvisie "De Monden"				20.000-	20.000-
Gekoppelde reserves		163.780		34.559-	129.221
Totaal bestemmingsreserves		**4.752.285**	**10.000-**	**3.574.556-**	**1.167.729**
Eindtotaal	**806.909**	**4.752.285**	**510.000-**	**3.574.556-**	**1.474.638**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bank Nederlandse gemeenten (BNG)
Rechtsvorm	Coöperatie, vennootschap.
Doelstelling	Gespecialiseerde financiële dienstverlening. Zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen realiseren
Beleidsontwikkeling	Het ontvangen dividend is in 2020 lager uitgevallen als gevolg van Covid-19.

Verbonden partij	Ban Personeelsdienst
Rechtsvorm	Coöperatie, vennootschap.
Doelstelling	Aanvullen of opfrissen van kennis, vaardigheden en inzichten.

Verbonden partij	Dimpact
Rechtsvorm	Coöperatie, vennootschap.
Doelstelling	Organiseren van samenwerking voor het laten ontwikkelen van een oplossing voor gemeentelijke multi-channel dienstverlening (licentie, hosting, lidmaatschap).

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onze portemonnee		Begroting 2020			Rekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
T0.10	Mutaties reserves	4.985	3.771	1.214	5.559	4.085	1.475
T0.11	Res. van de rekening van baten en lasten	69		69			
T0.4	Overhead	8.817	143	8.673	8.649	67	8.583
T0.5	Treasury	803	903	-100	516	597	-81
T0.61	OZB woningen	105	4.804	-4.699	102	4.933	-4.831
T0.62	OZB niet-woningen		1.472	-1.472		1.414	-1.414
T0.64	Belastingen overig	291		291	338		338
T0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	158	47.142	-46.984	9	47.457	-47.448
T0.8	Overige baten en lasten	-113	-50	-63	-1	134	-135
T0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						
Totaal		**15.115**	**58.185**	**- 43.071**	**15.172**	**58.687**	**- 43.513**

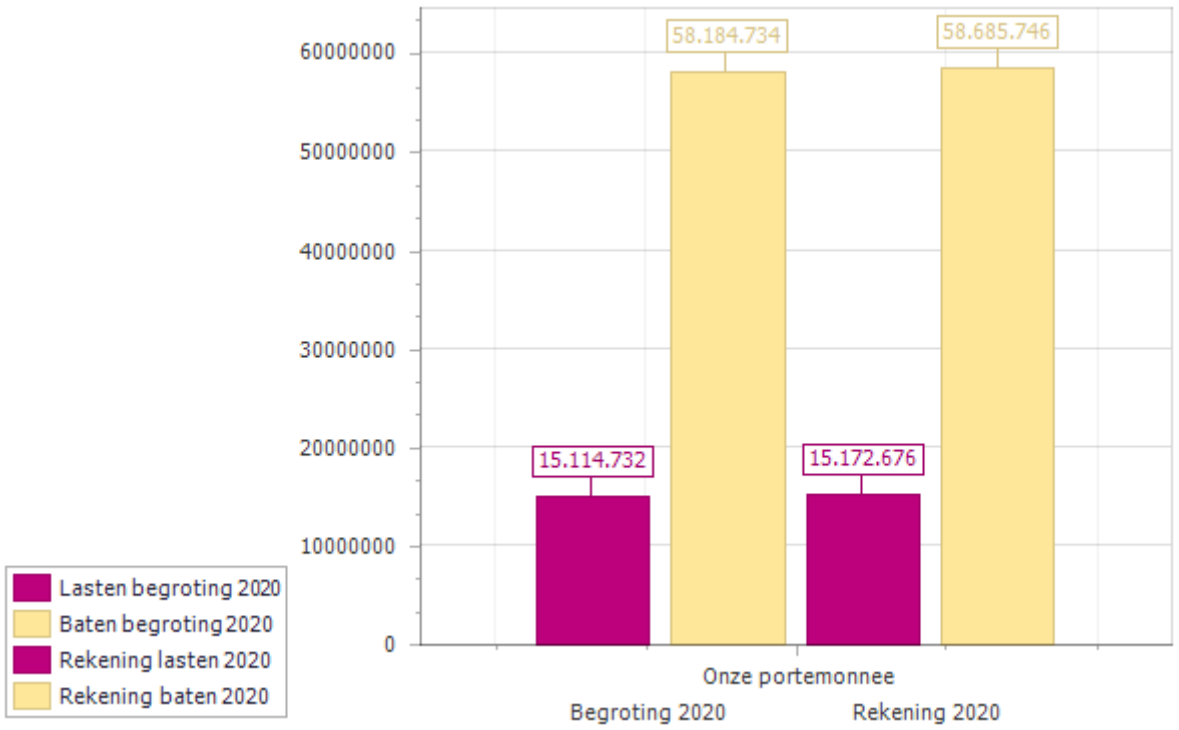

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

PARAGRAFEN

Algemeen

Hierna volgen de paragrafen. Deze zijn we op basis van het BBV verplicht in de begroting en het jaarverslag op te nemen. We geven een korte beschrijving van de inhoud van deze paragrafen.

Algemene lijn paragrafen

De paragraaf lokale heffingen geeft een beeld van de belastingen en leges die we innen. In de paragraaf weerstandsvermogen is zichtbaar dat we reserveren om beïnvloedbare en met name ook niet beïnvloedbare risico's te beheersen en financieel af te dekken.

A	B	C	D	E	F	G
Lokale heffingen	Weerstands-vermogen	Kapitaal-goederen	Financiering	Bedrijfs-voering	Verbonden partijen	Grondbeleid

Onze kapitaalgoederen geven een beeld van de investeringen die we als gemeente doen en de financiële verplichtingen die we daarvoor meerjarig aangaan. De paragraaf financiering geeft inzicht in onze financiële positie. Bedrijfsvoering gaat over hoe we werken om onze doelen te behalen. De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de bijdragen van de gemeente Borger-Odoorn aan verbonden partijen. Tot slot hangt ons grondbeleid nauw samen met landelijke en lokale economische ontwikkelingen.

Naast de hiervoor vermelde verplichte paragrafen is in het jaarverslag 2020 een extra paragraaf opgenomen inzake de Covid-19 gevolgen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Lokale heffingen

In deze paragraaf geven we een nadere toelichting op de ontwikkelingen van onze lokale heffingen. Dit betreft een weergave van de geraamde en de werkelijke opbrengsten van de Onroerende Zaak Belasting (OZB), reinigingsheffingen, rioolheffing, toeristenbelasting en woonforensenbelasting. Aanvullend geven we in deze paragraaf een toelichting op de opbrengsten van de gemeentelijke leges en de kostendekkendheid hiervan.

Belastingopbrengsten

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in onze belastingopbrengsten. Dit inzicht wordt gegeven in de verschillen tussen de primitieve begroting, bijgestelde begroting (BERAP 2020-II) en de rekening over 2020. In de kolom verschil zien we het verschil tussen BERAP 2020-II en de jaarrekening 2020. Alle onderdelen hebben een voordelig resultaat.

Belastingsoort	Begroting 2020	Wijzigingen	BERAP 2020-II	Rekening 2020	Verschil
Onroerende Zaak Belasting (OZB)	6.175.657	100.000	6.275.657	6.332.274	56.617
Afvalstoffenheffing	2.372.244	0	2.372.244	2.435.512	63.268
Rioolheffing	2.925.559	0	2.925.559	2.961.737	36.178
Toeristenbelasting	1.380.000	-300.000	1.080.000	1.302.346	222.346
Woonforensenbelasting	125.000	0	125.000	132.819	7.819
Totale Opbrengsten	**12.978.460**	**-200.000**	**12.778.460**	**13.164.688**	**386.228**

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Beleid OZB 2020

In 2020 is besloten de opbrengst van de ozb met 5% te verhogen. De opbrengst betreft de OZB gelden voor de onderdelen eigenarenbelasting OZB woningen, eigenarenbelasting OZB niet- woningen en gebruikersbelasting niet-woningen.

Hieronder een nadere specificatie van de OZB-opbrengst eigenaren en gebruikers. In de BERAP 2020-I hebben we de OZB raming met € 100.000 verhoogd op basis van de kohieren 2020. In de rekening komen we in zijn totaliteit ruim € 56.000 voordeliger uit.

Specificatie OZB	Begroting 2020	Wijzigingen	BERAP 2020-II	Rekening 2020	Verschil
OZB eigenaren woningen	4.703.877	100.000	4.803.877	4.921.449	117.572
OZB eigenaren niet won.	1.008.717	0	1.008.717	920.910	-87.807
OZB gebruikers niet won.	463.063	0	463.063	489.915	26.852
Totaal	**6.175.657**	**100.000**	**6.275.657**	**6.332.274**	**56.617**

De vermelde bedragen zijn de zuivere belastingopbrengsten. In dit overzicht is de kostenvergoeding voor de dwanginvordering niet meegenomen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Reinigingsheffingen (combinatie afvalstoffenheffing en reinigingsrechten)

Beleid Reinigingsheffingen

In onze gemeente wordt de afvalstoffenheffing geheven op basis van het Diftar-systeem. De afvalstoffenheffing bestaat uit een vastrecht deel en een variabel deel. De hoogte van het variabel deel wordt bepaald door het aantal aangeboden kilo's (rest en groen) en door het aantal ledigingen van de restcontainer. Aanleveren PMD is gratis.
Met ingang van 2019 is besloten om voor het Grof Tuin Afval geen vergoeding meer te vragen en vanaf 2020 is er voor gekozen om voor elke aanbieding van de restcontainer een bedrag in rekening te brengen.
Uitgangspunt bij de afvalstoffenheffing is een 100% kostendekking. Verschillen tussen Begroting en Rekening worden verrekend met de bestemmingsreserve afval. Als de reserve onvoldoende hoog is om een nadeel te dekken komt het nadeel ten laste van de Algemene Middelen.

Tarieven 2020 voor de burger:

Bij de Begroting 2020 zijn de volgende tarieven vastgesteld.	
Vast tarief:	€ 115,16 per aansluiting
Variabel tarief:	€ 0,20 per kilo restafval
	€ 3,00 per lediging container restafval
	€ 0,05 per kilo gft
	€ 0,00 per kilo pmd
Afvalbrengpunt (ABP):	€ 0,15 per kilo restafval
	€ 0,00 Per kilo grof tuinafval
Inzamelingsfrequentie:	3 wekelijks
Aantal aansluitingen:	10.900
Te betalen poorttarieven bij Attero voor de gemeente (op begrotingsbasis):	
Verbrandingsbelasting:	€ 32,12 per ton
Poorttarief GRIJS:	€ 41,31 per ton
Poorttarief GROEN:	€ 40,41 per ton

Aantallen tonnages 2020

Afvalstroom	**Begroting**	**Rekening**	**Verschil**
Restafval (rest)	2.500	2.655	155
Groenafval (gft)	1.900	1.896	-4
Plastic, metalen, drankkartons (pmd)	700	901	201
Grof huishoudelijk afval ABP	1.680	2.027	347
Grof tuinafval ABP	2.400	2.522	122
Lediging container restafval	90.000	107.813	17.813

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Kostendekkendheid 2020

Kostendekkendheid afval	Begroting	Rekening	Saldo
Totale kosten afval			
1. Algemene kosten	470.890	395.206	-75.684
2. Huis aan Huis inzameling	436.277	470.633	34.356
3. Kosten ABP	437.361	482.474	45.113
4. Kosten overige afvalstromen	229.230	221.570	-7.660
5. Overige indirecte kosten	798.486	785.457	-13.029
Subtotaal	*2.372.244*	*2.355.340*	-16.904
6. Storting reserve afval	0	67.860	67.860
7. Storting in voorziening afval	0	12.312	12.312
8. Afronding	0	0	
Totaal kosten	**2.372.244**	**2.435.512**	**-63.268**
Totaal opbrengsten	**-2.372.244**	**-2.435.512**	**63.268**
Kostendekkenheidspercentage	100%	100%	0

Toelichting verschillen Begroting / Rekening 2020
De werkelijke uitgaven afvalstoffen waren in 2020 totaal € 16.904 lager dan begroot en de inkomsten waren € 63.268 hoger dan begroot. Per saldo dus een voordeel in 2020 van € 80.172.
Dit voordeel is iets lager dan de verwachting berekend bij de tussenrapportage. Destijds is een inschatting gemaakt wat het effect zou zijn van het verlagen van de kiloprijs van gft en de invoering van een prijs per lediging van de restcontainer. Covid-19 heeft de effecten van deze maatregelen verstoord. Feit is dat er meer afval is aangeleverd door de inwoners, dan vooraf ingeschat. Opgemerkt wordt dat ten opzichte van 2019 het aantal kilo's restafval wel is gedaald.
Het voordeel wordt gestort in de reserve en in de voorziening. De stand van zowel reserve als voorziening was € 0.
Onderstaand worden de verschillen 2020 tussen de begroting en de rekening per onderdeel nader toegelicht en wordt ook inzicht gegeven in het verloop van de reserve afvalstoffen.

Toelichting lasten/uitgaven afval

Algemene kosten afval
De werkelijke algemene lasten afval waren € 75.684 lager dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een ontvangen zwerfafvalvergoeding uit het afvalfonds en door iets lagere personeelskosten.

Kosten huis aan huis inzameling
De werkelijke kosten voor de huis aan huis inzameling waren € 34.356 hoger dan begroot. Eenvoudigweg omdat er meer afval is aangeboden. Meer tonnages en ledigingen restafval zorgen voor hogere kosten van € 25.800. Het gft is nagenoeg gelijk gebleven. Meer ledigingen pmd zorgen voor een stijging van de inzamelkosten met € 8.200.

Kosten Afvalbrengpunt (ABP)
Het betreft hier een nadeel van € 45.113. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door meer aangeleverde kilo's van de grotere afvalstromen, de exploitatielasten van het ABP en het materieel.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Kosten diverse afvalstromen
Per saldo is op dit onderdeel sprake van een klein voordeel van € 7.660. Het voordeel ontstaat door een combinatie van voor- en nadelen. Voordelen worden behaald op het pmd (wijziging vergoedingssystematiek), door minder aangeleverde kilo's kringloopwinkel (tijdelijk gesloten) en legen bladbakken.
De nadelen betreffen de toegezegde garantieprijs oud papier en meer aangeleverde kilo's glas en luiers.

Overige indirecte kosten
Het betreft hier een voordeel van € 13.029. Ook hier ontstaat het voordeel uit een combinatie van voor- en nadelen. Voordeel is op de stelpost niet in rekening gebrachte kilo's (verwerkt in de werkelijke opbrengsten) en nadelig zijn de hogere kosten voor kwijtschelding.

Toelichting baten/inkomsten afval

De werkelijke inkomsten afvalstoffen zijn per saldo € 63.268 hoger dan begroot. Dit voordeel werd vooral veroorzaakt door een hogere opbrengst op het variabele deel van de afvalstoffenheffing voor restafval. Zowel het aantal kilo's (+155.000 kg) als het aantal ledigingen (+17.813) was hoger dan geraamd. In hoeverre Covid-19 hiervan op invloed was zal de komende jaren blijken.
De werkelijke inkomsten vast tarief voor het onderdeel huishoudelijk- en gft afval waren nagenoeg gelijk aan de begrotingsraming.

Rioolheffing

Beleid Rioolheffing
Basis voor de raming van de lasten en baten is het meest recent vastgesteld GRP. In dit geval het GRP dat geldt vanaf het jaar 2016. In dit GRP is voor het eerste jaar (2016) rekening gehouden met een totale last van € 2.982.908. Door de 100% kostendekkendheid is ook de bate van de rioolheffing geraamd tot hetzelfde bedrag. Voor de hoogte van de rioolheffing 2016 betekende dit een gemiddeld tarief van € 235,80 per aansluiting.

Het GRP is zodanig opgezet dat voor alle GRP-jaren sprake is een consistente lastenuitzet van 0,75% per jaar. Door de 100% kostendekkendheid dient de ontwikkeling van de hoogte van de rioolheffing gelijke trend te houden met de ontwikkeling van de lasten. Hierdoor is conform de stijging van de lasten ook sprake van een jaarlijkse consistente stijging van het riooltarief met 0,75%. Eventuele verschillen in de exploitatie worden gecompenseerd door een mutatie in de toevoeging of onttrekking uit de (egalisatie)reserve riolering.

De looptijd van het huidige GRP is met één jaar verlengd. In 2021 wordt het nieuwe GRP opgesteld voor de periode 2022-2027. In de loop van 2021 wordt deze aangeboden aan de raad.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Tabel lasten en baten rioolheffing 2020

Kosten riolering		Begroting	Rekening	Verschil
1.	Algemene kosten	1.121.591	1.102.800	18.791
2.	Overheadkosten	338.661	320.761	17.900
3.	Kapitaallasten	1.210.784	1.106.298	104.486
4.	Onderuitputting kapitaallasten naar voorziening	0	104.486	-104.486
5.	Compensabele btw	254.523	254.523	0
6.	Geraamde dotatie voorziening	0	0	0
Subtotaal		*2.925.559*	*2.888.868*	*36.691*
7.	Mutatie (egalisatie)reserve riolering	0	72.870	-72.870
Totaal kosten		**2.925.559**	**2.961.737**	**-36.178**
8.	Opbrengst rioolheffing woningen	2.581.183	2.617.361	36.178
9.	Opbrengst rioolheffing niet woningen	344.376	344.376	0
Totale opbrengsten		**2.925.559**	**2.961.737**	**36.178**
Kosten dekkendheidspercentage		100%	100%	0

Toelichting tabel

Algemeen
Uit de tabel blijkt, dat de totale opbrengst rioolheffing € 2.961.737 bedraagt. De totale lasten zijn € 2.888.868. Hierbij is rekening gehouden met een voordeel op de kapitaallasten van € 104.486 door onderuitputting. Conform het BBV moet dit bedrag in een voorziening worden gestort. Het resterend verschil tussen de baten en lasten bedraagt € 72.870. Dit voordelig verschil wordt gestort in de reserve riolering.

Nadere toelichting op overige onderdelen
De Algemene kosten riolering zijn lager uitgevallen. De twee grootste voordelen ontstaan bij de mini-gemalen en schouwsloten. Door Covid-19 was het niet mogelijk om alle onderhoudswerkzaamheden voor de mini-gemalen uit te voeren. Alleen het hoogst noodzakelijk onderhoud is uitgevoerd. Een ander voordeel ontstaat op de post schouwsloten. Er komt steeds meer inzicht op het werk en gesteld kan worden dat de kosten te hoog waren ingeschat. Verder zijn er kleine voordelen op de kosten van het materieel. Door de lagere kosten zijn de overheadkosten, die worden berekend als een opslagpercentage over de totale kosten, ook gedaald.
Er zijn ook nadelen. Zo zijn de salariskosten iets (vervanging ziekte, CAO en toelages) gestegen en zijn bijdrages voor kwartaal 3 en 4 van 2019 aan het Samenwerkingsverband Noordelijk Vechtstromen (SNV) ten laste gekomen van 2020.
De compensabele btw is conform de begroting geboekt en geeft geen verschillen.

Nadere toelichting opbrengsten rioolheffing
De totale opbrengst rioolheffing is € 36.178 hoger uitgevallen dan geraamd. Deze hogere opbrengst komt voornamelijk door een hoger ontvangen bedrag voor het variabel deel van de rioolheffing. Oorzaak hiervan is, conform de hogere opbrengst ozb 2020, een toename van de WOZ-waarde en door wijzigingen in het woningareaal.

Verloop reserve riolering 2020
Het verloop van de reserve riolering is in 2020 als volgt:

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Reserve riolering 2020	Bedrag
Stand per 1-1-2020	156.793
-Toevoeging	72.871
- Onttrekking	0
Stand per 31-12-2020	**229.664**

De toevoegingen of onttrekkingen aan deze reserve betreffen verschillen die ontstaan door efficiency verschillen. Het saldo kan worden ingezet voor egalisatie van de tarieven en ook om gelijke trend te houden met de kosten en baten conform het GRP.

Verloop voorziening riolering 2020
Het verloop van de voorziening riolering is in 2020 als volgt:

Voorziening riolering 2020	Bedrag
Stand per 1-1-2020	666.429
- Toevoeging (onderuitputting)	104.486
- Toevoeging (overig)	2.376
- Onttrekking	-255.896
Stand per 31-12-2020	**517.395**

Het verschil tussen begroting en rekening ontstaat door de onderuitputting van kapitaallasten. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening.
De overige mutaties betreffen de dekking van vervangingsinvesteringen 2019 en 2020. Het saldo kan worden ingezet voor vervangingsinvesteringen waardoor b.v. de toekomstige lasten voor de burger kunnen worden beperkt.
Opgemerkt wordt dat van het saldo per 31-12-2020 een bedrag van € 13.175 is geoormerkt voor rioleringsprojecten die in 2020 zijn opgestart.

Verloop lasten en baten Rioolheffing t.o.v. GRP
Zoals eerder vermeld worden de jaarlijkse lasten van de riolering door de 100% kostendekkendheid volledig gedekt door de rioolheffing. De rioolheffing is opgebouwd uit een vast tarief per aansluiting en een variabel tarief per aansluiting. Beide heffingen bedragen afgerond 50% van het totaal van de lasten.

Toeristenbelasting

Beleid
In 2020 was het tarief € 1,20 per overnachting. In de Kadernota 2020 heeft uw raad een tarief van € 1,20 per overnachting vastgesteld. Voor 2022 kijken we naar de mogelijkheden van tariefdifferentiatie. Hiervoor komen we in de Kadernota 2022 met voorstellen.

Opbrengst 2020
Het jaar 2020 is in verband met Covid-19 voor ondernemers in deze branche een bijzonder jaar geworden. De lockdowns in 2020 hebben deze branche veel derving van omzet en annuleringen van vakanties opgeleverd. De rijksoverheid heeft alle gemeenten middels het steunpakket hiervoor compensatie gegeven, voor onze gemeente € 300.000. Zie hiervoor Berap 2020 I. Uit het aantal werkelijke overnachtingen 2020 blijkt dat deze compensatie groter is dan de vermindering van het aantal overnachtingen als gevolg van Covid-19. Met name de campings hebben een relatief goed seizoen gedraaid. De toeristenbelasting is als gevolg van de Covid-19 compensatie per saldo € 222.000 hoger.

De gevolgen van Covid-19 voor de toeristenbelasting 2021 is onzeker. Op dit moment heeft de rijksoverheid voor de derving van de toeristenbelasting 2021 (nog) geen

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

compensatie gegeven. Aanbevelenswaardig is dan ook om een deel van dit voordeel voor het jaar 2021 te reserveren. Zie hiervoor de paragraaf Gevolgen Covid-19.

Toeristenbelasting	Begroting 2020	Wijzigingen	BERAP 2020-II	Rekening 2020	Verschil
Toeristenbelasting	1.380.000	300.000	1.080.000	1.302.346	222.346
Totaal	**1.380.000**	**300.000**	**1.080.000**	**1.302.346**	**222.346**

Forensenbelasting

Beleid

Omdat de forensenbelasting conform de toeristenbelasting sterk is gelieerd aan recreatieve activiteiten loopt de tariefaanpassing van de forensenbelasting gelijk op met een tariefaanpassing van de toeristenbelasting.

Opbrengst

In de begroting is een opbrengst geraamd van € 125.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 132.819. Een meeropbrengst dus van € 7.819. Oorzaak van de meeropbrengst is zeer waarschijnlijk dat meer mensen hun tweede woning weer voor eigen gebruik hebben ingezet.

Woonforensenbelasting	Begroting 2020	Wijzigingen	BERAP 2020-II	Rekening 2020	Verschil
Woonforensenbelasting	125.000	0	125.000	132.819	7.819
Totale Opbrengsten	**125.000**	**0**	**120.000**	**132.819**	**7.819**

Kostendekkendheid leges

Inleiding

Jaarlijks geven we in de begroting en jaarstukken inzicht in de kostendekkendheid van de leges. De kostendekkendheid leges wordt berekend conform regelgeving en jurisprudentie. Dit houdt onder andere in dat uitgaven voor het opstellen van beleid en uitgaven voor bezwaar- en beroepsprocedures als gevolg van regelgeving niet mogen worden meegenomen. Bij omgevingsvergunningen mogen de kosten voor handhaving, toezicht en controle met uitzondering van de eerste controle en de kosten voor milieu en sloop (uitgezonderd monumenten) eveneens niet worden meegenomen. De kostendekkendheid van de leges is per titel en hoofdstuk beoordeeld.

Toerekening overhead

De overhead wordt toegerekend volgens een systematiek op basis van totale lasten of een systematiek op basis van totale uren. Voor de toerekening van de overhead aan de tarieven voor de belastingen wordt het (standaard)systeem gebruikt van de totale lasten. De uitkomst is een opslagpercentage van 14,52%. Omdat de leges uit de algemene legesverordening grotendeels een directe relatie hebben met de personeelslasten door de ambtelijke inzet is gekozen voor toerekening van de overhead op basis van een opslag van het uurtarief. Hiervoor zijn de totale overheadkosten gedeeld door het aantal productieve uren op de overige taakvelden. Het opslagtarief bedraagt € 46,33. De genoemde tarieven zijn conform de begroting 2020.

Titel I

Titel I betreft de algemene dienstverlening waaronder bijvoorbeeld de burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen vallen. Voor titel I geldt, dat de totale opbrengsten de totale kosten per titel niet mogen overschrijden. Een overschrijding (hogere opbrengst) van één of meerdere hoofdstukken in een titel is wel toegestaan voor zover dit wordt

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

gecompenseerd door onderschrijdingen op andere hoofdstukken. In vakjargon heet dat kruissubsidiëring en dat is toegestaan.

We zien bij de paspoorten en ID kaarten een lagere opbrengst dan begroot. Dit is waarschijnlijk ontstaan door de Covid-19 crisis, als gevolg waarvan er veel minder gereisd is.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Nr.	TITEL I Leges Algemene Dienstverlening	Begroting 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking	Rekening 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking
1	Burgerlijke Stand	64.296	23.783	37%	55.971	20.696	37%
2	Reisdocumenten, ID	123.519	75.000	61%	122.983	30.044	24%
3	Rijbewijzen	163.986	82.502	50%	159.118	94.955	60%
4	Verstrekking BRP	100.873	4.820	5%	101.173	5.765	6%
5	Bestuursstukken	5.760	750	13%	5.819	750	13%
6	Overige Publiekszaken	21.189	6.631	31%	21.713	4.012	18%
7	Leegstandswet	5.169	1.639	32%	5.169	2.069	40%
8	Kansspelen	2.400	630	26%	2.400	258	11%
9	Verkeer en vervoer	34.063	10.522	31%	34.103	10.635	31%
10	Diversen	31.981	5.956	19%	31.981	6.018	19%
11	Aansluiting en riolering	590	590	100%	3.207	3.207	100%
	Totaal	**553.827**	**212.823**	**38%**	**543.637**	**178.409**	**33%**

Titel II
Titel II betreft de dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunning). Vanaf 2014 is er een aparte legesverordening omgevingsvergunning. Ook binnen deze legesverordening omgevingsvergunning is kruissubsidiëring toegestaan. Om kleine bouwplannen haalbaar en betaalbaar te houden is er met name sprake van kruissubsidiëring tussen de grote en kleine bouwplannen. Het loslaten van deze kruissubsidiëring leidt tot onaanvaardbaar hoge tarieven voor de kleine bouwplannen.

De opbrengsten op de bouwleges vallen iets hoger uit dan begroot.

Nr.	TITEL II Leges Fysieke leefomgeving	Begroting 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking	Rekening 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking
1	Kosten taakveld(en)	364.039			303.088		
2	Inkomsten (excl. Heffingen)	0			0		
	Netto kosten	364.039			303.088		
4	Toe te rekenen overhead	222.708			222.708		
5	Toe te rekenen BTW	18.272			9.215		
6	Opbrengst heffingen		518.068	86%		525.719	98%
	Totaal	**605.019**	**518.068**		**535.011**	**525.719**	

Titel III
Titel III betreft de dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn. Hier is een overschrijding (opbrengst hoger dan kosten) per hoofdstuk niet toegestaan.

Nr.	Titel III Leges Europese Dienstenrichtlijn	Begroting 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking	Rekening 2020 Totale Kosten	 Totale Opbrengst	 % Dekking
1	Horeca	7.460	2.950	40%	6.740	2.950	44%
2	Organiseren evenementen	373	5	1%	337	5	1%
3	Prostitutiebedrijven	0	0		0	0	
	Totaal	**7.833**	**2.955**		**7.077**	**2.955**	

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Nr.	Leges Verordening Lijkbezorging	Begroting 2020 Totale Kosten	Totale Opbrengst	% Dekking	Rekening 2020 Totale Kosten	Totale Opbrengst	% Dekking
1	Lijkbezorgingsrechten (incl. o'houd begr.plaats)	369.293	155.296	42%	354.109	141.900	40%
	Totaal	**369.293**	**155.296**		**354.109**	**141.900**	

Nr.	Leges Verordening Marktgelden	Begroting 2020 Totale Kosten	Totale Opbrengst	% Dekking	Rekening 2020 Totale Kosten	Totale Opbrengst	% Dekking
1	Marktgelden	10.669	7.516	70%	10.388	7.402	71%
	Totaal	**10.669**	**7.516**		**10.388**	**7.402**	

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Weerstandsvermogen en Risicomanagement

In deze paragraaf, waarin rekening is gehouden met de in het voorjaar 2019 vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen, geven wij u over 2020 een beeld van de financiële positie van de gemeente. Het is niet eenvoudig om te bepalen hoe goed of slecht een gemeente er financieel voorstaat. Of een hoge schuld nadelig is voor de financiële positie hangt er bijvoorbeeld vanaf welke bezittingen er tegenover de schulden staan, en hoe hoog de opbrengsten zijn waarmee rente en aflossing kunnen worden betaald.
Kortom de financiële positie van een gemeente is niet in één kengetal uit te drukken, maar door naar een aantal belangrijke financiële kengetallen gezamenlijk te kijken kan er wel een uitspraak worden gedaan over de financiële positie van de gemeente.

Op basis van de uitkomsten van een aantal belangrijke financiële kengetallen hebben wij, conform onze begroting 2020, het volgende vastgesteld:

- Onze weerstandsratio is uitstekend
- Onze schuldpositie ligt in de veilige zone
- Onze vermogenspositie is voldoende
- Onze grondexploitatie ligt in de veilige zone
- Onze structurele begrotingsruimte is toereikend
- Onze belastingcapaciteit is hoog in vergelijking met andere gemeenten

Op basis van het bovenstaande komen wij tot de conclusie dat er sprake is van een gezonde financiële positie. De belastingcapaciteit is echter wel hoog in vergelijking met andere gemeenten.

Weerstandsvermogen en risico's

We onderscheiden twee soorten risico's. Risico's die voorzienbaar zijn en risico's die niet zijn te voorzien. Voor risico's die we voorzien en dus zijn te beheersen hebben wij bestemmingsreserves en voorzieningen gevormd. Voor de onvoorziene risico's kijken we naar ons weerstandsvermogen. Wij geven hierbij antwoord op de vraag in hoeverre onze gemeente in staat is de niet in de begroting geraamde risico's te kunnen opvangen. Dit doen we door een inventarisatie te maken van de niet geraamde risico's en het berekenen van ons weerstandsvermogen. Door ons weerstandsvermogen af te zetten tegen de niet geraamde risico's kan een oordeel worden gegeven over de omvang van ons weerstandsvermogen.

De gemeente past de volgende maatregelen toe om het weerstandsvermogen minimaal in stand te houden en de risico's te beperken.

- Incidentele meevallers aanwenden of reserveren voor verwachte kosten.
- Kort geld lenen in plaats van lang geld als wordt verwacht dat de rente op kapitaalmarkt (lange rente) hoger blijft dan op de geldmarkt (korte rente). Hierbij houden we wel rekening met de grenzen volgens de kasgeldlimiet.
- Geen eigen personeelskosten toerekenen aan projecten en investeringen.
- Het behoedzaam ramen van een (accres)verhoging van het gemeentefonds door in de meerjarenbegroting een lagere uitkering te ramen van 5 (accres)punten per jaar.
- Een sluitende begroting en zo mogelijk ook een sluitende meerjarenbegroting presenteren, ook in tijden van bezuinigingen.
- Het uitgangspunt hanteren om taken zo mogelijk binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten uit te voeren.
- Het opnemen van budgetruimte in de begroting voor nieuw beleid.
- Het controleren en verbeteren van de meest kritische processen in de organisatie op basis van een controleplan.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Inventarisatie weerstandsvermogen

Onderstaand zijn in een tabel de onderdelen benoemd die tot ons weerstandsvermogen mogen worden gerekend.

De omvang van ons weerstandsvermogen is aanvullend beïnvloed door vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen in 2019. Hierbij is ook rekening gehouden met het feit dat de omvang van de stille reserves alleen mogen worden betrokken voor de incidentele risico's.

We hebben in deze begroting het weerstandsvermogen gesplitst in een structurele en een incidentele weerstandscapaciteit. Op deze manier kunnen we de structurele weerstandscapaciteit vergelijken met de structurele risico's en de incidentele weerstandscapaciteit met de incidentele risico's.

Weerstandsvermogen	**Begr. 1-1-2020**	**Rek. 31-12-2020**
1. Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR)	10.011.078	10.817.987
2. VAR	1.768.966	1.845.728
3. Bufferreserve gronden	1.674.743	2.108.935
4. Onbenutte belastingcapaciteit	0	0
Totaal als str. Weerst.capaciteit	**13.454.787**	**14.772.650**
5. Stille reserves	11.000.000	11.000.000
Totaal als inc. Weerst.capaciteit	**11.000.000**	**11.000.000**

Toelichting Weerstandscapaciteit

Uit de tabel blijkt, dat het structurele weerstandsvermogen uit de jaarrekening per 31-12-2020 met circa € 1.300.000 is toegenomen ten opzichte van de begroting per 1-1-2020.

Het incidentele weerstandsvermogen wijkt niet af. De stille reserves zijn reserves die aan het zicht zijn onttrokken maar nog wel een waarde kunnen vertegenwoordigen. Voorbeelden zijn activa als gebouwen of vervoermiddelen, die al volledig zijn afgeschreven maar nog wel een waarde hebben. Een ander voorbeeld is ons aandelenbezit van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De huidige waarde hiervan is fors hoger dan de op de balans verantwoorde aankoopwaarde. Ook gronden kunnen een hogere werkelijke waarde hebben dan op de balans staat. Conform vorig jaar worden de stille reserves geschat op € 11 miljoen. Dit betreft voor gronden € 5 miljoen en voor de aandelen BNG € 6 miljoen. De provincie heeft ons als toezichthouder geadviseerd het totaalbedrag van de stille reserves alleen te betrekken bij de berekening van de weerstandscapaciteit van de incidentele risico's.

Risico's

Hierna is een overzicht gegeven van de niet geraamde risico's. Per onderdeel is een bedrag ingeschat voor het risico dat zich kan voordoen. Dit bedrag wordt vervolgens vermenigvuldigd met de kans dat het risico zich voordoet (zeer klein =10%, klein = 30%, gemiddeld = 50%). Als de kans groter is dan 50% wordt hiervoor een bedrag in de begroting geraamd.

Verder is er een uitsplitsing gemaakt in een incidenteel of structureel risico. Een risico wordt als incidenteel gezien als wordt ingeschat dat het risico zich maximaal 1 x per 4 jaar kan voordoen en als structureel als het risico vaker dan 1 x per 4 jaar wordt ingeschat.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Nr.	Omschrijving	Bedrag	Kans	Incidenteel	Structureel	Risicobedrag
1	Gronden bij de gemeente	3.400.000	50%		1.700.000	1.700.000
2	Vastgoed	2.000.000	50%		1.000.000	1.000.000
3	3D's Sociaal Domein	1.500.000	50%		750.000	750.000
4	Gemeenschappelijke Regelingen	925.000	50%		462.500	462.500
5	Accres Gemeentefonds	2.500.000	50%		1.250.000	1.250.000
6	Grondexploitatie grondbedrijf	420.000	50%		210.000	210.000
7	Verlofstuwmeer	200.000	50%	100.000		100.000
8	Btw-compensatiefonds	200.000	50%		100.000	100.000
9	Leningen BBZ	150.000	50%		75.000	75.000
10	Verzekeringen	200.000	30%	60.000		60.000
11	Juridische procedures	200.000	50%		100.000	100.000
12	Garantieverplichtingen	250.000	10%	25.000		25.000
13	Rente	150.000	30%	45.000		45.000
14	Bodemsanering	100.000	30%	30.000		30.000
15	Planschade	100.000	30%	30.000		30.000
	Totaal	**12.295.000**		**290.000**	**5.647.500**	**5.937.500**

De risico’s zijn bij het samenstellen van de Begroting 2021 geactualiseerd en wijken in deze jaarrekening 2020 niet af. Voor een nadere toelichting van deze risico’s wordt verwezen naar de Begroting 2021.

Daarnaast zou de Covid-19 crisis voor aanvullende risico's kunnen zorgen. Te denken valt aan een groter risico op incidentele uitgaven of het niet ontvangen van vorderingen. Cijfermatig is er in het overzicht van de niet geraamde risico's geen post voor Covid-19 opgenomen. Er wordt namelijk voorgesteld om een substantieel deel van de van het Rijk ontvangen Covid-19 bijdragen, voor zover nog niet besteed, te reserveren in een afzonderlijke Covid-19 reserve.
Voor een uitgebreid overzicht van de tot nu toe bekende Covid-19 kosten en de voorgestelde reservering wordt naar de afzonderlijke paragraaf Gevolgen Covid-19 verwezen.

Berekening weerstandsratio

Jaarlijks wordt de ratio berekend om uitdrukking te kunnen geven hoe onze gemeente er financieel voorstaat. Hierbij wordt ons weerstandsvermogen afgezet tegen de risico’s. In onderstaande tabel zijn de scores hiervoor aangeduid.

Uitkomst Ratio	Aanduiding
groter dan 2,0	Uitstekend
tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
tussen 0,8 en 1,0	Matig
tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
lager dan 0,6	Zeer Onvoldoende

In onderstaande tabel is in het bovenste deel de uitkomst van onze structurele weerstand in de eerder toegelichte ratio weergegeven en de incidentele weerstand is weergegeven in een bedrag als restant ruimte van de weerstand.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Ratioberekening Struct. en Incident.	Rek. 2018	Rek. 2019	Rek. 2020
Weerst.cap. Struct.	7.997.716	13.714.296	14.772.650
Risico's structureel	4.047.500	4.407.500	5.647.500
Weerst. Ratio Struct.	**1,98**	**3,11**	**2,62**
Weerst.cap. Incid.	11.000.000	11.000.000	11.000.000
Risico's incidenteel	405.000	355.000	290.000
Weerstandsruimte Inc.	**10.595.000**	**10.645.000**	**10.710.000**

Toelichting uitkomsten weerstand structureel en incidenteel
De structurele weerstandsratio is in de Rekening 2020 ten opzichte van de ratio in de Rekening 2019 afgenomen met 0,49 tot 2,62 maar kwalificeert nog als uitstekend. De afname is vooral het gevolg van een hogere inschatting van de structurele risico's.

De relatief forse toename in de Rekening 2019 was het gevolg van de nota reserves en voorzieningen op grond waarvan diverse bestemmingsreserves zijn opgeheven en overgeheveld naar de WAR.

Verplichte kengetallen

Om een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente zijn naast de berekening van het weerstandsvermogen de volgende belangrijke financiële kengetallen berekend.

Financiële kengetallen.
- De weerstandsratio;
- De schuldquote;
- De solvabiliteitsratio (vermogenspositie);
- De grondexploitatie;
- De structurele exploitatieruimte;
- De belastingcapaciteit;

Verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie
De provincie heeft een indeling gemaakt met een normering van deze kengetallen. Deze provinciale signaleringswaarden zijn ingedeeld in categorie A, B en C waarbij A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Normen	A	B	C
weerstandsratio	> 1,4	1,4 - 0,8	< 0,8
netto schuldquote	< 90	90 - 130	> 130
netto schuldquote gecorrigeerd	< 90	90 - 130	> 130
solvabiliteitsratio	> 50	20 - 50	< 20
grondexploitatie	< 20	20 -35	< 35
structurele exploitatieruimte	> 0	0	< 0
belastingcapaciteit	< 95	95 -105	> 105

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onderstaand zijn de uitkomsten vermeld van de voorgeschreven kengetallen.

Jaarverslag 2020	Verloop van de kengetallen			
Kengetallen	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020	Cat.
weerstandsratio	3,11	3,05	2,62	A
netto schuldquote	55%	65%	44%	A
netto schuldquote gecorrigeerd	50%	60%	39%	A
solvabiliteitsratio	29%	26%	32%	B
grondexploitatie	5%	6%	3%	A
structurele exploitatieruimte	3%	1%	2%	A
belastingcapaciteit	110%	111%	119%	C

Toelichting kengetallen

De schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door het totaal van de baten.

De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel van de bezittingen van de gemeente (activa) gefinancierd worden met eigen vermogen (onze reserves).

Het kengetal van de Grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie worden bij elkaar opgeteld en vervolgens uitgedrukt in verhouding tot de totale gemeentelijke baten.

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan welke reële structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te kunnen dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten (ozb, afval en riolering) van een meerpersoonshuishouden in jaar T (2020) te vergelijken met het landelijk gemiddelde van jaar T-1 (2019).

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen zoals onder andere wegen, groen, riolering en gebouwen gegeven. En daarnaast een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud kapitaalgoederen komen immers op diverse beleidsvelden voor. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een belangrijk deel van de begroting gemoeid. Een goed overzicht is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Vastgoed & Geld

In 2020 is een totaal bedrag van € 266.500 beschikbaar voor het uitvoeren van extra onderhoudsprojecten. Ieder jaar wordt de raming verhoogd met € 50.000. Vanaf de begroting 2019 is het totaal budget Vastgoed & Geld gesplitst in een deel wegen, een deel groen en een deel gebouwen. De volgende bedragen waren beschikbaar in 2020:

Omschrijving	**2020**
Wegen 50 %	€ 75.000
Groen 30 %	€ 14.900
Gebouwen 20 %	€ 76.600
Totaal	**€ 266.500**

Voor het onderhoud van wegen is het bedrag in de beheersbegroting onvoldoende. Door de gemeenteraad is tot en met 2023 € 1 miljoen extra beschikbaar gesteld. De kapitaallasten van € 75.000 worden gedekt uit het budget Vastgoed & Geld, deel wegen. Het incidentele deel van het budget Vastgoed & Geld van wegen dat in 2020 resteerde, is ingezet voor de bezuiniging (Zie Kadernota 2020). In de subparagraaf groen noemen we de projecten die zijn uitgevoerd met het beschikbare middelen voor groen. Het budget voor gebouwen is ingezet voor de uitvoering van het onderhoud op grond van de opgestelde meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP's) voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.

Wegen

Het wegenonderhoud is onderverdeeld in klein onderhoud en groot onderhoud. Onder klein onderhoud wordt verstaan: het aanbrengen van slijtlagen, het dichten van kleine gaten en het aanpakken van voorkomende calamiteiten. De grootschalige onderhoudsprojecten vallen onder het groot onderhoud en staan op de meerjarenplanning. Deze meerjarenplanning geeft een technisch en financieel beeld van de onderhoudsprojecten voor de komende drie jaar.
In het voorjaar van 2020 is de meerjarenplanning opnieuw vastgesteld door het college en ter informatie aangeboden aan de raad. Daarnaast is een keuze gemaakt van de uit te voeren werken in 2020. In 2020 zijn de volgende wegenprojecten opgestart:

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Financiën

Project	Begroot	Werkelijk	Status 31-12-2020
Renovatie halfverharde paden	35.000	28.900	Afgerond
Aanpassing Nieuwe Dijk (fietsroute LOFAR)	15.000	0	In voorbereiding(1)
Bijdrage wegen parkeerplaats ijsbaan Buinen	23.000	26.773	Afgerond
Bijdrage wegen parkeerplaats voetbalver. Buinen	10.000	10.000	Afgerond
Herstraten Noorderdiep 2e Exloërmond	138.000	136.498	Afgerond
Bijdrage gemeente versterking wegen windmolens	35.000	0	Afgerond (2)
Parkeerstroken Zuiderdiep (Dr. Mondenweg - gemgrens)	60.000	69.574	Afgerond
Gasselterstraat (Spoorstraat - Lemenweg), 2 wegvakken	285.000	221.089	In uitvoering
Noorderdiep (Molenln - Drentse Mondenweg) Nw Buinen	209.750	6.012	In voorbereiding(3)
Vetstukkermond 2e Valthermond	28.000	23.271	Afgerond
72e Laan Valthermond	58.000	58.000	Afgerond
Dreef (Vrijheidslaan - Valtherblokken) Valthermond	405.000	248.380	Afgerond
Valtherblokken-noord (Hondsrugweg - asfalt) Valthermond	185.000	141.312	In uitvoering
Zuiderdiep (Dr. Mondenweg - Kavelingen) Vmond, voorb.	250.000	45.458	In uitvoering (4)
Klijnstraat (parallelweg) Klijndijk	10.500	4.825	Afgerond
Manrohwijk (gedeelte klinkers) Odoornerveen	65.000	62.298	Afgerond
Verbeteren trottoirs algemeen	20.000	24.621	Afgerond
Bijdrage riolering Brinkstraat/Gang/Bloemdijk e.o. Borger	35.000	0	In uitvoering (4)
Totaal opgestarte projecten	**1.867.250**	**1.107.011**	

(1) Uitgesteld in afwachting van realisatie fietspaden LOFAR-gebied
(2) Financiële afwikkeling met Ventolines volgt
(3) Uitvoering van dit project is doorgeschoven naar 2021 i.v.m. Covid-19
(4) Betreft een meerjarig project. Project ligt op schema.

Verklaring grotere voor- en nadelen afgeronde projecten:
Het voordeel op het project Dreef (Vrijheidslaan-Valtherblokken) Valthermond ontstaat op de kostenposten asfalt en bermen. Op asfalt kon een aanbestedingsvoordeel (lagere asfaltprijzen) worden ingeboekt. Verder bleek uit de digitale (3d) meting, uitgevoerd bij de detailvoorbereiding, dat er minder asfalt nodig was dan geraamd. Aangezien het hier om tonnen asfalt gaat, leidt dit gelijk tot een behoorlijke reductie in de kosten.
Uit de digitale (3d) meting bleek ook dat de berm vlakker lag dan vooraf aangenomen. Hierdoor was binnen het project bijna voldoende grond om de bermen goed af te werken. Er is maar een beperkte hoeveelheid aangevoerd.

Extra financiering wegenonderhoud
Op basis van kengetallen is jaarlijks ca. € 2.100.000 nodig voor het onderhoud van de verhardingen. In de beheerbegroting is een structureel bedrag van € 1.148.544 beschikbaar (groot en klein onderhoud samen). De gemeenteraad heeft besloten voor de jaren 2018 tot en met 2023 dit bedrag jaarlijks met € 1.000.000 te verhogen. Hiermee kunnen we de onderhoudsachterstanden de komende jaren tot staan brengen en – met meevallende aanbestedingen – naar verwachting verder inlopen.

Bij projecten waar ook de riolering wordt verbeterd, wordt het budget van de wegaanpassing in het GRP ondergebracht. In 2020 zijn weggedeelten van de Brinkstraat, De Gang, Bloemdijk, en de Slieten in Borger herbestraat in verband met rioleringswerkzaamheden.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Speerpunten onderhoud 2020

1. Inzet extra één miljoen
   Voor 2020 heeft de raad 1 miljoen euro extra vrijgemaakt voor wegenonderhoud. Hiermee zijn de volgende projecten (extra) gerealiseerd:
   - Herstraten Gasselterstraat (Spoorstraat - Lemenweg) Bronnegerveen
   - Dreef (Vrijheidslaan - Valtherblokken) 2e Exloërmond
   - Valtherblokken-noord (Hondsrugweg - overgang asfalt nabij de Dreef) Valthermond
   - Herstraten parkeerstrook Zuiderdiep (Dr. Mondenweg - gemeentegrens) 2e Exloërmond

   Conform het raadsbesluit dient 40% van het extra wegengeld geïnvesteerd te worden in plattelandswegen. In 2020 is ruim meer geïnvesteerd, omdat door de geplande omvangrijke reconstructie van het Zuiderdiep in Valthermond (Dr. Mondenweg - Kavelingen) in 2021 geen investering in plattelandswegen wordt gedaan. De keuze voor de projecten (Dreef en Valtherblokken-noord) is afgestemd met LTO, Cumela en het Recreatieschap Drenthe.

2. Zuiderdiep Valthermond (Drentse Mondenweg – Kavelingen)
   Uitvoering van de reconstructie staat gepland voor 2021. Dit behelst de vernieuwing van het totale wegprofiel (weg, voetpad, parkeerstrook en groen).
   In 2020 hebben de nutsbedrijven hun kabels en leidingen vervangen en is het plan civieltechnisch voorbereid. De aanwonenden zijn door meerdere (digitale) informatieavonden betrokken bij de invulling.

Openbare verlichting

Vervanging van de openbare verlichting vindt zo mogelijk plaats bij reconstructiewerkzaamheden aan de weg en is vastgelegd in het gemeentelijke verlichtingsplan. De financiering hiervan is geregeld in de exploitatiebegroting. Vanaf 2019 is structureel € 225.000 beschikbaar voor verbetering van de openbare verlichting. Het gaat om een kostendekkende financiering tot 2027. De volgende projecten zijn in 2020 opgepakt.

Project	Begroot	Werkelijk	Status 31-12-2020
VerLEDden buitengebied 4e fase	150.000	149.107	In uitvoering (1)
Noorderdiep (Molenlaan - Dr. Mondenweg) Nw Buinen	23.950	0	In voorbereiding (2)
72e Laan Valthermond	6.500	1.503	Afgerond
Noorderdiep 2e Exloermond	44.500	32.642	Afgerond
Totaal opgestarte projecten	**224.950**	**183.252**	

(1) Uitvoering is gestart in 2020 en wordt in het voorjaar van 2021 afgerond.
(2) Uitgesteld vanwege de vertraging van het civiele project.

Verduurzaming openbare verlichting

In 2019 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de verduurzaming van de openbare verlichtingsinstallatie in de komende 6 jaar. Dit betekent het ombouwen van alle energie onzuinige (niet PL) verlichting naar LED. De volgende projecten zijn in 2020 opgepakt:

Project	Per 31-12-2020
Uitfaseren TLM en gedeeltelijk de TLD armaturen (180 stuks)	In uitvoering (1)
VerLEDden armaturen Hunzedal Borger	Afgerond

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Groen

Gemeentelijk bezit

tabel III.C.5 Gemeentelijk groen

Omschrijving	Eenheid	Aantal 2020
Bos en bosplantsoen	m2	3.179.718
Heesters, vaste planten en hagen	m2	109.059
Gras, gazon en bermen	m2	4.660.188
Sportvelden (25*8500)	m2	212.500
Bermsloten en schouwsloten	m1	500.812
Vijvers en natuurvriendelijke oevers	m2	196.077
Volkstuinen	m2	22.471
In gebruik gegeven grond	m2	418.950
Laanbomen	st	42.208

opmerking:
- inclusief groen op sportparken, begraafplaatsen en rond scholen

Beleid
Het integraal groenbeleid is in 2006 vastgesteld. Hierbij is de groenbeleidsvisie 'Onze groene ruimte' een groenvisie op hoofdlijnen en de visie 'Groen moet je doen' een uitwerking van deze hoofdlijnen per groenbeleidsthema. Beide visies zijn nog actueel, met uitzondering van de benodigde financiën en het onderhoudsniveau. Het beleidsstuk Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) is op 4 februari 2021 gepresenteerd aan de raad. Hierin zijn keuzes voorgelegd over het onderhoudsniveau en de benodigde financiën. De verwachting is dat de raad in het voorjaar van 2021 beleidskeuzes maakt.

Beheer en onderhoud
In 2006 was het onderhoudsniveau vastgesteld op niveau B van het CROW; vanaf 2013 is dit bijgesteld naar een onderhoudsniveau dat uitgaat van niveau C. Het groenonderhoud wordt voor het grootste gedeelte uitgevoerd in eigen beheer. Een deel wordt uitbesteed aan de werkvoorzieningsschappen.
Voor het thema bermen is het bermbeheerplan in 2005 door het college vastgesteld en in 2015 herzien en aangepast.
Voor het thema landschappelijke elementen is het bosbeheerplan in 2008 vastgesteld, in het tweede kwartaal van 2021 wordt een nieuwe bosvisie gepresenteerd. In 2020 is budget beschikbaar gesteld om een nieuwe bomenvisie op te stellen. Vanaf het tweede kwartaal in 2021 wordt hiermee begonnen.

Achterstallig groenonderhoud en renovatie
Boomveiligheidscontroles in 2015 toonden aan dat er sprake was van achterstallig onderhoud. In 2016 is daarom gestart met planmatig onderhoud van bomen voor een veilig boombestand. In 2020 heeft BORG 3984 bomen gesnoeid. Om de achterstand weg te werken moeten er nog 9753 bomen worden gesnoeid. In 2021 wordt het achterstallig onderhoud weggewerkt door naast de inzet van BORG, budgetten slim te combineren en een deel van het werk uit te besteden.

Jaarlijks worden projecten op de meerjarenplanning REAL geplaatst waarvan de technische staat van het groen zodanig is dat plantsoenen en bomen (boombestanden) gerenoveerd of vervangen moeten worden. De meerjarenplanning REAL groen wordt

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

jaarlijks, gelijktijdig met planningen van wegen en riolering, vastgesteld door het college en ter info aan de gemeenteraad aangeboden.

Financiën
Het onderhoud groen heeft een overschrijding o.a. op de bestrijding van de Eikenprocessierups en onderhoud bos- en natuurterrein.

Voor groen zijn in 2020 diverse projecten in uitvoering genomen.

Project	Krediet	Rekening	Status 31-12-2020
Opstellen algemeen beleid groen	€ 25.000	0	Voorbereiding
Opstellen bomenvisie	€ 20.000	0	Voorbereiding
Beregeninginstallatie Borger/Valthermond	€ 48.000	€ 8.288	Onderhanden
Renovatie groen 72e laan	€ 55.000	€ 22.047	Onderhanden
Groen fietspad Zuiderdiep Tweede Exloërmond	€ 19.000	€ 14.000	Onderhanden

Begraafplaatsen

Beleid
Voor de begraafplaatsen is in maart 2008 de visie begraafplaatsen Ruimte voor de laatste rustplaats vastgesteld. Dit beleid is nader uitgewerkt in een ruimtelijke Inrichtingsvisie begraafplaatsen Borger-Odoorn voor alle acht begraafplaatsen. Beide visies zijn nog actueel.

tabel III.C.6 Kengetallen

Omschrijving	Aantal 2018	Aantal 2019	Aantal 2020
Overledenen	255	262	278
Begraafplaatsen	8	8	8
Begrafenissen	66	58	52
Bijzettingen urnen	24	24	27

Beheer en onderhoud
Voor begraafplaatsen is het onderhoudsniveau voor groen vastgesteld op niveau A conform het CROW. Voor gebouwen op de begraafplaatsen is dit vastgesteld op conditieniveau 2 (goed niveau).

Project achterstallig onderhoud en renovatie
In 2019 zijn op de begraafplaats in Odoorn graven zonder gedenktekens geruimd. Er is voldoende budget aanwezig voor de volgende bovengrondse ruimingsactie, maar niet voldoende om alle graven ondergronds ook te ruimen. In 2020 is gewisseld van projectleider en zijn besteksvoorbereidingen opgestart. Momenteel wordt onderzocht waar ondergronds ruimen noodzakelijk is, hierbij word rekening gehouden met de benodigde restcapaciteit op de begraafplaatsen. Het project wordt in 2021 verder in uitvoering gebracht en in 2022 afgerond. Waar mogelijk worden de ruimingswerkzaamheden gecombineerd met de renovatiewerkzaamheden.

Financiën
Het totale budget voor begraven excl. de inkomsten uit grafrechten en de vergoedingen onderhoud graven bedroeg in 2020 € 380.589. Voor derden leveranties is een bedrag opgenomen van € 74.591. Er is binnen de begroting gewerkt.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Sportvelden

Beleidskader

In 2010 is de sport en beweegnota Sport zet in beweging vastgesteld. Hierin is op hoofdlijnen aangegeven welke kant we als gemeente uit willen met voetbal. In de beleidsnotitie Leefgebied en sport uit 2014 zijn kaders aangegeven hoe de gemeente omgaat met (met name de accommodaties van) voetbal en tennis. Beide nota's zijn nog actueel.

tabel III.C.7 Kengetallen

Omschrijving	Aantal
Sportparken	10
Wedstrijdvelden	16,5
Trainingsvelden	8,5

Beheer en onderhoud

In 2018 is een bestek voor alle (groot) onderhoudswerkzaamheden aan de sportvelden opgesteld en aanbesteed. De kwaliteitseis voor de sportvelden is dat zij moeten voldoen aan de KNVB-norm. De eigen dienst onderhoudt de singels en bomen op en rondom de sportvelden. De verenigingen zorgen zelf voor klein onderhoud, zoals het speelklaar maken van de velden, belijning aanbrengen, zwerfafval verwijderen, afvalbakken legen, overhangend groen terugsnoeien etc. Daarnaast wordt door een aantal verenigingen boventallige sportvelden die zij willen blijven gebruiken, zelf onderhouden. Deze boventallige velden zijn in 2014 uit het gemeentelijk onderhoud genomen. Alle sportvelden (bestek en boventallig) worden regelmatig gecontroleerd op de KNVB-norm. Een keer in de drie jaar wordt de kwaliteit bepaald door ISA-sport, waarbij de sportvelden worden beoordeeld op bodem, waterhuishouding, vlakheid en grasbestand. Hiervan wordt een kwaliteitszorgrapportage per veld opgesteld, waarin een onderhouds- en bemestingsadvies per veld wordt gegeven.

2020

De zomer van 2020 was wederom droog. Dit heeft een kostenverhogend effect gehad omdat er meer beregend moest worden en droogteschade hersteld moest worden.

Financiën

Voor het uitbesteden van de onderhoudswerkzaamheden aan de sportvelden is een budget begroot van € 135.203. Daarnaast is er nog een budget begroot van € 9.226 voor de kosten van bemesting e.d. Vanwege extra uitgaven op bemesting, beregening en herstel droogteschade was er een budgetoverschrijding.

Speeltuinen

Beleidskader

In april 2008 is de nota speelruimtebeleid Ruimte voor jou vastgesteld. In deze nota zijn de hoofdlijnen bepaald voor het spelen en ontmoeten. Om uitvoering te kunnen geven aan de nota is het uitvoeringsplan Ruimte voor jou 2010-2017 op- en vastgesteld in 2010. Deze nota's staan op de nominatie om te worden geactualiseerd.

tabel III.C.8 Kengetallen

Omschrijving	Aantal 2020
Speeltoestellen	309
Locaties, beheer verenigingen	39
Locaties, beheer gemeente	11
Locaties, MFA openbare pleinen	2

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

De zwembaden (3 locaties, 29 toestellen) zijn nu buiten de cijfers gelaten. Deze worden door een BV beheerd en zijn niet openbaar toegankelijk.

Beheer en onderhoud
Nieuwe en bestaande buitenruimtes moeten voldoen aan het warenwetbesluit attractie en speeltoestellen (WAS). Beheer en onderhoud wordt zoveel mogelijk door bewoners op eigen kracht uitgevoerd. Er zijn 52 speellocaties, 39 hiervan worden door 29 speeltuinverenigingen beheerd. Met deze beheerders zijn overeenkomsten afgesloten. De gemeente heeft hierbij een adviserende, ondersteunende (financieel) en controlerende rol. De overige locaties worden door de stichting of gemeente onderhouden. In 2020 zijn de toestellen in een nieuw beheersysteem ABSweb geplaatst, hiermee kunnen de speeltuinverenigingen eenvoudig een logboekregistratie uitvoeren.

Onderhoud en renovatie
Bij speeltuinen is in beperkte mate achterstallig onderhoud geconstateerd. Dit leidt niet tot gevaarlijke situaties, maar behoeft wel de aandacht. Renovatie van toestellen wordt door de beheerders in overleg met de gemeente uitgevoerd. De gemeente stelt hiervoor 75% subsidie beschikbaar. De speeltuinen in Klijndijk en Odoorn (Oosterveld) zijn in 2020 geheel gerenoveerd. In vijf andere speeltuinen zijn toestellen vervangen en ondergronden gerenoveerd.

Financiën
Het totale budget voor speeltuinen bedraagt € 68.722. Dit budget is op dit moment voldoende om de toestellen goed te onderhouden en veiligheid te garanderen. Er moeten de komende 5-10 jaar veel toestellen vervangen worden gezien de leeftijd, het is nog onduidelijk of deze vervangingspiek is op te vangen binnen de huidige budgetten. Er was vanuit het uitvoeringsplan jaarlijks € 20.000 beschikbaar gesteld voor nieuwe initiatieven. Dit budget is er vanaf 2016 niet meer. Dit betekent dat er geen financiële ruimte is voor nieuwe speellocaties behalve in uitbreidingsplannen. Daarvoor is budget in de exploitatieopzet meegenomen. Voor het onderhoud van nieuwe speellocaties is geen structureel budget gereserveerd.

Riolering

Onderhoudsniveau
Riolering wordt 30 jaar na aanleg voor het eerst middels een video-inspectie geïnspecteerd. Vervolgens wordt de inspectie om de 10 jaar herhaald.

De inspecties worden gecombineerd met het reinigen van de riolering.
Op basis van de inspectie wordt het onderhouds- en vervangingsprogramma opgezet.

Het klein onderhoud bestaat uit het oplossen van doorstekende inlaten, het frezen van ingegroeide wortels en het repareren van kleine scheuren en lekken.
Het groot onderhoud bestaat uit vervangingswerkzaamheden of relining van bestaande leidingen. Deze projecten vindt u terug op de meerjarenplanning REAL. Op deze lijst zijn de projecten met ramingen voor de komende drie jaar opgenomen. Bij rioolvervanging gaat de voorkeur uit naar een gecombineerde aanpak met de bovengrondse inrichting.

Functiegericht beheer
In 2020 is de omschakeling naar het functiegericht beheer opgestart.
Bij functiegericht beheer wordt naar de functie van de riolering gekeken en naar de gevolgen van het falen van de riolering. Afhankelijk van de classificatie van de functie van de riolering worden er constructieve eisen gesteld aan de riolering. Als de vervangingseisen grotendeels lager worden dan zal de levensduur van de riolering toenemen. Het streven is eind 2021 het functiegericht beheer volledig te hebben geïmplementeerd.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

In onderstaande tabel zijn verschillende eenheden die betrekking hebben op riolering opgenomen.

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Vrijverval riolering	km	240
Drukriool (vrijvervalleidingen)	km	22
Persriolering	km	121
Rioolgemalen	st	32
Minigemalen (buitengebied)	st	473
Bergbezinkbassin	st	1
Overstorten gemengde stelsel	st	44
Huisaansluitingen (cf. rioolheffing)	st	12.750
Straatkolken	st	11.125
Iba's	st	92
Infiltratievoorzieningen	st	700

Beleidskader
Het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2016-2020 is in 2015 vastgesteld. Hierin is een meerjarenplanning voor het onderhoud en de vervanging van het riool opgenomen en wordt tevens beschreven hoe de gemeente omgaat met regenwater.
Vanuit de Samenwerking Noordelijke Vechtstromen wordt met alle gemeentelijke partijen (Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg, Ommen) gewerkt aan afstemming van de verschillende GRP's. Dit proces wordt in 2021 afgerond.
Om ons nieuwe GRP hier goed op te laten aansluiten is het huidige GRP verlengd tot en met 2021. Eind 2021 wordt aan de gemeenteraad het nieuwe GRP ter vaststelling voorgelegd.

Klimaatadaptatie
In het kader van de Samenwerking Noordelijke Vechtstromen hebben wij in 2019 een stress-test laten uitvoeren. De vervolgstappen, zoals het voeren van een klimaatdialoog, en het opstellen van een uitvoeringsagenda worden in 2021/2022 voortgezet. Klimaatadaptatie wordt procesmatig aangestuurd vanuit het portfoliomanagement.

Beheer en onderhoud
Kolken reiniging en onderhoud gemalen wordt door BORG uitgevoerd. Reiniging en inspectie riolering vindt plaats door derden via een meerjarig onderhoudscontract. Kleine riool reparaties en vervanging worden door BORG uitgevoerd. De grotere onderhouds- en vervangingswerkzaamheden worden door derden uitgevoerd.

Financiën
Het onderhoud en de vervanging van het riool, inclusief afkoppelen, is kostendekkend gemaakt via het GRP. De financiële paragraaf die bij het GRP hoort, gaat uit van een jaarlijkse stijging van de rioolheffing van 0,75%.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

In 2020 zijn de volgende projecten opgestart voor riool:

Project	Begroot	Werkelijk	Status 31-12-2020
Afkop. Brinkstr./Gang/Bloem/Slieten (weg)	35.000	-	In uitvoering
Oplossen verstoppingen Laskowskilaan Borger	70.000	-	Nader advies *
Afkop. Brinkstr./Gang/Bloem/Slieten (riool)	446.300	144.390	In uitvoering
Vervangen 24 gemaalkasten	40.000	-	Opgestart
Vervangen gemaal Z'diep 70, 2e Mond	50.000	-	Opgestart
Relinen n.a.v. wortelfrezen 1e fase (2020)	66.000	-	In voorbereiding
Riolering Fabrieksstraat Exloo	75.000	105.000	**
Afkoppelen Fabrieksstraat Exloo	80.000	78.385	Afgesloten
Afkoppelen Noorderdiep Nieuw-Buinen	15.000	-	In uitvoering
Afkoppelen 72e Laan Valthermond	25.000	7.691	Afgesloten
Totaal opgestarte projecten	**902.300**	**335.466**	

* Project blijkt duurder uit te vallen. Komt nader advies.
** Wordt betrokken bij Fabrieksstraat fase 2

Gebouwen

Tabel 12. Kengetallen gebouwen

Kern	Aantal eind 2020
Gemeentelijk vastgoed	5
Maatschappelijk vastgoed	4
Binnensport	6
Buitensport	9
Zwembaden	0
Onderwijs	3
Strategisch vastgoed	8
Diversen	10
Totaal aantal objecten	45

Beleidskader
Door de Covid-19 crisis zijn tal van fysieke overleggen de eerste helft van 2020 niet doorgegaan. Het heeft een periode geduurd voordat deze overleggen digitaal weer konden worden opgepakt. Het gevolg is dat een aantal trajecten zijn vertraagd.

Het overleg met de bewoners van Valthermond-Oost over de behoefte aan een ontmoetingsruimte en de toekomst van De Wenakker is daardoor in 2020 niet afgerond. Pas in 2021 wordt dit weer opgepakt.

Het raadplegen van de inwoners van Valthe, Exloo en Odoorn over renovatie of nieuwbouw van een voetbal-kerncomplex in Odoorn voor het leefgebied Zuid-West kon pas zomer 2020 worden afgerond. Inmiddels heeft een locatieonderzoek plaatsgevonden.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

De privatisering van het tenniscomplex in Valthermond is in 2020 definitief afgerond.

Medio 2020 is de gemeente begonnen van het opstellen van een toekomstvisie voor onze binnensportaccommodaties. De eerste helft van 2021 wordt deze visie vastgesteld door de gemeenteraad.

Ook zijn alle voetbalverenigingen geïnterviewd als startpunt van de evaluatie Leefgebied en buitensport. In 2021 wordt deze evaluatie afgerond.

Onderhoudsniveau
Door een extern bedrijf zijn halverwege 2016 voor veel gebouwen conditiemetingen uitgevoerd volgens de wettelijke norm NEN 2767. Op basis van deze metingen zijn er meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende 10 jaar opgesteld. Deze MJOP's zullen periodiek (iedere 5 jaar) geactualiseerd gaan worden. Aan de hand hiervan wordt dan duidelijk of er jaarlijks voldoende budget beschikbaar gesteld wordt om de gebouwen op de gewenste manier te onderhouden. Bij voldoende budget kunnen we dit gaan uitvoeren. Indien er onvoldoende budget is dan zal er een prioritering moeten plaats vinden voor het uitvoeren van het (planmatig)onderhoud.

De afname van het aantal gebouwen als gevolg van Kern & Kader stagneert. Hierdoor blijven gebouwen langer in onderhoud. Hierdoor wordt de druk op de onderhoudsbegroting groter. In 2020 was het budget niet toereikend om het benodigde onderhoud uit te voeren. Hierdoor is een overschrijding ontstaan.

In 2021 wordt inzichtelijk gemaakt middels een NEN2767 keuring wat benodigd is voor de huidige gebouwen en zijn strategische of financiële keuzes nodig.

Financiën
Het begrote budget voor het jaarplan onderhoud gemeentelijke gebouwen bedroeg in 2020 € 633.275. Het budget is met € 82.500 overschreden. Deze meerkosten komen onder anderen voort uit het voldoen aan wet- en regelgeving en aantal calamiteiten.

In de uitvoering van het onderhoud is een flinke inhaalslag gaande. Door meer contact met gebruikers, betere grip vanuit team Bouwkunde komen meer meldingen en storingen in beeld en is hard gewerkt in de uitvoering en begeleiding van het onderhoud. Daarnaast zijn diverse elementen nu toe aan vervanging.

Het storingsonderhoud in 2020 was net als in 2019 hoger dan oorspronkelijk geraamd was op basis van kengetallen.

Water

5.1 Bruggen

Beheer en onderhoud
De gemeentelijke bruggen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd, waarna een schilder- en herstelprogramma wordt opgesteld.
In 2020 zijn verschillende houten dekdelen gerepareerd, is de brug nabij 1e Exloërmond 129 geschilderd en zijn de leuningen gelast van de Eeserbrug.

Onderzoek constructieve staat bruggen
Na de constatering van betonrot bij de Eeserbrug is besloten dit jaar een uitgebreid constructief onderzoek op te zetten voor alle bruggen. Op basis hiervan kan een solide meerjarenbeheerplan worden opgesteld, waarbij ook groot onderhoud en vervanging wordt opgenomen.
In de Berap II 2020 is hiervoor een extra krediet van € 20.000,- ter beschikking gesteld. Het onderzoek is daarna opgestart.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Duikers en watergangen

Beheer en onderhoud

Het onderhoud aan watergangen en duikers wordt uitgevoerd door BORG.

Beleid

De watergangen worden onderverdeeld in bermsloten en schouwsloten. Op de belangrijkste waterafvoerende sloten heeft het waterschap een schouwplicht opgelegd. Jaarlijks, voor 15 november, dienen deze watergangen te zijn onderhouden.

Financiën

De kosten voor het onderhoud aan watergangen en duikers worden gedekt vanuit GRP.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

FINANCIERING

Algemeen

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten en investeringen gaan we uit van integrale financiering. Dat wil zeggen dat we voortdurend kijken naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente. De financiering met externe financieringsmiddelen beperken we zoveel mogelijk door vooral de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken om het renteresultaat optimaal te maken. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling wordt ook met kort geld gefinancierd, omdat de rente hiervan nog steeds uitzonderlijk laag is. Financiering voor een periode van langer dan een jaar wordt alleen aangetrokken voor de uitoefening van de publieke taak. De termijn wordt daarbij bepaald door te kijken naar de aard van de te financieren investeringen, de resterende looptijd van de bestaande leningen en de te betalen rentepercentages bij de verschillende looptijden van de leningen.

De investeringen in vaste activa en de beschikbare financieringsmiddelen op lange termijn staan in het volgende overzicht.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Financieringspositie	saldo per 01-01-2020	mutaties in 2020	saldo per 31-12-2020
Vaste activa	60.914.812	82.124	60.996.937
Totaal vaste activa	**60.914.812**	**82.124**	**60.996.937**
Reserves	22.233.723	2.770.394	25.004.117
Voorzieningen	3.394.807	597.428	3.992.235
Langlopende leningen o/g	39.635.240	5.044.328-	34.590.912
Totaal vaste passiva	**65.263.770**	**1.676.507-**	**63.587.263**
Financieringspositie	**4.348.958**	**1.758.631-**	**2.590.327**

De financieringspositie is in 2020 afgenomen met een bedrag van € 1.758.631.
Dit resulteert in een financieringsoverschot van € 2.590.327 per 31 december 2020.

Financieringspositie (overschot) 01 januari 2020	**€ 4.348.958**
De financieringspositie in het verslagjaar is gedaald door:	
- Een toename van de vaste activa met een bedrag van	€ - 82.124
- Een afname van de langlopende leningen met een bedrag van	€ - 5.044.328
De financieringspositie in het verslagjaar is gestegen door:	
- Een toename van de reserves met een bedrag van (incl. resultaat)	€ 2.770.394
- Een toename van de voorzieningen met een bedrag van	€ 597.428
Financieringspositie (overschot) 31 december 2020	**€ 2.590.327**

In het volgende overzicht wordt het verloop van de financieringspositie nader weergegeven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	Besteding middelen	Herkomst middelen
Materiële vaste activa, netto investeringen	2.809.220	
Materiële vaste activa, afschrijvingen		2.679.543
Financiële vaste activa, netto investeringen	37.122	
Financiële vaste activa, aflossingen		84.675
Mutatie vaste activa	**2.846.342**	**2.764.218**
Algemene reserve, toename		806.909
Algemene reserve, afname	500.000	
Bestemmingsreserves, toename		4.752.285
Bestemmingsreserves, afname	3.584.556	
Rekeningresultaat 2020		1.295.755
Mutatie eigen vermogen	**4.084.556**	**6.854.949**
Voorzieningen, toename		1.201.162
Voorzieningen, afname	603.735	
Waarborgsommen o/g, opname		1.084
Langlopende geldleningen o/g, aflossingen	5.045.412	
Mutatie vreemd vermogen	**5.649.147**	**1.202.246**
Totaal	**12.580.044**	**10.821.413**
Saldo: besteding minus herkomst	**1.758.631-**	

Renterisico

Renterisico korte schuld

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) is het vermijden van grote schommelingen in de rentelasten van openbare lichamen. Schommelingen in de rente van kortlopende schulden hebben een directe invloed op de rentelasten. Met de kasgeldlimiet stelt de wet een grens aan de financiering met kortlopende geldleningen. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal en bedroeg voor 2020 € 5,9 miljoen.
Het financieringsoverschot van de vaste activa eind 2020 bedraagt zoals eerder genoemd € 2.590.327.

Renterisico vast schuld / Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld gaat over het renterisico dat wordt gelopen over geldleningen die zijn afgesloten voor een looptijd van minimaal een jaar of langer.
Dit rente risico moet voldoen aan de renterisiconorm die hiervoor wettelijk is voorgeschreven.
Deze renterisiconorm houdt in, dat niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering en/of een renteherziening in aanmerking mag komen. Voor onze gemeente betekent dit voor het jaar 2020 een bedrag van € 13.935.802. Dit is namelijk 20% van het begrotingstotaal van de begroting 2020 van € 69.679.012.

Schematisch kan onze ruimte onder de risiconorm als volgt worden berekend:

Berekening Renterisiconorm vaste schuld	**Bedrag**
Renterisico op onze vaste schuld	
1. Netto renteherziening op vaste schuld	0
2. Betaalde aflossingen	5.045.412
3. Renterisico op onze vaste schuld (1+2)	**5.045.012**
Renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal 2020	69.679.012
4b Het hiervoor vastgesteld percentage	20%
4. Renterisiconorm (4a * 4b)	13.935.802
Toets Renterisiconorm	
5a Ruimte onder renterisiconorm (4-3)	**8.890.390**

Uit de tabel blijkt, dat in 2020 geen sprake is van een overschrijding van de renterisiconorm.
Geconcludeerd kan worden dat er voldoende ruimte in 2020 aanwezig is om binnen de renterisiconorm de investeringen te kunnen financieren met langlopende leningen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft hoe we invulling geven aan de bedrijfsvoering van onze organisatie. Een goede bedrijfsvoering is een basisvoorwaarde om de organisatiedoelstellingen te behalen. In de thema's is beschreven 'Wat we willen bereiken' en 'Wat we daarvoor gaan doen'. In deze paragraaf geven wij aan 'Hoe' we de dingen doen, vanuit welke filosofie we dat doen en welke instrumenten wij hiervoor inzetten.

Beleidsvoornemens bedrijfsvoering

- Het Koersdocument Organisatieontwikkeling "Naar een Open Huis op een stevig fundament" is voor ons richtinggevend
- We geven uitvoering aan het rapport "Kiezen voor de toekomst"

Personeel

- Diverse ontwikkelingen doen een stevig beroep op de flexibiliteit van onze medewerkers
- Medewerkers maken online gebruik van de BOCE-academie en zijn gericht op de eigen ontwikkeling
- Er is een nieuwe CAO afgesloten voor de periode 2019-2020

Informatievoorziening

- De digitale agenda 2020 is voor ons de leidraad voor onze uitvoeringsagenda
- Om de kwaliteit van onze digitale dienstverlening te verbeteren gaan we er voor zorgen dat onze gegevens juist en actueel zijn
- De informatievoorziening voldoet aan actuele eisen op het gebied van informatieveiligheid en privacy
- We werken samen met onze BOCE partners en richten ons op innovatie.

Organisatieontwikkeling

Missie:

Onze missie is "Samen Ontspannen Durven"

- Wij zijn Cittaslow;
- Wij zijn voor onze inwoners, ondernemers en organisaties een betrouwbare overheid;
- Wij zijn een flexibele organisatie die zich aanpast bij de veranderende eisen van de Participatiesamenleving;
- Wij staan voor Samen Ontspannen Durven!

Wij werken vanuit een informele organisatie met korte lijnen, waardoor we een grote slagkracht hebben. Er is ruimte om te experimenteren en een grote mate van eigen verantwoordelijkheid. Onze missie Samen Ontspannen Durven is de basis van wie we zijn en wat we doen. De drie woorden hebben elk een eigen betekenis, maar versterken elkaar in de verbinding:
- ***Samen:*** *we klaren de klus met elkaar en met onze inwoners, voelen ons onderdeel van het geheel en werken samen aan gemeenschappelijke doelen.*
- ***Ontspannen:*** *we werken in een ontspannen en prettige sfeer met een fit lichaam en een opgeruimde geest.*
- ***Durven:*** *we weten wat we kunnen en nodig hebben in ons werk en durven daarvoor te staan, ook in relatie tot de dienstverlening aan onze inwoners.*

Visie

We zijn een betrouwbare partner in onze veranderende rol in de samenleving.

Betrouwbare overheid

- We zijn open, professioneel, consequent en bereikbaar, en komen onze afspraken na.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

- Wij ondersteunen het bestuur bij het ontwikkelen en realiseren van haar visie.
- Wij staan voor een onafhankelijk, integer advies en een professionele uitvoering.

Veranderende rol overheid
- We zijn in dialoog met onze inwoners, ondernemers en organisaties en staan open voor ideeën en suggesties en stemmen onze dienstverlening af op de vraag uit de samenleving.
- Wij willen gezien worden als onderdeel van een netwerk van actoren. Wij treden verbindend op, faciliteren het proces en kunnen de uitvoering waar mogelijk overlaten aan partners.

Kernwaarde
- Wij hanteren de Cittaslow-principes, de menselijke maat, sociale cohesie, ambachtelijkheid, kleinschaligheid en verstandig gebruik van technologie, als leidraad.

Koersdocument en rapport Kiezen voor de Toekomst

Koersdocument
Begin 2019 is het Koersdocument "Naar een open huis op een stevig fundament" vastgesteld en gepresenteerd aan de organisatie. In het Koersdocument hebben we beschreven hoe we willen doorgroeien naar een moderne gemeentelijke organisatie. Daarbij is essentieel dat een dergelijke organisatie een goed en stevig fundament heeft. In onze organisatie betekent dit, dat aan een aantal voorwaarden moet zijn voldaan, voordat wij goed in staat zijn om de gewenste dienstverlening aan onze inwoners te leveren. Die voorwaarden zijn weergegeven in de pijlers van het huis:
- Formatie passend bij taken en gewenst uitvoeringsniveau
- Budget passend bij taken en gewenst uitvoeringsniveau
- Systemen op orde
- Professionele medewerkers
- Integraal werken

Het Koersdocument beschrijft vooral de visie op de toekomst van Borger-Odoorn in 2023. Begin 2020 is een uitvoeringsplan vastgesteld, waarin we beschrijven welke concrete activiteiten in 2020 en daarna nodig zijn om de visie te realiseren.

Het overkoepelende thema voor 2020 was "Basis op orde". Het MT heeft dit uitgewerkt in 6 thema's die nagenoeg allemaal zijn afgerond:
1. Het op orde brengen van het bestuurlijk-ambtelijk samenspel
2. Aanpassing van de organisatiestructuur
3. Het opzetten van portfoliomanagement
4. Het opzetten van een monitoringsinstrument (dashboard)
5. De organisatie van het Fysieke en Sociale Domein op orde
6. Zelforganisatie

De onderdelen 4 en 6 hebben last gehad van de Covid-19 crisis en lopen dan ook nog door in 2021.

Rapport "Kiezen voor de Toekomst"
September 2019 is het rapport "Kiezen voor de Toekomst" gepresenteerd.
Enkele conclusies uit het rapport waren dat we voor de toekomst op onderdelen onvoldoende in control waren om aan de toenemende wensen uit de samenleving te kunnen blijven voldoen. De organisatie was nipt in staat going concern uit te voeren.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Uitbreiding was, na jarenlange bezuinigingen, echt nodig. Ook was versterking van het strategisch vermogen in de organisatie noodzakelijk, onder meer gericht op het verkrijgen van meer integraal inzicht en overzicht, op het maken van heldere keuzes en op strakkere processen. Een goede invulling van het bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgeverschap is daarbij essentieel, om een goede balans tussen ambities en capaciteit/middelen te waarborgen.
De uitbreiding op de formatie wordt hierbij in 2 jaar gerealiseerd. In 2020 zijn de eerste vacatures ingevuld.

Personeel

Wij willen kwalitatief goed toegerust personeel, een goede werkomgeving, goed werkgeverschap en een prettige werksfeer. Dit gold altijd al, maar des te meer nu diverse ontwikkelingen een stevig beroep doen op de flexibiliteit van veel van onze medewerkers.
Het voorkomen van verzuim en het terugdringen van bestaand verzuim blijft onder de gegeven omstandigheden een belangrijk speerpunt. Het verzuim is in 2020 gedaald ten opzichte van de jaren daarvoor.

Covid-19
Het uitbreken van de pandemie in het voorjaar van 2020 heeft natuurlijk ook een behoorlijke impact gehad op het werk van onze collega's. Voor een grote groep medewerkers was het met name in het begin behoorlijk wennen.
Wij hebben de medewerkers goed kunnen faciliteren zodat ze volgens ARBO richtlijnen kunnen thuiswerken.

Opleiding, vorming en training
Ons opleidingsbudget bedraagt ongeveer 2% van de totale loonsom.
Samen met onze BOCE partners hebben we de zogenaamde BOCE-academie opgericht. Dit is de verzamelnaam voor initiatieven gericht op leren en ontwikkelen binnen de gemeentelijke organisaties Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Een aanbod aan scholing en bijeenkomsten helpt medewerkers zich te ontwikkelen en persoonlijk leiderschap te tonen. Op die manier kunnen zij een betekenisvolle bijdrage leveren aan de veranderende samenleving.

Rechtspositie
In september 2019 is de nieuwe cao Gemeenten 2019-2020 afgesloten. De nieuwe cao voorziet in een loonstijging van 6,3% over de jaren 2019 en 2020, een transitieregeling en een werkgeversbijdrage voor vakbondswerk.

Personeelsontwikkelingen in beeld
Hieronder enkele grafieken waarbij we de ontwikkelingen ten aanzien van onze vaste formatie in beeld brengen:

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

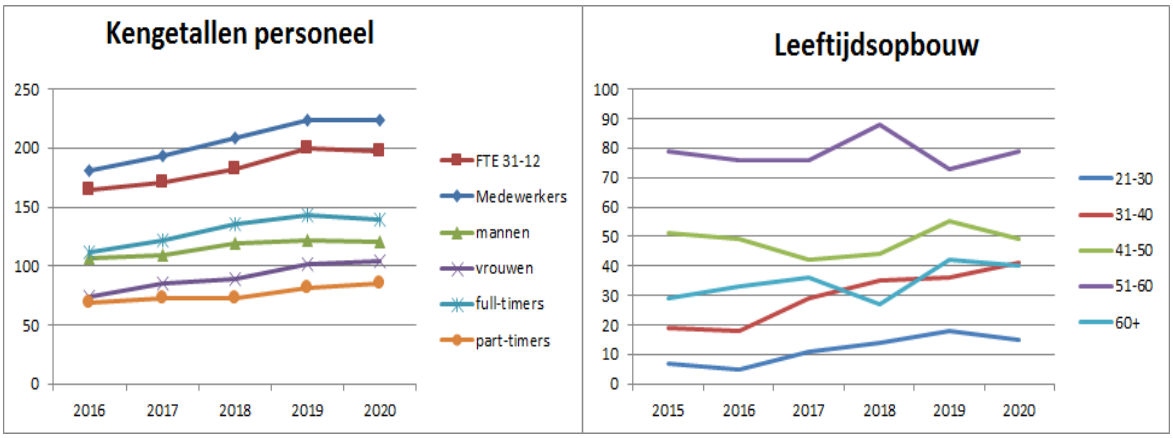

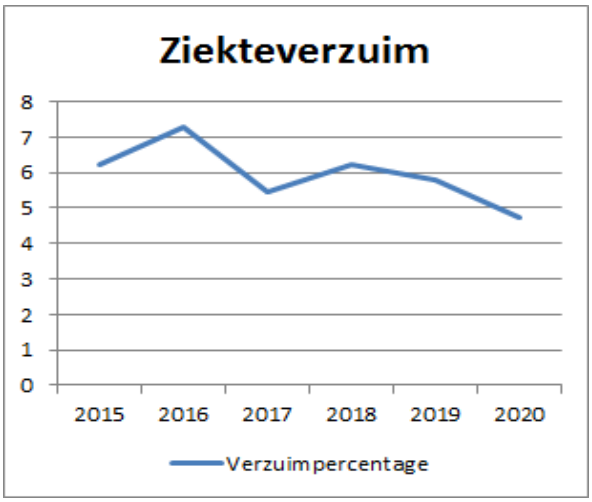

Beleidsindicatoren	Begroot	Rekening
FTE 31-12	203,70	203,70
Formatie per 1.000 inwoners	8,04	7,96
Bezetting per 1.000 inwoners	7,53	7,68
Apparaatskosten per inwoner	721,83	739,29
Externe inhuur in %-age loonsom	4,98	11,43

Wat zien we in de grafieken?
Na jarenlange afname van de vaste formatie zien we vanaf 2017 weer een toename van ons personeelsbestand. In de beginperiode was dit vooral het gevolg van het structureel op orde brengen van de formatie in het sociaal domein en een, deels tijdelijke, kwaliteitsimpuls op inhoudelijke taken. In 2020 leidde de uitwerking van het plan "Kiezen voor de Toekomst" tot een formatietoename. Daartegenover ging een aantal medewerkers, dat gebruik maakte van het Generatiepact, met pensioen.
De verjonging van onze organisatie stagneerde in 2020. Dit heeft alles te maken gehad met de krapte op de arbeidsmarkt. Onze insteek is en blijft om een klimaat te scheppen waarin we een aantrekkelijke werkgever willen zijn voor jong talent. De gemiddelde leeftijd is in onze organisatie nog relatief hoog. Dit is een algemeen beeld in de sector overheid.
Het ziekteverzuimpercentage daalde in 2020 onder de 5 naar 4,72%, terwijl dit percentage in 2018 nog op 5,79 zat.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Huisvesting
In 2018 hebben we een haalbaarheidsonderzoek laten doen naar de huisvesting van onze organisatie in het gemeentehuis en op de werf. Het onderzoek laat zien dat er kansen liggen om zowel onze voorbeeldrol als overheid op het gebied van duurzaamheid te pakken als gelijktijdig invulling te geven aan een goede moderne huisvesting voor onze medewerkers.
Het thema huisvesting hebben we laten landen in het uitvoeringsprogramma van de organisatieontwikkeling en hebben we in 2020 weer opgepakt. We verwachten in 2021 een flinke stap te kunnen zetten in de verdere planvorming.

Informatisering & automatisering

Informatisering
De informatievoorziening wordt in onze samenleving steeds belangrijker. De inrichting van organisaties wordt steeds meer bepaald door de digitale ontwikkelingen. Grote delen van het primaire proces worden uitgevoerd door informatiesystemen en organisaties gaan haperen of vallen stil als de informatievoorziening niet functioneert.
Informatievoorziening was in het verleden een ondersteunend proces en is de laatste jaren uitgegroeid tot een onmisbaar onderdeel van ook het primaire bedrijfsproces.

De door de VNG opgezette Digitale Agenda 2020 en 2024 is voor ons leidraad om onze uitvoeringsagenda vorm te geven. Centraal hierin staan de volgende ambities:
1. Open en transparant in de participatiesamenleving;
2. Werken als één efficiënte overheid;
3. Massaal digitaal, Maatwerk lokaal.

Wij spelen in op deze ontwikkelingen. We gaan voor een kwalitatief goede digitale dienstverlening. De informatievoorziening moet voldoen aan actuele eisen op het gebied van informatieveiligheid en privacy en we willen samenwerken en innoveren. Om onze doelstellingen te behalen is een gerichte aanpak nodig. Dit doen we o.a. door de samen te werken binnen BOCE en DIMPACT.

Nieuwe ontwikkelingen zoals het stelsel van basisregistraties, zaakgericht werken, monitoring en de ontwikkelingen binnen het fysieke domein (omgevingswet, BGT, beheer openbare ruimte) vragen van ons om op het gebied van informatisering meer samen te werken en de organisatie vanuit samenhang te ondersteunen.
In 2018 hebben we een plan gemaakt om onze I-functie anders te gaan organiseren. De uitgangspunten hierbij hebben we terug laten komen in ons Koersdocument. Deze zijn:

- Informatievoorziening verschuiven van ICT naar Organisatie en Informatisering
- Gegevensbeheer centraal
- Applicatiebeheer centraal
- Taken die specifiek toegevoegde waarde hebben zelf doen
- Samenwerken met regie als uitgangspunt.

Informatisering vraagt de komende jaren vanuit veranderkundig perspectief het nodige van onze medewerkers. Wij nemen dit ook mee in onze plannen en betrekken het bij de doorontwikkeling van de organisatie.

De Covid-19 pandemie heeft ons een boost gegeven op gebied van digitaal samenwerken. Wij hebben onze medewerkers in 2020 (met doorloop naar 2021) gefaciliteerd met middelen om plaats en tijd onafhankelijk te kunnen werken.
Ook hebben we in 2020 mooie stappen gezet aan de informatiseringskant van de Omgevingswet. Hiervoor zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe als partner.

Informatieveiligheid & privacy
De gemeente is een informatie-intensieve organisatie met een primaire focus op de dienstverlening. Deze organisatiekenmerken vragen om een betrouwbare en veilige

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

informatievoorziening. De medewerkers van de gemeente moeten kunnen beschikken over betrouwbare informatie om de klanten optimaal te kunnen helpen en adviseren. Bovendien moeten burgers en bedrijven er op kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn bij de gemeente.

Het doel van informatieveiligheid is het behoud van:

- beschikbaarheid / continuïteit (voorkomen van uitval van systemen);
- integriteit / betrouwbaarheid (gegevens zijn juist, actueel en volledig);
- vertrouwelijkheid / exclusiviteit (onbevoegden kunnen geen kennis nemen van gegevens die niet voor hen bestemd zijn);
- controleerbaarheid en beheersbaarheid van risico's.

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing. Deze baseline geldt voor de gehele overheid en legt meer de nadruk op risicomanagement gebaseerd op het principe "pas toe of leg uit".
Vanaf 2018 zijn er een aantal doelstellingen geformuleerd die betrekking hadden op het actualiseren van het organisatiebrede informatiebeveiligingsbeleid, het opstellen van een incidentmanagementprocedure (inclusief datalekken).

Op basis van een uitgevoerde risico-analyse en het informatieveiligheidsplan is in 2018 een actieplan opgesteld om op diverse gebieden onze informatieveiligheid te vergroten, aan dit plan van aanpak is in 2019 en 2020 verdere invulling gegeven. De maatregelen die we treffen zijn gericht op:
- de (beveiligings)organisatie;
- fysieke veiligheid;
- (ICT) systemen;
- bewustwording;
- privacy.

Het blijft hier echter niet bij. In 2021 zullen het informatieveiligheidsplan en beleid opnieuw worden vastgesteld en zal worden toegewerkt naar een betere invoering van de BIO. Daarnaast zullen de in 2020 gestarte stappen met betrekking tot de processen verder worden uitgewerkt en zal eigenaarschap een grotere rol krijgen. Een onderdeel van de BIO is een ISMS (Information Security Management System) deze is in 2020 stapsgewijs ingevoerd en wordt in 2021 verder uitgewerkt. Ook zal de factor "mens" meer aandacht krijgen in de gehele beveiligingsketen. Hiervoor zal in 2021 een start worden gemaakt met een bewustwordingstraject dat loopt over een langere periode.

Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)
De gemeente moet zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Sinds 2017 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe audit methodiek, de ENSIA.
Op basis van een zelfevaluatie wordt een beeld gegeven over de stand van zaken van de diverse beveiligingsmaatregelen en wordt gelijktijdig verslag gedaan aan de stelselhouders van de Basisregistratie Personen, De paspoortregeling, Suwinet en DigiD, de zogenaamde verticale verantwoording.
Het netwerk- en systeembeheer dat de gemeente Emmen voor Borger-Odoorn verzorgt, wordt ook in deze audit betrokken.
De resultaten van de ENSIA-audit over 2020 zijn medio april 2021 gepresenteerd. Het algemene beeld uit de evaluatie is dat er ook in 2020 verbeteringen gerealiseerd zijn ten opzichte van 2019. Voor de aandachtspunten is een verbeterplan opgesteld, waaraan in 2021 en volgende jaren verder zal worden gewerkt.

Privacy en AVG
Ondanks Covid-19 en het werken op afstand zijn, in lijn met het jaarverslag 2019 van de Functionaris Gegegevensbescherming, in 2020 door de organisatie stappen gezet om de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te implementeren om de ''basis op

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

orde'' te krijgen. Volgend doel is om aantoonbaar te maken dat in alle processen van de gemeente persoonsgegevens rechtmatig en passend beschermd worden gebruikt.

De organisatie heeft twee inzageverzoeken en drie verwijderingsverzoeken binnen de gestelde termijnen afgerond. In 2020 zijn er binnen de gemeente Borger-Odoorn 4 beveiligingsincidenten met persoonsgegevens geregistreerd, waarvan er één als datalek is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Verbonden partijen

Een aantal gemeentelijke taken is uitbesteed aan een verbonden partij. Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft in de verbonden partij.

Financieel belang	Wanneer de gemeente middelen beschikbaar heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële tekorten bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	Zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.

Verbonden partijen verdelen we onder in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Verbonden partij	Omschrijving
Gemeenschappelijke regeling	Een openbaar lichaam (overheid) die als samenwerkingsverband tussen meerdere overheden op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.
Vennootschap en coöperatie	Vaak privaatrechtelijke organisaties waar de gemeente een bepaald belang in heeft. Bij een vennootschap kan ook sprake zijn van het bezit van aandelen en het uitkeren van dividend.
Stichtingen en verenigingen	Stichtingen en verenigingen worden opgericht met een bepaald doel. Ze mogen winst maken, maar de winst moet worden ingezet voor het doel dat wordt nagestreefd.
Overige verbonden partijen	Overige partijen waarin de gemeente wel een financieel en bestuurlijk belang heeft, maar waarbij geen sprake is van één van de andere rechtsvormen.

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder worden de Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en) weergegeven. Bij de GR'en gebruiken we kleurtjes. Deze geven een indicatie van het financieel risico. De volgorde van de GR'en bepalen we aan de hand van het risico. GR'en met een hoog risico noemen we als eerste.

Hoog risico
Gemiddeld risico
Laag risico

Wedeka bedrijven				
Locatie	Stadskanaal			
Bestuurlijk belang	Wethouder T. Houwing is lid van het dagelijks bestuur en wethouder T. Houwing en wethouder A. Trip zijn beiden leden van het Algemeen bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 524.971	€ 150.906	€ 610.000	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 1.314.000	€ 6.148.000	€ 12.936.000	€ 11.757.000
	Financieel resultaat 2020			
	€ 5.397.000			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Financiële risico's	- Door de bezuinigingen op de loonkostenbijdragen van het Rijk loopt het meerjarentekort verder op. - De voorliggende scenario's om Wedeka om te bouwen of af te bouwen zijn een risico, omdat in de praktijk zal moeten worden bezien hoe het financieel uitpakt.
Beoordeling risico	Mede door de Covid-19 compensatie en de bijgestelde loonkostenbijdrage van het Rijk heeft Wedeka een stuk beter gedraaid dan begroot. Het financieel risico blijft hoog door de verdere bezuinigingen van het Rijk en door de onzekere situatie waarin Wedeka momenteel verkeert.

Emco Groep				
Locatie	Emmen			
Bestuurlijk belang	Wethouder T. Houwing is lid van het dagelijks bestuur en wethouder T. Houwing en wethouder A. Trip zijn beiden leden van het Algemeen bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 161.000	€ 77.351	€ 191.187	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 0	€ 0	€ 15.018.000	€ 15.843.000
	Financieel Resultaat 2020			
	€ 2.440.000			
Financiële risico's	- Door de bezuinigingen op de loonkostenbijdragen van het Rijk loopt het meerjarentekort verder op.			
Beoordeling risico	Mede door de Covid-19 compensatie en de bijgestelde loonkostenbijdrage van het Rijk heeft Emco een stuk beter gedraaid dan begroot. Het financieel risico blijft hoog door de verdere bezuinigingen van het Rijk.			

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)				
Locatie	Assen/Emmen			
Bestuurlijk belang	- Wethouder F.A.J. Buijtelaar is lid Algemeen Bestuur. - Burgemeester J. Seton is plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 448.532	€ 546.267	€ 453.415	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 173.355	€ 91.318	€ 5.711.411	€ 4.628.107
	Financieel Resultaat 2020			
	€ - 82.037			
Financiële risico's	Door aanpassing van de verdeelsleutel viel de werkelijke bijdrage 2020 hoger uit dan begroot. Ook heeft deze nieuwe verdeelsleutel een nadelig effect op toekomstige jaarlijkse bijdragen. De RUD heeft het boekjaar afgesloten met een licht nadelig resultaat.			
Beoordeling risico	Het risico is gemiddeld. De RUD heeft vrijwel geen algemene reserve om nadelen op te vangen en moet snel een beroep doen op de gemeenten.			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)				
Locatie	Assen			
Bestuurlijk belang	- Burgemeester J. Seton is lid van het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 1.228.830	€ 1.318.746	€ 1.436.886	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 2.305.000	€ 3.483.000	€ 23.387.000	€ 33.226.000
	Financieel Resultaat 2020			
	€ 855.000			
Financiële risico's	De VRD heeft minder kosten gemaakt als gevolg van Covid-19 en kan zodoende geen beroep doen op compensatie van het Rijk. Door de Covid-19 pandemie zijn een deel van de reguliere taken blijven liggen. Dit kan gevolgen hebben voor reguliere dienstverlening en in de toekomst leiden tot hogere kosten.			
Beoordeling risico	We beoordelen het risico als gemiddeld. Het weerstandsvermogen is beperkt en indien er een aantal tegenvallers voordoen, zal de VRD een beroep moeten doen op de deelnemende gemeenten.			

GGD Drenthe				
Locatie	Assen			
Bestuurlijk belang	- Wethouder T. Houwing is lid Algemeen Bestuur. - Wethouder A. Trip is plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 892.665	€ 854.518	€ 902.572	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 2.650.000	€ 2.913.000	€ 2.319.000	€ 6.672.000
	Financieel Resultaat 2020			
	€ 98.734			
Financiële risico's	De financiële risico's zijn op dit moment beperkt. Alle extra kosten als gevolg van Covid-19 kan de GGD in rekening brengen bij het Rijk. Momenteel geeft de GGD prioriteit aan de bestrijding van Covid-19. Dit kan op de lange termijn gevolgen hebben voor de kwaliteit reguliere dienstverlening en kan in de toekomst leiden tot hogere bijdragen.			
Beoordeling risico	Financieel gezien is het risico beperkt. De GGD heeft voldoende reserves en de gemeentelijke bijdrage heeft een stabiel karakter.			

Publiek Vervoer Groningen Drenthe				
Locatie	Assen			
Bestuurlijk belang	- Wethouder A. Trip is vertegenwoordiger van de gemeente.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 19.833	€ 18.980	€ 16.598	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 5.000	€ 41.000	€ 334.000	€ 352.000

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	Financieel Resultaat 2020 € 36.000
Financiële risico's	Het financieel risico en de financiële omvang zijn beperkt.
Beoordeling risico	We beoordelen het risico als laag.

Recreatieschap Drenthe				
Locatie	Diever			
Bestuurlijk belang	- Wethouder T. Houwing is lid Algemeen Bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 97.014	€ 103.072	€ 104.433	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ 696.641	€ 1.385.757	€ 736.741	€ 828.837
	Financieel Resultaat 2020			
	€ 577.443			
Financiële risico's	Er zijn geen noemenswaardige financiële risico's. Het recreatieschap blijft met een kleine groep medewerkers wel kwetsbaar voor griepgolven e.d.			
Beoordeling risico	De cijfers van het recreatieschap zijn te omschrijven als stabiel. De gemeentelijke bijdrage laat geen grote bewegingen zien.			

Eems Dollard Regio (EDR)				
Locatie	Bad Nieuweschans			
Bestuurlijk belang	- Burgemeester J. Seton is lid Algemeen bestuur. - Wethouder T. Houwing is plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur.			
Financieel belang	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	
	€ 3.928	€ 3.928	€ 3.928	
	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	Begin 2020	Eind 2020	Begin 2020	Eind 2020
	€ N.B.	€ N.B.	€ N.B.	€ N.B.
	Financieel Resultaat 2020			
	N.B.			
Financiële risico's	Er zijn geen noemenswaardige financiële risico's.			
Beoordeling risico	Gemeentelijke bijdrage is klein en dat geldt ook voor de afhankelijkheid. Daarom een laag risico.			

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Dimpact Locatie: Enschede	Burgemeester J. Seton vertegenwoordigt de gemeente.	Werkelijk 2019: € 128.635 Werkelijk 2020: € 152.923 Begroot 2021: € 150.000
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) Locatie: Assen	Wethouder F.A.J. Buijtelaar vertegenwoordigt de gemeente.	Aandelenkapitaal 2020: € 3.200 Dividend 2020: € 0

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden behorend bij controleverklaring d.d. 14 juni 2021

Bank Nederlandse gemeenten (BNG) Locatie: Den Haag	Wethouder H.G. Wind vertegenwoordigt de gemeente.	Ontvangen dividend: Werkelijk 2019: € 228.969 Werkelijk 2020: € 34.546 Begroot 2021: € 229.000
BAN personeelsdiensten Locatie: Assen	Gemeentesecretaris D. Rensen vertegenwoordigt de gemeente.	Werkelijk 2019: : € 3.766 Werkelijk 2020: € 2.595 Begroot 2021: € 4.000
Zwembaden Borger-Odoorn B.V. Locatie: Diverse locaties in de gemeente	Er is namens de gemeente een raad van commissarissen aangesteld.	Werkelijk 2019: € 555.246 Werkelijk 2020: € 558.884 Begroot 2021: € 527.902

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) Locatie: Emmen	Burgemeester J. Seton is lid Algemeen bestuur. Wethouder F.A.J. Buijtelaar is lid Algemeen Bestuur.	Werkelijk 2019: € 21.089 Werkelijk 2020: € 20.216 Begroot 2021: € 20.000
Cittaslow International Locatie: Orvieto Italy	Burgemeester J. Seton vertegenwoordigt de gemeente.	Werkelijk 2019: € 2.500 Werkelijk 2020: € 2.500 Begroot 2021: € 2.500
Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn Locatie: Borger	Er is namens de gemeente een raad van bestuur aangesteld.	Werkelijk 2019: € 2.510.570 Werkelijk 2020: € 2.661.585 Begroot 2021: € 2.565.870
Vereniging Nederlandse Gemeenten Locatie: Den Haag	Burgemeester J. Seton is lid van het College van Arbeidszaken. Wethouder F.A.J Buijtelaar is lid van Commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit en lid van Bestuurlijk netwerk Klimaat-adaptatie en Water. Wethouder H.G. Wind is lid van de Commissie Informatiesamenleving.	Werkelijk 2019: € 38.170 Werkelijk 2020: € 39.435 Begroot 2021: € 40.000

Overige verbonden partijen

Verbonden partij	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Agenda voor de veenkoloniën Locatie: Valthermond	Wethouder T. Houwing is lid van de stuurgroep.	Werkelijk 2019: € 5.000 Werkelijk 2020: € 5.000 Begroot 2021: € 5.000
P10 gemeenten Locatie: Hengelo	Burgemeester J. Seton is lid Algemeen bestuur.	Werkelijk 2019: € 5.500 Werkelijk 2020: € 5.500 Begroot 2021: € 5.500

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Grondbeleid

In de nota grondbeleid zijn de richtlijnen vastgelegd voor het gemeentelijk grondbeleid. De nieuwe Grondnota 2021-2024 is op 8 april 2021 vastgesteld door de Raad.
In de gemeente Borger-Odoorn is nadrukkelijk behoefte om te kunnen inspelen op de situatie in de markt. Daarom is in de grondnota gekozen voor situationeel grondbeleid, waarbij per situatie een keuze gemaakt zal worden tussen de verschillende vormen van grondbeleid.

Woningbouwbehoefte:
Bij het ontwikkelen van nieuwe woningbouwplannen, maar ook bij lopende plannen, wordt ingespeeld op de kansen die zich voordoen in de markt. Dit sluit aan bij de ambitie die ons college heeft uitgesproken 'groei van het inwonersaantal'. Het college heeft gevraagd deze ambities te vertalen naar beleidsuitgangspunten. Hoewel het Beleidskader Wonen 2021-2023 gericht is op de korte termijn (komende 2-3 jaar), is er ook aandacht voor de lange termijn (visie). In het jaar 2021 wordt er gewerkt aan de nieuwe Woonvisie, de vorige Woonvisie is niet meer actueel.
We weten daarnaast dat 'wonen' een plek krijgt in de Omgevingsvisie/Toekomstvisie, maar we weten nog niet exact op welke wijze.
Momenteel zijn we met de Dorpsbelangen in gesprek om de Toekomst van hun dorpen te bespreken. Hebben zij wensen en behoefte aan nieuwbouwtoevoegingen en waar zien zij mogelijke inbreidingslocaties?
Ook zijn wij ons bewust dat er kwaliteit toegevoegd dient te worden aan de woningvoorraad. Om deze reden hebben we criteria opgesteld die woningbouw wel of niet mogelijk maken. We willen natuurlijk niet onbeperkt bouwen, want ook de bestaande woningvoorraad verdient aandacht.
We staan voor een grote opgave; vergrijzing. Naast het aanbieden van passende woonruimte voor de senioren willen we ook betaalbaar woningaanbod beschikbaar stellen om onze starters te behouden én aan te trekken. We hebben vanwege de druk op de woningmarkt en de vergrijzingsopgave waar we voor staan, ook aandacht voor het stellen van prioriteiten. Initiatieven die snel kunnen én een kwalitatieve bijdrage leveren aan de huisvesting van onze doelgroepen, kunnen in sommige gevallen voorrang krijgen.

Ontwikkelingen woningbouwplannen:
Het afgelopen jaar is de vraag naar koopwoningen (zowel bestaande als nieuwbouw) explosief gestegen in heel Nederland. Ook in de gemeente Borger-Odoorn was sprake van een sterk toegenomen vraag naar nieuwbouwkavels. Om zoveel mogelijk aan die vraag te voldoen is in 2020 Daalkampen II (fase 2a) te Borger uitgegeven en zijn de "geparkeerde" kavels in het plan "Plaats 62" te Valthermond weer vrijgegeven voor verkoop.
Verder zijn de voorbereidingen gestart voor de exploitaties Daalkampen (fase 2b) en Parklaan Nieuw-Buinen.

Stand van bestemmingsplannen/kaveluitgifte grondbedrijf

Woningbouw
De trend die in Nederland is ingezet geldt ook voor onze gemeente. Er is sprake van een grote vraag naar bouwkavels in woningbouwplannen. De uitgifte van de extra zes vrijstaande kavels in Valthermond (Plaats 62) en de uitgifte van kavels in het plan Daalkampen II (fase 2a) zijn zeer spoedig verlopen. Op het moment van schrijven zijn alle kavels van deze plannen onder optie dan wel verkocht. Dit geldt ook voor de overige nog lopende woningbouwplannen.
Om aan de vraag te blijven voldoen wordt constant gekeken waar kansen liggen voor woningbouw. Eind 2020 zijn de voorbereidingen opgestart voor Daalkampen II (fase 2b) en Parklaan (Nieuw-Buinen).
Verderop in deze paragraaf worden ontwikkelingen 2020 per plan nader toegelicht.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Overzicht kaveluitgifte van woningbouwplannen 2020

Kern	Plan	Verkopen 2020		Verloop kavels t/m 2020		
		Raming	Werke-lijk	Totaal	Ver-kocht	Restant
Valthermond	Plaats 62	3	4	33	22	11
Buinen	Lijnstukken II	1	0	21	20	1
Borger	Daalkampen II *)	21	13	143	103	40
Nieuw-Buinen	Nw-Veenlanden	4	8	57	49	8

**) Dit is het aantal kavels op basis van de nieuwe exploitatie opzet, inclusief Fibula, fase 1 en fase 2A.*

Bedrijventerreinen
De drie bedrijventerreinen staan financieel onder druk en sluiten met een verwacht negatief eindresultaat. Voor de dekking van dit negatief resultaat is een voorziening opgebouwd waarvan de hoogte ieder jaar wordt geactualiseerd.
De belangstelling voor kavels op het bedrijventerrein Aan de Strengen was in 2020 groter dan voorgaande jaren, er werd meer informatie gevraagd en verstrekt aan potentiële kopers (1 verkoop, 2 opties).
Voor het bedrijventerrein "Drentse Poort" te Nieuw-Buinen is de laatste jaren weinig belangstelling. Ter bevordering van de uitgifte en verkoop van de laatste grondposities is het plan herverkaveld en een makelaar ingeschakeld om het plan beter in de markt te zetten. Het komend jaar zal blijken of dit heeft geleid tot daadwerkelijke verkoop van één of meerdere kavels.
De meeste kosten zijn reeds gemaakt waardoor het risico van dit plan niet als hoog is ingeschat.

Informatie over de bedrijventerreinen is te vinden op de website. Het afgelopen jaar is de te raadplagen informatie op de website uitgebreid met tekeningen en voorwaarden, zodat potentiële kopers zich online beter kunnen voorbereiden.
We hebben daarnaast geparticipeerd in een onderzoek van de provincie Drenthe naar de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen. Op basis van de resultaten van het onderzoek gaan we nu verkennen (in overleg met de provincie) welke vervolgstappen we kunnen nemen.
In 2021 willen we de mogelijkheden voor uitbreiding van terreinen onderzoeken, bovendien willen we meer afstemmen met de gemeente Stadskanaal over de bedrijventerreinen langs de gemeentegrens.

Overzicht kaveluitgifte per m2 van alle bedrijventerreinen 2020.

Kern	Plan	Verkopen 2020		Verloop kavels t/m 2020		
		Raming	Werke-lijk	Totaal	Ver-kocht	Restant
Borger	Aan de Strengen	2.145	2.145	33.147	13.580	19.567
2e Exloërmond	Noorderkijl II	0	0	75.309	75.309	0
Nieuw-Buinen	Drentse Poort *	0	0	97.706	88.633	9.073

* Door de herverkaveling van het plan Drentse Poort zijn er minder m2 te verkopen.

Vennootschapsbelasting
Het gemeentelijk grondbedrijf is bij een eventuele fiscale winst verplicht om vennootschapsbelasting af te dragen. Voor de berekening van de af te dragen vennootschapsbelasting worden alle bestemmingsplannen geclusterd.
Voor de jaar 2019 is de VPB-aangifte ingediend en is de afdracht berekend op € 0.
Er is nog geen berekening van het fiscale resultaat uit grondexploitatie over 2020. Door de goede verkoopopbrengsten in 2020 is de verwachting dat er na verliesverrekening over voorgaande jaren een bedrag aan vennootschapsbelasting verschuldigd is van circa

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

€ 43.000. Als deze verwachting uitkomt wordt dit bedrag gedekt uit de bufferreserve gronden.

Financiële uitgangspunten

BBV-voorschriften grondexploitatie
Het grondbedrijf is in 2020 ingericht conform de nieuwe BBV-voorschriften. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- de niet in exploitatie genomen gronden (de NIEGG's), de cultuurgronden en de overige gronden zijn, vormen geen onderdeel meer van het grondbedrijf.
- de rente-berekeningen zijn gemaakt conform de nieuwe BBV-voorschriften. Voor 2020 is het rentepercentage voor de exploitaties vastgesteld op 1,4% berekend. De verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen is 70,68%. Rente mag alleen worden berekend over het deel van het grondbedrijf dat gefinancierd is met vreemd vermogen.
- Het BBV geeft ook aan dat de maximale looptijd van een grondexploitatie 10 jaar (voortschrijdend) is. Hier mag alleen van worden afgeweken als dit goed wordt gemotiveerd en tevens is voorzien van risico beperkende beheersmaatregelen. Alleen het bestemmingsplan "Aan de Strengen" heeft een langere looptijd (zie voor de onderbouwing onderdeel financiële positie).

Grondexploitaties in het grondbedrijf
In het grondbedrijf zijn per 1-1-2020 zeven actieve bestemmingsplannen opgenomen. Het betreft 4 woningbouwplannen en 3 bedrijventerreinen. Van deze plannen sluiten momenteel alle woningbouwplannen met een positief resultaat en alle bedrijventerreinen met een negatief resultaat.
Per 31-12-2020 is het bestemmingsplan "Noorderkijl II" te 2e Exloërmond afgesloten. Het plan Daalkampen II (Fase 2B) is opgenomen in het grondbedrijf. De eerste verkopen worden verwacht in 2021.

Ontwikkelingen 2019 (algemeen)
Voor bijna alle plannen in het grondbedrijf was in 2020 belangstelling. Op het plan "Drentse Poort" na, zijn kavels verkocht of lopen opties.
De exploitaties van de diverse plannen zijn geactualiseerd per 1-1-2021. De verschillen ten opzichte van de exploitatie per 01-01-2020 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door indexering van de kosten, aanpassing looptijd en aanpassing kavelprijzen en/of m2.

Borger-West
Borger-West bestaat uit verschillende deelgebieden. Het betreft de deelgebieden Daalkampen II/III en IV, Aan de Strengen (bedrijventerrein en dagrecreatie), Strijkijzer, Rolderstraat en het ATC.
In een deel van Borger West, namelijk Daalkampen III (fase 3), zijn er nog mogelijkheden voor woningbouw die een verdere uitbreiding van de wijk Daalkampen mogelijk maken. Mede gezien de grote vraag naar nieuwbouw kavels zal in 2021 nader worden bekeken of en op welke wijze dit plan mogelijk tot ontwikkeling kan komen. Met het Esdal college zijn we in overleg over een verhuizing naar een nieuwbouw locatie in Daalkampen fase 3 (III).
Voor het gebied Daalkampen fase 4 (IV) zijn de onderhandeling en contractvorming nagenoeg afgehandeld, waardoor in de nabij toekomst op dit deel een zonnepark tot ontwikkeling zal komen.
Voor het gebied bekend als het Strijkijzer wordt in 2021 gestart met een definitieve gebiedsontwikkeling. Hiervoor wordt samenwerking gezocht met de omgeving (provincie, ondernemers, grondeigenaren, bewoners).
In 2020 is de woning Nuisveen 15 (vm burgemeester woning) verkocht.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Ontwikkelingen 2020 (per bestemmingsplan)

- *Plaats 62, Valthermond:*
  In dit plan zijn in 2020 4 kavels verkocht en nog 11 beschikbaar. Tot 2020 was er weinig belangstelling, maar in 2020 trok de vraag dusdanig aan, dat ook de laatste kavels vrij gegeven zijn voor verkoop. De prijs van deze kavels zijn wel naar beneden bijgesteld naar marktconforme prijzen (€ 109 - € 95). Dit jaar was het wederom mogelijk om een tussentijdse winst te nemen van € 140.000. Door de grotere belangstelling kan de looptijd van het plan met 2 jaar worden ingekort.
- *Lijnstukken II, Buinen:*
  Nog 1 kavel te koop. Op deze kavel rust een optie. Looptijd is met 1 jaar verlengd. Verder geen bijzonderheden.
- *Daalkampen II (fase 1/2a), Borger:*
  Fase 2a is in 2020 exploitatie genomen. In 2020 zijn 13 kavels uit fase 1 en fase 2a, verkocht. Op de rest van de kavels is ligt nu een optie. Gelet op de grote succes van fase 1 en 2a en de blijvende vraag naar kavels is eind 2020 besloten om fase 2b ook te ontwikkelen. Hiervoor is een aparte exploitatieopzet gemaakt. In 2021 worden de kavels uitgegeven en ook voor deze fase is de belangstelling groot.
  Dit jaar is het voor het eerst mogelijk om op dit plan een tussentijdse winst te nemen van € 70.000. De looptijd van fase 1/2a kan door het succes met 3 jaar worden ingekort.
- *Nieuw-Veenlanden, Nieuw Buinen:*
  Het plan is eind 2016 in exploitatie genomen en is bijna vol. In 2020 zijn 8 kavels verkocht. Alle vrije kavels zijn hiermee verkocht (maart 2021). De kavels die nog te koop zijn betreft projectbouw. Deze zijn reeds in optie genomen.
  Plan loopt volgens plan, de looptijd is daarom niet aangepast.
- *Aan de Strengen, Borger:*
  Om bij het bestemmingsplan "Aan de Strengen" meer aan te sluiten op de markt is in dit plan de verplichting van de bouw van een bedrijfswoning aan de buitenrand omgezet in een optie. In 2020 is weer informatie opgevraagd door potentiële kopers. Momenteel loopt een drietal opties, waarbij de verwachting is dat tenminste 1 daarvan omgezet zal worden in een verkoop. Deze specifieke kavel zal dan, naar het zich nu laat aanzien, ook voorzien worden van een bedrijfswoning.
  Ten opzichte van 2019 is het verwacht verlies gedaald met € 10.970 (rente). Op grond van de prognoses is het niet noodzakelijk om de looptijd aan te passen.
- *Noorderkijl II, 2e Exloërmond:*
  Dit plan wordt per 31-12-2020 afgesloten. Voor de nog te maken van € 18.640 wordt een voorziening getroffen. Het plan sluit met een verlies van € 130.941. Ten opzichte van 2019 steeg het verlies met € 3.734. Het verlies wordt volledig gedekt uit de opgebouwde voorziening.
- *Drentse Poort, Nieuw-Buinen:*
  Dit plan is herverkaveld om het aantrekkelijker te maken voor een grotere doelgroep. In 2020 is ten opzichte van vorige jaren meer informatie opgevraagd over de mogelijkheden in het plan, maar dit heeft nog niet geleid tot verkopen. Door de herverkaveling zijn minder m2 te verkopen. Gevolg hiervan is dat het verlies ten opzichte van 2019 stijgt met € 45.185. Looptijd is met 1 jaar verlengd.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

In onderstaande tabel een overzicht van de financiële ontwikkelingen in 2020.

Woningbouw	Boekwaarde			Winstverwachting		Winstneming	Loop-tijd
	1-1-2020	*31-12-2020*	*Mutaties 2020*	*1-1-2020*	*31-12-2020*		
Plaats 62	144.362	190.783	-46.420	841.839	594.145	140.000	2025
Lijnstukken II	-32.794	-38.498	5.704	36.262	30.121	0	2022
Daalkampen II (1/2A)	-2.218.194	-1.538.597	-679.597	420.959	461.742	70.000	2023
Daalkampen II (2B)	0	-122.173	122.173	0	956.456	0	2025
Nieuw-Veenlanden	121.753	300.011	-178.259	35.408	36.118	0	2021
Subtotaal	*-1.984.873*	*-1.208.474*	*-776.399*	*1.334.467*	*2.078.582*	*210.000*	

Bedrijventerreinen	Boekwaarde			Winstverwachting		Voorzieningen	Loop-tijd
	1-1-2020	*31-12-2020*	*Mutaties 2020*	*1-1-2020*	*31-12-2020*		
Aan de Strengen	-1.739.524	-1.646.827	-92.696	-627.882	-616.912	616.912	2032
Noorderkijl II	-104.835	0	-104.835	-127.207	0	0	2020
Drentse Poort	-354.429	-368.058	13.629	-90.204	-135.390	135.390	2025
Subtotaal	*-2.198.788*	*-2.014.885*	*-183.903*	*-845.293*	*-752.302*	*752.302*	

Totaal	**-4.183.661**	**-3.223.359**	**960.301**	**489.174**	**1.326.279**		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Toelichting verloop boekwaarden
Ten opzichte van het vorig jaar is de totale boekwaarde van het grondbedrijf met € 960.301 gedaald. De daling wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren en is als volgt tot stand gekomen:
Gemaakte kosten 2020 (verhoging boekwaarde):

Daalkampen II, bouwrijp maken fase 2a, archeologie, DUBO	€ 571.195
Nieuw-Veenlanden, infra, grondwerk, DUBO	€ 25.103
Rentebijschrijving plannen	€ 40.097
Voorbereiding, toezicht en beheer	€ 165.971
Overige mutaties	€ 4.677

Winstnemingen/opbouw voorziening (verhoging boekwaarde):

Tussentijdse winst: Plaats 62 en Daalkampen II	€ 210.000
Opbouw voorziening woonrijp maken: Noorderkijl II	€ 18.640

Opbrengst verkopen/bijdrage verlies (verlaging boekwaarde):

Plaats 62, 3 kavels	€ 199.290
Daalkampen II, 13 kavels	€ 1.324.833
Nieuw-Veenlanden, 8 kavels	€ 212.220
Aan de Strengen: 1 kavel	€ 128.700
Afsluiten plan Noorderkijl II, verlies dekking voorziening	€ 130.941

Winst- en verliesnemingen

Winst- en verliesnemingen
Voor de (tussentijdse) winst- en verliesnemingen hanteert de gemeente de door de BBV voorgeschreven POC-methode (Percentage of completion). De POC-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Met de invoering van deze methode wordt aangesloten bij de doelstelling van het BBV, namelijk een vereenvoudiging en eenduidigheid en daarmee een betere onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten.

De totale winstneming 2020 bedroeg € 210.000. Hiervan wordt € 37.950 ingezet voor de aanvulling van de voorzieningen verliesgevende plannen. Het restant wordt conform beleid gestort in de bufferreserve gronden.

Bufferreserve gronden/voorzieningen grondbedrijf
De bufferreserve gronden wordt opgebouwd uit de winsten uit het grondbedrijf. Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van verwachte verliezen in het grondbedrijf, maar ook voor de eventuele boekverliezen van het strategisch vastgoed (o.a. de voormalige NIEGG's en overige gronden uit het grondbedrijf).
Aangezien de bufferreserve niet alleen wordt ingezet voor het grondbedrijf wordt in deze paragraaf niet verder ingegaan op de wenselijke hoogte. Hiervoor verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen.
De voorzieningen van de verliesgevende plannen in het grondbedrijf (BIE's) zijn weer op het niveau gebracht van het verwacht verlies.

Stand bufferreserve gronden	**Bedrag**
Stand per 1-1-2020	1.934.252
Winstnemingen 2020	210.000
Aanvulling voorzieningen verliesgevende plannen 2020	-/-37.950
Verlaging voorziening nog te maken kosten Langhieten II	37.134
Afwaardering Zuiderdiep 489a	-/-34.500
Stand bufferreserve gronden 31-12-2020	2.108.936

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Indien nodig kan de bufferreserve grondbedrijf ook worden gebruikt om het herstructureringsfonds aan te vullen (bijdrage is € 5.500 per nog te slopen woning). Voor de lopende projecten is dit op dit moment niet noodzakelijk.

Financiële positie (in totalen)
De exploitatieopzetten zijn per 1-1-2021 geactualiseerd. De kosten en baten zijn aangepast en indien noodzakelijk de looptijden bijgesteld. Onderstaand een totaal overzicht van de financiële stand van zaken per 1-1-2021.

Omschrijving	**Bedrag**
Boekwaarde gronden in exploitatie	3.223.359
Winstneming per 31-12-2020	210.000
Verwachte winst 2020-2025 (5 woningbouwplannen)	2.078.582
Verwachte verlies (nom.) 2020-2031 (2 bedrijventerreinen)	752.302
Verwacht nettoverlies (CW) 2020-2031 (2 bedrijventerreinen)	618.788
Opgebouwde voorziening verliezen	752.302
Stand herstructureringsfonds per 1-1-2021*)	58.596

Op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten wordt door het grondbedrijf over de jaren 2020 t/m 2025 een totaal positief resultaat verwacht van € 2.078.582. Ten opzichte van het vorig jaar is verwacht resultaat naar boven bijgesteld. Het verschil is voornamelijk het gevolg van de inbreng van het nieuwe bestemmingsplan Daalkampen II fase 2b (stijging) in het grondbedrijf en door tussentijdse winstnemingen (daling). Opgemerkt wordt dat bij deze winstprognose nog geen rekening is gehouden met een eventuele afdracht van vennootschapsbelasting.
Het bedrag voor het verwacht netto verlies wordt zowel nominaal als contant (CW) weergegeven. Voor de berekening van de wenselijke hoogte van de voorziening wordt gerekend met de eindwaarde methode.
Door soms lange looptijden van grondexploitaties zijn er onzekerheden ten aanzien van de geplande faseringen, het rentepercentage en de te verwachten stijgingen of dalingen van kosten en opbrengsten. Deze risico's kunnen van grote invloed zijn op de winstverwachting van de grondexploitaties. Het is duidelijk dat met name wanneer de financiële resultaten van de grondexploitaties tegenvallen, daarmee ook de financiële positie van de gemeente meer onder druk kan komen te staan. Om dit risico te minimaliseren is de maximale looptijd van een exploitatie in de nieuwe BBV-voorschriften vastgesteld op 10 jaar (voortschrijdend). Hier mag alleen gemotiveerd van worden afgeweken. Binnen het grondbedrijf loopt nog één plan met een looptijd langer dan 10 jaar. Het betreft het plan Aan de Strengen (11 jaar).

Aan de Strengen
Omdat het merendeel van de werkzaamheden (infra) in dit plan reeds zijn uitgevoerd, de verkopen behoedzaam zijn geraamd (komende jaren 1 per jaar) en voor het verwacht verlies reeds een voorziening is getroffen, lijkt het ons niet noodzakelijk om de exploitatie verder aan te passen. De risico's zijn o.g.v. deze feiten voldoende afgedekt, waardoor het plan in zijn huidige vorm kan doorlopen.

Om de risico's van alle plannen zoveel mogelijk in te perken worden de exploitaties ieder jaar per 31-12 geactualiseerd (jaarstukken). Mocht tijdens het jaar een plan worden gewijzigd waaruit grote financiële gevolgen voortvloeien, dan zal de raad tussentijds een voorstel worden gedaan tot wijziging van de exploitatieopzet en wordt deze opnieuw vastgesteld.

Solvabiliteit
Solvabiliteit van het Grondbedrijf is de mate waarin het Grondbedrijf in staat is bij liquidatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting 2020 is geconcludeerd dat het grondbedrijf nog steeds een gezond en dus

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

solvabel bedrijf is. Dat wil zeggen, dat alle schulden (de boekwaarde) zijn af te lossen bij beëindiging van al haar activiteiten.
Als de solvabiliteit daalt wordt dit o.a. veroorzaakt door hogere kosten/lagere opbrengsten. Hierdoor worden bijvoorbeeld positieve boekwaarden minder positief. Door stagnatie in de verkopen worden de winstverwachtingen ook lager. Door ophoging van de diverse opgebouwde voorzieningen voor verliesgevende plannen kan het negatief effect op de solvabiliteit weer worden gecompenseerd.
Doordat de voormalige NIEGG's zijn ondergebracht bij de materiële vaste activa staat de solvabiliteit van het grondbedrijf minder onder druk dan in voorgaande jaren.
Het grondbedrijf is nog steeds in staat zijn verplichtingen na te komen. De som van de reserves, opgebouwde voorzieningen en waarde van de bezittingen, verminderd met de boekwaardes geeft nog een positief beeld als rekening wordt gehouden met het feit dat resterende grondkavels tegen marktconforme kavelprijzen kunnen worden afgezet.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Gevolgen Covid-19

Inleiding

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar en liep geheel anders dan we hadden begroot. Dat is ook terug te zien in de jaarstukken 2020. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn groter dan we zagen in eerdere jaren. Dit komt mede door alle geldstromen die als gevolg van Covid-19 in 2020 hebben plaatsgevonden. Zo hebben we voor veel beleidsonderdelen compensatie gekregen van het Rijk en extra kosten gemaakt. In deze paragraaf brengen we de financiële effecten van Covid-19 in beeld. Ook gaan we in op de inzet van de ambtelijke organisatie en de verwachtingen voor 2021 en verder.

Totaal van financiële effecten 2020

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van Covid-19 in beeld gebracht.

Taakvelden (bedragen x € 1.000)		**Meer lasten**	**Minder lasten**	**Meer baten**	**Minder baten**	**Saldo**
Thema 1	**Onze inwoners**					
0.2	Burgerzaken	0	0	0	50	**-50**
4.1	Openbaar basisonderwijs	1	0	0	0	**-1**
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6	27	0	0	**21**
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	45	0	**45**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	18	0	0	0	**-18**
6.2	Wijkteams (Stichting sociale teams)	0	0	0	0	**0**
6.3	Inkomensregelingen (bijstand, TOZO en minima)	0	0	223	0	**223**
6.4	Begeleide participatie (WSW bedrijven)	44	0	0	0	**-44**
6.5	Arbeidsparticipatie	0	200	0	0	**200**
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0	0	**0**
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	25	37	0	0	**12**
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (Jeugdhulp deel 1)	33	0	0	0	**-33**
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	**0**
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (Jeugdhulp deel 2)	0	0	0	0	**0**
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	**0**
Subtotaal		**127**	**264**	**268**	**50**	**355**
Thema 2	**Onze economie**	0	0	0	0	**0**
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	**0**
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	**0**
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	**0**
3.4	Economische promotie	0	0	0	80	**-80**
Subtotaal		**0**	**0**	**0**	**80**	**-80**
Thema 3	**Onze toekomst**					**0**
0.1	Bestuur	0	0	0	0	**0**
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	23	0	13	0	**-11**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

5.4	Musea	0	0	0	0	**0**
5.6	Media	0	0	0	0	**0**
7.4	Milieubeheer	0	0	0	0	**0**
Subtotaal		**23**	**0**	**13**	**0**	**-11**
Thema 4	**Onze leefomgeving**					**0**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	**0**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6	0	0	0	**-6**
1.2	Openbare orde en veiligheid	50	0	0	0	**-50**
2.1	Verkeer en vervoer	61	0	0	0	**-61**
4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	**0**
5.2	Sportaccommodaties	45	0	0	35	**-80**
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0	**0**
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	197	0	0	0	**-197**
7.2	Riolering	0	0	0	0	**0**
7.3	Afval	47	0	0	0	**-47**
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	**0**
8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	**0**
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	**0**
8.3	Wonen en bouwen	0	0	0	0	**0**
Subtotaal		**406**	**0**	**0**	**35**	**-441**
Thema 5	**Onze portemonnee**					**0**
0.4	Overhead	284	0	0	0	**-284**
0.5	Treasury	0	0	0	67	**-67**
0.61	OZB woningen	0	0	0	0	**0**
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	**0**
0.64	Belastingen overig	0	0	0	0	**0**
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	1.276	0	**1.276**
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	**0**
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	**0**
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	**0**
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	**0**
Subtotaal		**284**	**0**	**1.276**	**67**	**925**
Totaal taakvelden		**839**	**264**	**1.557**	**232**	**750**

We lichten de grootste afwijkingen (> € 100.000) toe.
- 6.3 Inkomensregelingen: We hebben in de BUIG uitkering extra gelden ontvangen om het aantal bijstandsgerechtigden wat als gevolg van Covid-19 instroomt te kunnen bekostigen. In 2020 zien we vrijwel geen toename in het aantal bijstandsgerechtigden. Dat betekent dat we de gelden voor Covid-19 niet in 2020 hebben hoeven inzetten.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

- 6.5 Arbeidsparticipatie: Als gevolg van Covid-19 hebben we minder re-integratietrajecten ingezet. Zodoende hebben we minder lasten in 2020 gehad op het re-integratiebudget.
- 5.7 Openbaar groen: De meer lasten betreffen vooral productieverlies van BORG als gevolg van Covid-19.
- 0.4 Overhead: Door Covid-19 heeft er extra ambtelijke inzet plaatsgevonden op verschillende onderdelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vorming van het crisisteam Covid-19 en extra inzet van cluster communicatie. Ook zijn er kosten gemaakt voor aanschaf van thuiswerkmeubilair, laptops en vergaderapparatuur.
- 0.7 Algemene uitkering: In de algemene uitkering hebben we via drie steunpakketten extra middelen ontvangen. O.a. grote bedragen voor de WSW bedrijven Emco en Wedeka en compensatie van toeristenbelasting. Zoals blijkt uit het overzicht hebben we op de taakvelden WSW (6.4) en toeristenbelasting (3.4) maar in beperkte mate te maken gehad met meer lasten of minder baten.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat we over alle taakvelden een overschot op de jaarrekening van € 750.000 hebben als gevolg van Covid-19. Dit komt voornamelijk door veel compensatie van het Rijk op de onderdelen WSW en toeristenbelasting en weinig extra kosten of minder opbrengsten. Ook de voordelen op de bijstand en re-integratie dragen voor een groot deel bij aan dit overschot.

In het algemeen kunnen we stellen dat het overschot van € 750.000 komt door de compensatie van het Rijk en dat de kosten voor deze compensatie deels nog niet in 2020 zijn gemaakt en naar verwachting in 2021 komen.

Verder valt op te merken dat in de decembercirculaire 2020 voor verschillende onderdelen compensatie over 2020 is toegezegd die in 2021 wordt uitgekeerd. Deze compensatie hebben wij niet in de jaarstukken 2020 verwerkt, want deze komen op basis van advies van Commissie BBV voor rekening van 2021.

Voorstel raad
Het voorstel is om een groot deel van dit overschot te reserveren in een nieuw te vormen reserve voor Covid-19. Enkele posten die betrekking hebben op Covid-19 zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te Voeren Werken (NUW). Aangezien deze posten in 2020 niet zijn besteed, maken ze geen onderdeel uit van de meer lasten in bovenstaand overzicht, maar zijn ze onderdeel van de reserve NUW van de jaarstukken 2020.
Deze posten hebben in de Bestuursrapportage 2020-II al een bestemming gekregen. Zie hieronder de specificatie.

Nr	Omschrijving	Bedrag
	Reeds gereserveerd in BERAP 2020-II:	
1	Covid-19 compensatie voor verkiezingen	65.000
2	Covid-19 compensatie voor BOA's	64.000
	Nieuwe reservering:	
3	Covid-19 gelden bedrijfsvoering	75.000
	Totaal:	**204.000**

Voor wat betreft de Covid-19 compensatie voor verkiezingen en BOA's geldt dat deze bedragen al zijn gestort in de reserve NUW in de Bestuursrapportage 2020-II. De post Covid-19 gelden bedrijfsvoering in Bestuursrapportage 2020-II bedroeg € 150.000. Daarvan is in 2020 € 75.000 besteed en het restant is gereserveerd in de reserve NUW.

Het voorstel aan uw raad is om € 546.000 in een nieuw te vormen reserve voor Covid-19 te storten. Dit is het overschot van € 750.000 verminderd met de posten die

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

gereserveerd zijn van totaal € 204.000. Als er in 2021 tekorten ontstaan als gevolg van Covid-19 kunnen we deze tekorten uit deze reserve dekken.

Inzet van ambtelijke organisatie
De ambtelijke organisatie heeft zich in 2020 extra moeten inspannen ten opzichte van reguliere jaren. Er zijn veel vragen binnen gekomen van inwoners en verenigingen over de verschillende Covid-19 maatregelen. Daarnaast ging ook het reguliere werk, grotendeels vanuit huis, door. Het was een jaar waarin we op een compleet andere manier moesten leren werken. Uiteindelijk zijn we erin geslaagd om alsnog een groot deel van de gestelde doelen uit de begroting 2020 te behalen, zoals blijkt uit de voortgang van de doelen die is aangegeven in het jaarverslag. Een verdere toelichting op de inzet van personeel in 2020 is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Verwachtingen 2021 en verder
Covid-19 brengt voor de komende jaren veel risico's met zich mee. We weten niet wanneer we het achter ons kunnen laten en wat de financiële effecten na afloop van Covid-19 zullen zijn. Momenteel worden veel bedrijven kunstmatig in leven gehouden door de verschillende regelingen van het Rijk en we weten niet hoe de economie zich zal ontwikkelen als de regelingen van het Rijk stoppen. Onze gemeente is in 2020 ruim voldoende gecompenseerd. Ook voor 2021 zijn alweer de nodige steun maatregelen aangekondigd, maar deze maatregelen hebben geen structureel karakter. Conclusie is dat we met zijn allen niet weten wat de structurele effecten van Covid-19 zullen zijn. Voor nu is het verstandig om het overschot als gevolg van Covid-19 te reserveren, zodat we een buffer hebben voor tekorten op onderdelen waarvoor we onvoldoende gecompenseerd worden.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

JAARREKENING

Balans per 31 december 2020

ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- Investeringen met een economisch nut	29.847	30.891
- Investeringen economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	9.839	9.800
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	17.615	16.480
Totaal	**57.301**	**57.171**
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	204	204
- Leningen aan overige verbonden partijen	3.098	3.100
- Overige langlopende leningen	394	440
Totaal	**3.696**	**3.744**
Totaal vaste activa	**60.997**	**60.915**
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk	2.471	3.338
Totaal	**2.471**	**3.338**
Uitzettingen		
- Vorderingen op openbare lichamen	4.833	4.508
- Verstrekte kasgeldleningen		54
- Rekening-courant verhouding met het Rijk	286	2.113
- Overige vorderingen	1.756	2.279
Totaal	**6.874**	**8.955**
Liquide middelen		

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

- Kas- en banksaldi	26	13
Totaal	**26**	**13**
Overlopende activa		
- Nog te ontvangen uitkeringen van overheidslichamen	811	25
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	5.941	2.595
Totaal	**6.752**	**2.621**
Totaal vlottende activa	**16.124**	**14.927**
Totaal activa	**77.120**	**75.842**

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 *21*

Bedragen x € 1.000

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

PASSIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	12.664	11.780
- Overige bestemmingsreserves	11.045	9.877
- Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	1.296	577
Totaal	**25.004**	**22.234**
Voorzieningen		
- Voorzieningen	3.992	3.395
Totaal	**3.992**	**3.395**
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.584	39.630
- Waarborgsommen	7	6
Totaal	**34.591**	**39.635**
Totaal vaste passiva	**63.587**	**65.264**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden, met rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Overige kasgeldleningen		
- Bank- en girosaldi	4.130	4.099
- Overige schulden	2.598	2.179
Totaal	**6.728**	**6.279**
Overlopende passiva		
- Nog te betalen bedragen	6.647	4.143
- Nog te besteden uitkeringen van overheidslichamen		36
- Overige vooruitontvangen bedragen	159	121
Totaal	**6.806**	**4.299**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Totaal vlottende passiva	**13.533**	**10.578**
Totaal passiva	**77.120**	**75.842**

Gewaarborgde geldleningen *28.019* *28.132*

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de standpunten van de commissie BBV. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
Dat wil zeggen dat bij de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de activiteiten waarvoor deze dienen, worden voortgezet.

Algemene grondslagen en resultaatbepaling

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten.
- Voor panden waarvan de verkoop aanstaande is, is een inventarisatie gemaakt van de actuele marktwaarde (Woz-waarde)
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden verantwoord in het jaar waarin zij gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden opgenomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Voor de grondexploitatie wordt het resultaat bepaald bij het afsluiten van een complex of wanneer de stand van het werk dit rechtvaardigt. Naar rato van de voortgang van het project wordt tussentijds winst verantwoord volgens de POC-methode. Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.
- De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt opgenomen op basis van de laatst gepubliceerde accresmededeling van het boekjaar.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening worden schattingen en veronderstellingen gedaan die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Vaste activa

Waardering, activeren en afschrijven

- De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Investeringen beneden de € 5.000,- worden in principe niet geactiveerd.
  In de raadsvergadering van 28 mei 2020 is de nieuwe financiële verordening vastgesteld. Eén van de wijzigingen is dat het activeringscriterium is verhoogd tot € 25.000. Met ingang van het jaar 2020 wordt het activeringscriterium van € 25.000 toegepast.
- Van een bijzonder waardeverminderingsverlies is sprake als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. In dat geval zal de boekwaarde worden afgewaardeerd en dit als extra last in de exploitatie worden genomen.
- Afschrijving vindt plaats volgens zowel de lineaire als de annuïteitenmethode, naar algemeen aanvaarde grondslagen en is gebaseerd op de verwachte gebruiks- of levensduur.
- Op nieuwe investeringen vanaf 2017 wordt afgeschreven volgende de lineaire methode
- De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Materiële vaste activa

- Bij materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte, investeringen met een economisch nut en investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
- De afschrijving vindt in principe plaats op basis van de bruto-verantwoordingsmethode.
- Bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Vervolgens wordt er dan op het saldo afgeschreven. Dit is de netto-verantwoordingsmethode.
- Afwaardering van activa met economisch nut vindt plaats als de boekwaarde lager is dan de marktwaarde.

Financiële vaste activa

- Onder financiële vaste activa vallen de deelnemingen en de overige langlopende leningen. De waardering is tegen de nominale waarde. Dit is de verstrekte waarde, verminderd met aflossingen en andere terugontvangsten.
- Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Vlottende activa

Voorraden

- Vanaf 2016 betreffen de voorraden uitsluitend onderhanden werk, de bouwgronden in exploitatie.
- De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief rente, verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.
- Als er sprake is van een verwacht negatief resultaat, dan wordt voor de dekking hiervan een voorziening getroffen en in mindering gebracht op de boekwaarde
- De niet in exploitatie genomen gronden vallen onder de materiële vaste activa (zie hiervoor).

Uitzettingen (vorderingen)

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Jaarlijks wordt aan het college voorgesteld om vorderingen welke als oninbaar moeten worden beschouwd ten laste van het resultaat te brengen. Voor vorderingen welke dubieus zijn, wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De waardering van de overlopende activa vindt plaats tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Reserves worden gevormd overeenkomstig de door de raad genomen besluiten.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een uitzondering hierop is de voorziening voor wethouders-pensioenen. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vaste schulden
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
Kortlopende schulden
De kortlopende schulden bestaan uit kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De waardering van de overlopende passiva gebeurt tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
- Buiten de balanstelling zijn opgenomen de bedragen waartoe borgstelling of garantstellingen zijn verstrekt. Het betreft hier waarborgen van geldleningen die zijn verstrekt aan derden.
- De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende langlopende contracten.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Investeringen met een economisch nut		
Investeringen met een economisch nut	29.846.636	30.891.030
Invest. economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	9.839.329	9.800.026
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut		
Investeringen vóór 2017	4.420.097	4.884.970
Investeringen vanaf 2017	13.194.622	11.594.980
Totaal materiële vaste activa	**57.300.683**	**57.171.006**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa in 2020

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Materiële vaste activa	boekwaarde 01-01-2020	invest.	desinvest. (verkopen)	bijdragen en subsidies	afschr.	afwaardering duurzame waardeverm.	boekwaarde 31-12-2020
Investeringen econ. nut							
Gronden en terreinen	4.334.524	303.731				-153.206	4.485.049
Woonruimten	267.392			-4.500	-2.031	-34.500	226.361
Bedrijfsgebouwen	23.381.933	42.474	-339.000	-3.463	-670.189		22.411.756
Grond-, weg- & waterb. werken	741.622	3.927			-7.872		737.677
Machines, app. & install.	1.898.696	191.102			-385.637	-18.857	1.685.303
Overige mat. vaste activa	266.863	71.658			-38.030		300.491
	30.891.030	**612.892**	**-339.000**	**-7.963**	**-1.103.758**	**-206.564**	**29.846.636**
Investeringen waarvoor een heffing kan worden geheven							
Grond-, weg- & waterb. werken	9.640.312	511.742			-553.651		9.598.403
Machines, app. & install.	61.139	10.250			-3.100		68.289
Overige mat. vaste activa	98.575	110.471		-31.500	-4.910		172.636
	9.800.026	**632.463**		**-31.500**	**-561.661**		**9.839.329**
Totaal inv. econ. nut	40.691.056	1.245.355	-339.000	-39.463	-1.665.419	-206.564	39.685.965
Investeringen maatsch. nut							
Grond-, weg- & waterb.w. vóór 2017	4.884.970				-464.873		4.420.097
Grond-, weg- & waterb.w. vanaf 2017	11.594.980	3.201.053		-1.258.725	-342.687		13.194.622
Totaal inv. maatsch. nut	16.479.950	3.201.053		-1.258.725	-807.560		17.614.718
Totaal materiële vaste activa	57.171.006	4.446.408	-339.000	-1.298.188	-2.472.979	-206.564	57.300.683

Investeringen met een economisch nut

Algemeen

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of als ze kunnen leiden tot het verwerven van inkomsten. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Zakelijk recht van erfpacht

In het kader van de regionalisering van de brandweerzorg in de Veiligheidsregio Drenthe zijn de brandweergebouwen van de 8 Drentse gemeenten destijds overgedragen naar de Veiligheidsregio Drenthe. Om verschillende redenen is besloten om de overdracht niet vorm te geven in een volledige, onvoorwaardelijke, eigendomsoverdracht, maar in de vorm van het vestigen van een achttal beperkt zakelijke rechten van erfpacht. Voor de gemeente Borger-Odoorn geldt hierbij dat de brandweerkazerne met onder- en bijgelegen grond en het kunstwerk is overgedragen. De huidige boekwaarde van de brandweerkazerne is € 1.110.532 per 31 december 2020.

Investeringen

Conform de financiële verordening dient in de jaarrekening van investeringen, groter dan € 50.000,- de uitputting van de investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten te worden weergegeven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving vast actief	Totaal krediet	Besteed in 2020	Ontvangen in 2020	Ont-vangen subsidies	Geïnv. voorgaande jaren	Restant krediet
Grond-, weg- en waterbouwk. werken (ec. nut)						
Riool Ooster-,Tiesing- en Julianastr. Borger	109.767	109.766				1
Afkoppelen Ooster-,Tiesing-, en Julianastr.	113.500	105.542			4.371	3.587
Riolering Fabrieksstraat Exloo	75.000	105.000				-30.000
Afkoppelen Fabrieksstraat Exloo	80.000	78.385				1.615
	378.267	**398.693**			**4.371**	**-24.797**
Machines, apparaten en installaties						
Materieel	246.655	201.352				45.303
	246.655	**201.352**				**45.303**
Overige materiële vaste activa						
Gymmateriaal	50.000	50.000				
Ondergrondse containers	80.000	107.845		31.500		3.655
	130.000	**157.845**		**31.500**		**3.655**
Totaal economisch nut	**754.922**	**757.890**		**31.500**	**4.371**	**24.161**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut)
- Diverse werkzaamheden en verbeteringen aan de infrastructuur van de riolering.

Machines, apparaten en installaties
- In 2020 is uitvoering gegeven aan het materieelplan

Overige materiële vaste activa
- Vervanging van gymmateriaal in diverse sportaccommodaties
- Installatie van ondergrondse (glas)containers op diverse locaties

Desinvesteringen en duurzame waardevermindering
Overzicht van de in 2020 belangrijkste desinvesteringen en duurzame waardeverminderingen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Vermeerdering in 2020	Normale afschr. in 2020	Extra afschrijving in 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Verkopen	Winst	Verlies
Woning, Nuisveen 15 te Borger	339.000			339.000	0	375.000	36.000	
Materieel	25.398		6.541	18.857	0	0		-18.857
Grond Zuiderhoofdstraat 4 Exloo		303.731		153.206	150.525			-153.206
Woning, Zuiderdiep 489a V'mnd	99.000			34.500	64.500	0		-34.500
	463.398	**303.731**	**6.541**	**545.564**	**215.025**	**375.000**	**36.000**	**-206.564**

Verkopen
- Betreft de overdracht van de woning aan Nuisveen 15 te Borger

Extra afschrijving
- Er is voor een bedrag van € 303.731 geïnvesteerd in aankoop- en bijkomende kosten voor de locatie Zuiderhoofdstraat 4 te Exloo. De huidige marktwaarde vertegenwoordigt echter een bedrag van € 150.525. Er is daarom een afwaardering (verlies) geboekt van € 153.206.
- In 2020 is uitvoering gegeven aan het materieelplan. Op een aantal voertuigen en machines is extra afgeschreven.
- De investering in aankoop- en bijkomende kosten voor de locatie Zuiderdiep 489a te Valthermond bedraagt € 99.000. De grond vertegenwoordigt een marktwaarde van € 64.500. De afwaardering (verlies) bedraagt € 34.500.

Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Het gaat hier om investeringen in zaken die niet regelmatig worden vervangen, maar die veel onderhoud met zich meebrengen, zoals wegen, water en bruggen.
Met ingang van 2017 moeten alle nieuwe investeringen verplicht worden geactiveerd en worden afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. De vrije keuze om investeringen met een maatschappelijk nut wel of niet te activeren is daarmee komen te vervallen. Hiermee wordt een betere vergelijkbaarheid van de kosten tussen gemeenten beoogd. In de toelichting worden deze conform de BBV-voorschriften afzonderlijk tot uitdrukking gebracht.

Conform de financiële verordening dient in de jaarrekening van investeringen, groter dan € 50.000,- de uitputting van de investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten te worden weergegeven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving vast actief	Totaal krediet	Besteed in 2020	Ontvangen in 2020	Ont-vangen subsidies	Geïnv. voorgaande jaren	Restant krediet	Afschijvings termijn
Grond-, weg- en waterbouwk. werken (maatsch. nut)							
Wegen en fietspaden							
Transformatie schelpenpad in beton fietspad	50.000	91.482		36.803		-4.678	20 jaar
Verkeersmaatregelen GVVP	289.719	86.309		107.592	21.284	289.718	20 jaar
Noorderdiep 2e Mond weg (herstr. 3 gedeelten)	138.000	136.498			3.558	-2.056	20 jaar
Noorderdiep 2e Mond verkeer (herstr. 3 gedeelten)	46.280	53.337		36.225	19.113	10.055	20 jaar
Dreef (Vrijheidslaan - Valtherblokken) Valthermond	405.000	248.380				156.620	20 jaar
Parkeerstr. Z'diep (Dr. Mondweg-gem.grens)	60.000	69.574				-9.574	20 jaar
Gasselterstraat (Sprstr.-Lemenw.) weg	285.000	221.089				63.911	20 jaar
Gasselterstraat (Sprstr.-Lemenw.) verkeer	54.500	93.705		54.500		15.295	20 jaar
Valtherblokken-Noord (Z'diep-asfalt) V'mond	185.000	141.312				43.688	20 jaar
Manrohwijk (gedeelte klinkers)	65.000	62.298				2.702	20 jaar
Fietsverbinding oost-west Borger (verkeer)	160.000	423.971		354.122		90.151	20 jaar
72e Laan Valthermond (weg)	58.000	58.000					20 jaar
Z'diep (Dr.M'weg-Kavelingen) V'mond (verk.)	50.000	329.500		329.500		50.000	20 jaar
Project Anne de Vriesstraat 2e Exloermond		109.652		109.652		0	20 jaar
	1.846.499	**2.125.107**		**1.028.394**	**43.955**	**705.832**	
Herstructurering							
Herstructurering Hunzedal (3e fase)	62.240	99.453			128.528	-165.741	25 jaar
	62.240	**99.453**			**128.528**	**-165.741**	
Openbare verlichting							
Verduurzaming OV 2019 (armaturen)	247.200	132.611	550		100.479	14.660	20 jaar
Verduurzaming OV 2019 (masten)	222.750	55.924			69.098	97.729	40 jaar
Reductie OV buitengebied (4e fase)	200.000	149.107			5.190	45.703	20 jaar
	669.950	**337.642**	**550**		**174.767**	**158.091**	

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Totaal maatschappelijk nut	**2.578.689**	**2.562.201**	**550**	**1.028.394**	**347.249**	**698.182**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)

Wegen en fietspaden

In 2020 is verdere uitvoering gegeven aan het verbeteren van de wegen en fietspaden in de gemeente Borger-Odoorn

Herstructurering

Uitgaven in het kader van de herstructurering met het doel om een aantrekkelijke en veilige leefomgeving in diverse plaatsen te creëren.

De overschrijding is te verklaren door zowel mutaties in de lasten als in de baten. De lasten zijn gestegen door vertraging (6 jaar) in de uitvoering en de doorgevoerde planwijzigingen van Lefier (o.a. prijsstijgingen). Verder zijn er extra kosten gemaakt voor verlegging van een elektriciteitskabel en een bodemsanering. Uit het herstructureringsfonds vindt nog wel een laatste bijdrage plaats van afgerond € 63.000 voor dit deel van het project, zodat het netto overschrijding € 102.000 bedraagt.

In dit project is ook sprake van opbrengsten verkoop gronden. Niet al deze opbrengsten zijn ten gunste gekomen van het project. Een bijdrage van € 225.000 is in 2019 (zie BERAP I) ingezet voor bezuinigingen. Destijds is wel al opgemerkt dat een deel van dit bedrag mogelijk nog ingezet moet worden voor de afhechting van het plan.

Openbare verlichting

Uitgaven wegens aanleg en verbetering van de openbare verlichting in de gemeente.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	204.062	204.062
Leningen aan overige verbonden partijen	3.097.888	3.099.800
Overige langlopende leningen	394.304	439.945
Totaal financiële vaste activa	**3.696.254**	**3.743.807**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa in 2020.

Financiële vaste activa	boekwaarde 01-01-2020	invest.	aflossing	boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	204.062			204.062
Leningen aan overige verbonden partijen	3.099.800	35.733	-37.645	3.097.888
Overige langlopende leningen	439.945	1.389	-47.030	394.304
Totaal fin. vaste activa	3.743.807	37.122	-84.675	3.696.254

De mutaties in de financiële vaste activa hebben betrekking op:

Leningen aan overige verbonden partijen
- Toename en aflossing op de startersleningen en duurzaamheidsleningen.
- Aflossing op duurzaamheidslening zwembaden Borger-Odoorn BV

Overige langlopende leningen
- Toename en aflossing PC-privé
- Aflossing op de verstrekte hypothecaire geldleningen

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vlottende activa

VOORRADEN

Voorraden	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Onderhanden werk	2.471.057	3.338.368
Totaal voorraden	**2.471.057**	**3.338.368**

Onderhanden werk
In onderstaand overzicht wordt per complex de boekwaarde ultimo 2020 en het verwachte exploitatieresultaat weergegeven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	BW 1 jan. 2020	Voorz. 1 jan. 2020	Balans 1 jan. 2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	BW 31 dec. 2020	Voorziening verliesl. complex	Balans 31 dec. 2020	Geraamde te maken kosten	Geraamde te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat excl. voorz.
Borger Daalkampen 2	2.218		2.218	575	-1.325	70	1.538		1.538	821	-2.821	462 V
Borger Daalkampen 2 (2e fase)	-		-	122			122		122	849	-1.928	957 V
Borger Aan de Strengen (industr.)	1.740	-628	1.112	36	-129		1.647	-617	1.030	430	-1.460	617 N
Buinen Lijnstukken 2	33		33	6			39		39	14	-83	30 V
2e Exloërmond Noorderkijl 2	105	-127	-22	26	-131		-0	-	-0			0 V
Nieuw-Buinen Drentse Poort	354	-90	264	14			368	-135	233	85	-318	135 N
Valtermond Plaats 62	-144		-144	13	-199	140	-190		-190	221	-624	593 V
Nieuw-Buinen, Nw-Veenlanden	-122	-	-122	34	-212		-300		-300	442	-178	36 V
Totaal onderhanden werk	**4.184**	**-845**	**3.338**	**826**	**-1.996**	**210**	**3.224**	**-752**	**2.471**	2.862	-7.412	1.326 V

Bedragen x € 1.000

V = voordelig resultaat

N = nadelig resultaat

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van maart 2021 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Voor de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een rentepercentage van 1,4%
- de in te schatten kosten en opbrengsten worden jaarlijks geactualiseerd.
- de geplande afzet (te verkopen kavels) is gebaseerd op de uitgegeven opties en uit overleggen tussen de marktpartijen en gemeente.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement in het jaarverslag.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

UITZETTINGEN

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	4.833.146	4.508.422
Overige vorderingen	1.755.566	2.279.028
Rekening-courant verhouding met het Rijk	285.542	2.113.041
Totaal uitzettingen	**6.874.254**	**8.900.492**

Vorderingen op openbare lichamen	Saldo 31-12-2020
Debiteuren publiekrechtelijk	€ 848.240
Te vorderen btw overheidsactiviteiten	€ 3.781.056
Overige nog te verrekenen btw	€ 203.850
Totaal	€ 4.833.146

Debiteuren publiekrechtelijk
In april 2021 moet er van de € 848.240 nog € 539.091 worden ontvangen van diverse instellingen.

Te vorderen btw overheidsactiviteiten
Dit is het totaal te vorderen btw die is verrekend op inkoopfacturen die betrekking hebben op overheidsactiviteiten. Het bedrag zal in de loop van 2021 worden ontvangen.

Overige nog te verrekenen btw
Deze nog te vorderen btw is verrekend met de aangifte in 2021.

Overige vorderingen	Saldo 31-12-2020
Debiteuren algemeen	€ 467.145
Debiteuren belastingen	€ 329.922
Debiteuren bijstandsverlening	€ 1.010.106
Debiteuren inkomensvoorziening	€ 677.179
Debiteuren Wmo	€ 1.380
	€ 2.485.732
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ -53.295
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	€ -117.831
Voorziening dubieuze debiteuren uitkeringen SoZa	€ -559.040
Totaal	€ 1.755.566

Debiteuren algemeen
In april 2021 moet er van de € 467.145 nog € 247.350 worden ontvangen van diverse instellingen.
Voor de waardecorrectie is een voorziening voor oninbaarheid opgenomen ad. € 53.295

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Debiteuren belastingen
Eind maart 2021 moet er van de € 329.922 nog ca. € 272.000 worden ontvangen aan gemeentelijke belastingen. Voor de waardecorrectie is een voorziening voor oninbaarheid opgenomen ad. € 117.831

Debiteuren bijstandsverlening en inkomensvoorziening
Het betreft hier de vorderingen in relatie tot verstrekte bijstands- en inkomensvoorzieningen. Deze vorderingen zijn bij het opmaken van de jaarrekening gewaardeerd op inbaarheid. Voor de vermoedelijk oninbare vorderingen is een voorziening opgenomen.

Debiteuren Wmo
Dit bedrag zal worden afgewikkeld in 2021.

Rekening-courantverhouding met het Rijk (Schatkistbankieren)
Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Wat is schatkistbankieren
Schatkistbankieren is simpelweg het aanhouden van middelen bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Het Agentschap van de Generale Thesaurie voert binnen het ministerie van Financiën het schatkistbankieren uit. Alle deelnemers aan het schatkistbankieren hebben een privaatrechtelijke rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door het Agentschap.
Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden

Drempelbedrag
De gemeente Borger-Odoorn is dus ook verplicht om de overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag vastgesteld dat, afhankelijk van het begrotingstotaal, buiten de schatkist mag worden gehouden.
Het drempelbedrag voor onze gemeente voor 2020 is vastgesteld op € 522.593
Het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat er gedurende het kwartaal elk kalenderdag buiten de schatkist is aangehouden, mag niet boven dit drempelbedrag liggen.
Het totaal aan middelen dat in 2020 door de gemeente Borger-Odoorn buiten 's Rijks schatkist is gehouden bedraagt aan het eind van elk kwartaal € 0,-. Hiermee is dus voldaan aan de wettelijke verplichting.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	**2020**		
(1)	**Drempelbedrag**	**523**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**-**	**39**	**40**	**14**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	523	484	483	509
(3b) = (2) > (1)	**Overschrijding van het drempelbedrag**	**-**	**-**	**-**	**-**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Bank	23.067	7.732
Overige liquide middelen	2.793	5.527
Totaal uitzettingen	**25.860**	**13.259**

OVERLOPENDE ACTIVA

Overlopende activa	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Nog te ontvangen uitkeringen van overheidslichamen	810.906	25.128
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	5.941.428	2.595.418
Totaal overlopende activa	**6.752.335**	**2.620.546**

Nog te ontvangen uitkeringen van overheidslichamen
Hieronder wordt een specificatie gegeven van de van het Rijk en overige overheden nog te ontvangen bedragen inzake uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Omschrijving	Saldo 1-jan 2020	toevoeging in 2020	afgewikkeld in 2020	stand 31-dec 2020
Min. SZW, afrekening BBZ	25.128	806		25.934
Min. BiZa, uitkering jeugd		735.301		735.301
Min. BZK, aanvulling alg. uitkering 2020		21.126		21.126
Min. VWS, afrekening Spuk 2020		28.545		28.545
Totaal	**25.128**	**785.778**		**810.906**

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
Hiervan kan de volgende specificatie worden gegeven		
Reinigingsrechten en huisvuilweging 4e kwartaal 2020	€	594.683
Toeristenbelasting en forensenbelasting 2020	€	1.329.000
Emco	€	154.881
Vergoeding afvalverwerking Nedvang	€	366.701
Verkoop OMC Borger	€	90.000
Gemeente Emmen	€	2.293.160
Wedeka	€	396.000
Vooruitbetaalde bedragen	€	406.270
Overige posten	€	310.733
	€	**5.941.428**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Reinigingsrechten en huisvuilweging 4e kwartaal 2020
De aanslagen voor reinigingsrechten en huisvuilweging voor het 4e kwartaal van 2020 zijn in januari 2021 opgelegd.

Toeristenbelasting en forensenbelasting 2020
De aanslagen voor toeristen- en forensenbelasting 2020 zijn in maart 2021 opgelegd.

Emco
Betreft de afrekening van het resultaat over 2020. Dit bedrag zal in 2021 worden ontvangen of verrekend.

Vergoeding afvalverwerking Nedvang
De gemeente heeft een deelnemersovereenkomst afgesloten met Nedvang.
Betreft de vergoeding van gescheiden ingezamelde, gerecyclede en vermarkte hoeveelheden verpakkingsafval.

Verkoop OMC Borger
Aanvulling op de koopovereenkomst van de eigendomsoverdracht OMC Borger. Betreft de levering van grond t.b.v. de uitbouw.

Gemeente Emmen
Betreft diverse bedragen die nog met de gemeente Emmen moeten worden afgewikkeld. Voor een groot deel is dit het teveel bevoorschot bedrag inzake de TOZO-regeling van € 2.004.608.

Wedeka
Betreft de afrekening van het resultaat over 2020. Dit bedrag zal in 2021 worden ontvangen of verrekend.

Vooruitbetaald bedragen
Deze bedragen zijn grotendeels in 2021 afgewikkeld.

Overige posten
Deze bedragen zullen worden afgewikkeld in 2021.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vaste passiva

EIGEN VERMOGEN

Eigen vermogen	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Algemene reserve	12.663.715	11.780.044
Overige bestemmingsreserves	11.044.646	9.876.917
Resultaat na bestemming	1.295.755	576.762
Totaal eigen vermogen	**25.004.117**	**22.233.723**

Algemene reserve
De omvang van de algemene reserve bedraagt eind 2020 € 12.663.715. Dit is de som van weerstandsdeel algemene reserve (WAR) + de vrije reserve (VAR). Ten opzichte van eind 2019 is deze reserve per saldo toegenomen met een bedrag van € 883.671.

Overige bestemmingsreserves
Er is een onderscheid tussen voorzieningen en bestemmingsreserves. Aan de voorziening kleeft een verplichting. Bovendien worden de voorzieningen niet tot het eigen vermogen gerekend. Een bestemmingsreserve maakt echter wel deel uit van het eigen vermogen. De aanwending van de bestemmingsreserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending. De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt eind 2020 € 11.044.646. Ten opzichte van eind 2019 zijn deze reserves toegenomen met een bedrag van € 1.167.729.

Het verloop van de reserves in 2020 wordt in het volgende overzicht weergegeven. Een meer gedetailleerde specificatie per reserve is beschikbaar op de afdeling bestuurs- en concernondersteuning.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	Saldo 1-jan 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemm. resultaat 2019	Vermind. dekking afschr.	Stand 31-dec 2020
ALGEMENE RESERVE						
Weerstandsdeel alg. reserve (WAR)	10.011.078	806.909				10.817.987
Vrije algemene reserve (VAR)	1.768.966		500.000-	576.762		1.845.728
Totaal algemene reserve	**11.780.044**	**806.909**	**500.000-**	**576.762**		**12.663.715**
BESTEMMINGSRESERVES						
Algemeen						
Bufferreserve grondbedrijf	1.934.252	258.103	83.420-			2.108.935
Herstructureringsfonds	222.376		163.780-			58.596
Nog uit te voeren werken	2.979.740	4.127.986	2.979.740-			4.127.986
Generatiepact (vh begr. Saldo)	300.000					300.000
Verbrede bedrijfsvoering	94.944		94.944-			
Aanpassing rijksweg 34	131.859					131.859
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	171.944		55.750-			116.194
Onderhoud zwembaden	90.412		10.000-			80.412
Dorpshuis Exloo (vh welzijnsaccomm.)	30.628		2.590-			28.038
Bestemmingsres. Kern & kader	112.286	61.682	139.774-			34.194
Reserve rioleringen	156.793	72.871				229.664
Bestemmingsreserve afval	1.333	67.863				69.196
Reserve Toeristisch centrum Borger	169.656					169.656
Reserve deelgebiedvisie "De Monden"	180.000		20.000-			160.000
subtotaal	*6.576.221*	*4.588.505*	*3.549.997-*			*7.614.729*
Gekoppelde reserves						
Gekoppelde reserves	3.300.696	163.780			34.559-	3.429.917

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

	subtotaal	*3.300.696*	*163.780*			*34.559-*	*3.429.917*
Totaal bestemmingsreserves		**9.876.917**	**4.752.285**	**3.549.997-**		**34.559-**	**11.044.646**
Eindtotaal		**21.656.961**	**5.559.194**	**4.049.997-**	**576.762**	**34.559-**	**23.708.362**

In de kolom ‘bestemming resultaat 2019’ staat de toevoeging vermeld van het voordelig rekeningresultaat van het voorgaand boekjaar. In de kolom ‘vermindering ter dekking van afschrijvingen’ staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De aard en reden van iedere reserve worden hierna toegelicht.

Weerstandsdeel algemene reserve (WAR)
Buffer voor weerstandscapaciteit met het doel om alle risico's op te vangen waarvoor geen raming (voorziening als exploitatiepost) in de begroting is opgenomen.
De minimumomvang van de WAR wordt vastgesteld conform gekwantificeerde risico’s die uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijken.

Vrije algemene reserve (VAR)
De vrije reserve is ingesteld om eventuele rekeningtekorten op te vangen. Aanvullend is deze reserve beschikbaar voor incidenteel nieuw beleid.

Bufferreserve grondbedrijf
De reserve is bedoeld om verliezen op gronden op te kunnen vangen en het afdekken van onvoorzienbare risico’s en/of tegenvallers.

Herstructureringsfonds
Uitgaven passend binnen de doelstelling (creëren van een duurzame en veilige woon- en leefomgeving) kunnen worden gedekt uit dit fonds. Het fonds is tot dusverre gevoed uit de winstnemingen van de grondexploitatie en bestemming van het rekeningresultaat. De hoogte van het fonds is gebaseerd op een bedrag van € 5.500 per te slopen woning in een herstructureringsgebied.

Nog uit te voeren werken (NUW)
Het begrotings-/kalenderjaar loopt zeker bij projecten niet altijd parallel met de periode dat werkzaamheden worden uitgevoerd of realisatie plaatsvindt. Soms lopen projecten over de jaarwisseling heen en vindt de afronding en afrekening pas in het volgende jaar plaats. Er kunnen vertragingen optreden en er zijn ook werkzaamheden die niet in de winter kunnen worden uitgevoerd, afronding vindt dan in het volgende voorjaar plaats.
Dit betekent dat een groot aantal van de werkzaamheden op de lijst NUW inmiddels al zijn uitgevoerd. Andere projecten worden in het voorjaar van 2021 uitgevoerd.
Voor grote projecten als Borger-Centrum en Nije Daip geldt dat de uitvoering meerdere jaren in beslag neemt en uitgaven kunnen doorschuiven naar een volgend jaar.

De reserveringen zijn getoetst aan de volgende 3 criteria:
1. Er moet sprake zijn van een beleidsinhoudelijke noodzaak om de financiële middelen te behouden voor uitvoering van de prestatie in 2021.
2. De prestatie in het nieuwe begrotingsjaar moet zijn ingepast in het afdelingsplan voor 2021.
3. De financiële noodzaak van reservering moet aanwezig zijn (er zijn voor de uitvoering van de prestatie in een volgend begrotingsjaar geen middelen beschikbaar.)

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Nog uit te voeren werken	Bedrag
Thema/taakveld	
Onze inwoners	
Burgerzaken	115.000
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	234.000
Samenkracht en burgerparticipatie	314.000
Inkomensregelingen	241.000
Maatwerkvoorziening (WMO)	30.000
Maatwerkdienstverlening 18+	97.500
Maatwerkdienstverlening 18-	535.301
Volksgezondheid	250.000
	1.816.801
Onze economie	
Economische promotie	112.500
	112.500
Onze toekomst	
Bestuur	333.175
Milieubeheer	258.797
	591.972
Onze leefomgeving	
Openbare orde en veiligheid	56.900
Verkeer en vervoer	56.259
Sportaccommodaties	81.367
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	427.712
Afval	12.000
Begraafplaatsen en crematoria	6.252
Ruimtelijke ordening	214.573
Wonen en bouwen	71.450
	926.513
Overig	
OZB Woningen	75.000
Overig	605.200
	680.200
Totaal	**4.127.986**

Generatiepact
Deze reserve is in 2019 in het leven geroepen met het doel duurzame inzetbaarheid van oudere ambtenaren en nieuwe instroom van jongeren in de ambtelijke organisatie te realiseren.

Verbrede bedrijfsvoering
De reserve is met name "geoormerkt" voor de grote investeringen die gedaan moeten worden om het beheer openbare ruimte (BGT) op orde te krijgen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Aanpassing rijksweg 34
Deze reserve is bedoeld voor dekking van de gemeentelijke kosten voor het oplossen van verkeersmaatregelen rond aanpassingen van de N34.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze reserves zijn gevormd ter dekking van toekomstige onderhoudsuitgaven (groot onderhoud) voor de diverse gebouwen en accommodaties.

Onderhoud zwembaden
In de begroting wordt jaarlijks het normbedrag voor onderhoud geraamd. De afwijking tussen deze norm en de werkelijkheid wordt met dit fonds gemuteerd.

Dorpshuis Exloo
Voorheen was deze reserve bedoeld voor onderhoud van welzijnsaccommodaties. Deze vallen nu onder het project Kern en Kader. In overeenstemming met de notitie reserves en voorzieningen is er een bedrag gereserveerd voor dorpshuis Exloo. Het restant is overgeheveld naar de reserve Kern en Kader.

Bestemmingsreserve Kern & Kader
Deze reserve is in 2006 ingesteld om boekwinsten en -verliezen op verkochte Kern & Kader gebouwen apart te houden.

Reserve riolering
De commissie BBV doet de aanbeveling om (als een gemeente een riooltarief hanteert) de gerealiseerde resultaten riolering te muteren op een bestemmingsreserve 'riolering'. Opgemerkt wordt dat het vormen van deze reserve het karakter van resultaatbestemming heeft en dat de toevoeging aan een dergelijke reserve dus geen last vormt die in de tariefberekening mag worden opgenomen.
De bestemmingsreserve riolering wordt gevoed vanuit efficiency- en of aanbestedingsvoordelen.

Bestemmingsreserve afval
In de kadernota 2016 is besloten om met ingang van de rekening 2015 efficiency verschillen op afval te storten in een bestemmingsreserve. Deze reserve kan dan worden ingezet om eventuele nadelen op afval in de exploitatie op te vangen.

Bestemmingsreserve Toeristisch Centrum Borger
Deze reserve is ingesteld om de kosten op te vangen voor het (eventueel) archeologisch onderzoek in dat gebied.

Reserve deelgebiedsvisie "De Monden"
Deze reserve is ingesteld om de kosten op te vangen voor gebiedsvisie "De Monden".

Gekoppelde reserves
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet op investeringen met een economisch nut in volle omvang worden afgeschreven. Eventuele bijdragen van reserves mogen niet in mindering worden gebracht op het investeringsbedrag. Deze bijdragen moeten voor dezelfde looptijd als de betreffende investering ten gunste van de exploitatie worden gebracht. Op deze plaats worden alle reserves verantwoord die worden ingezet voor compensatie van de afschrijving van activa. De reserve is niet meer voor andere doeleinden beschikbaar.

Resultaat na bestemming
De rekening van baten en lasten sluit met een voordelig saldo van € 1.295.755

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

VOORZIENINGEN

Voorzieningen	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Voorzieningen	3.992.235	3.394.807
Totaal voorzieningen	**3.992.235**	**3.394.807**

Bij de bestemmingsreserves werd al aangegeven dat voorzieningen bij het vreemd vermogen horen. Met andere woorden, aan de voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending is niet vrijblijvend. Onder de voorzieningen zijn de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's opgenomen voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie (toevoeging bedrag) aan een reeds bestaande voorziening, is als een exploitatielast in het verslagjaar verantwoord. Alle aanwendingen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in het volgende overzicht weergegeven. Voor een meer gedetailleerde specificatie per voorziening wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen die is opgenomen in de bijlagen bij de jaarrekening.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omschrijving	saldo 1-jan 2020	toevoeging	vrijval	aanwending	stand 31-dec 2020
VOORZIENINGEN					
Algemene voorzieningen					
Voorziening wethouderspensioenen	1.986.861	177.482		-71.129	2.093.214
Voorziening riolering	666.429	106.863		-255.896	517.395
Voorziening de Monden	138.038			-27.255	110.784
Voorziening n.t.m. kosten GB Langhieten2	95.079			-37.134	57.945
Voorziening n.t.m. kosten GB Tiekamp 3	4.519			-250	4.269
Voorziening n.t.m. kosten GB Exloërkijl III	3.000				3.000
Voorziening Hunzevallei, tf landbouwwegen	106.505				106.505
Voorziening Hunzevallei, tf schelpenpaden	36.803			-36.803	
Voorziening wegen/verkeer, Rijksuitkering		523.812			523.812
Voorziening Anne de Vriesstraat		109.571			109.571
Voorziening n.t.m. kosten GB Noorderkijl 2		18.640			18.640
Voorziening Hart van Exloo		242.483			242.483
Voorziening overschrijdingsuitkering	173.040		-173.040		
subtotaal	*3.210.274*	*1.191.162*	*173.040-*	*428.467-*	*3.799.930*
Onderhoudsvoorzieningen					
Ontwikkeling Poelkampen Ellertshaar	50.000	10.000			60.000
subtotaal	*50.000*	*10.000*			*60.000*
Van derden verkregen middelen met specifieke bestedingsverplichting					
Grafonderhoud Aukje Wolf	11.891				11.891

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Natuurpark Aukje Wolf		122.642			-2.228	120.414
	subtotaal	*134.533*			*2.228-*	*132.305*
Totaal voorzieningen		**3.394.807**	**1.201.162**	**173.040-**	**430.695-**	**3.992.235**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

De aard en reden van iedere voorziening worden hierna toegelicht.

Algemene voorzieningen
Voorziening wethouderspensioenen
De voorziening is ingesteld om pensioenverplichtingen van (oud)wethouders te kunnen nakomen.

Voorziening riolering
Deze voorziening wordt gevormd door resultaten vanuit tariefegalisatie en vertraging in investeringen en onderhoud van het rioolstelsel. Deze middelen moeten beschikbaar blijven voor rioleringstaken.

Voorziening "De Monden"
In het kader van Vitaal Platteland is er een subsidiebedrag door de provincie Drenthe verleend voor het project "De Monden in beweging". Dit bedrag is in een voorziening gestort om de toekomstige uitgaven te kunnen realiseren.

Voorziening nog te maken kosten grondbedrijf (Langhieten 2, Tiekamp 3, Exloërkijl III, Noorderkijl II)
Er is een voorziening gevormd voor nog te maken kosten van de afgesloten plannen van het grondbedrijf.

Voorziening Hunzevallei, transformatie landbouwwegen en schelpenpaden
Van de provincie Drenthe is subsidie ontvangen voor de transformatie van landbouwwegen en schelpenpaden in betonfietspaden. Dit bedrag is in een voorziening gestort om de toekomstige uitgaven te financieren.

Voorziening wegen/verkeer, Rijksuitkering
Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een stimuleringsuitkering ontvangen voor verkeersmaatregelen 2020-2021. Dit bedrag is in een voorziening gestort om de toekomstige uitgaven te financieren.

Voorziening Anne de Vriesstraat
Van de provincie Drenthe is subsidie ontvangen voor het project Herstructurering 2e Exloërmond. Dit bedrag is in een voorziening gestort om de toekomstige uitgaven te financieren.

Voorziening overschrijdingsuitkering
Als de gemeente extra geld beschikbaar stelt aan een openbare school, dan moet die extra uitgave naar rato ook beschikbaar worden gesteld aan gelijksoortige bijzondere scholen in de gemeente (de overschrijdingsregeling). Over een periode van vijf jaar vindt een afrekening plaats.

Onderhoudsvoorzieningen
Ontwikkeling Poelkampen Ellertshaar
Er is door de gemeente Borger-Odoorn een overeenkomst gesloten met Vos Zand en Grind B.V. en Remix Droge Mortel B.V. ten behoeve van de ontwikkeling van de zandwinning Poelkampen te Ellertshaar. Gedurende de actieve zandwinning in het plangebied zal Vos Zand en Grind B.V. jaarlijks een bedrag groot € 10.000 aan de gemeente Borger-Odoorn voldoen. De betalingen eindigen na het beëindigen van het actief winnen van het zand. Het geld wordt door de gemeente Borger-Odoorn bestemd voor werkzaamheden, die de gemeente gedurende de exploitatieperiode uitvoert ten behoeve van de zandwinning.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Van derden verkregen middelen met specifieke bestedingsverplichting
Grafonderhoud graf Aukje Wolf
Het bestuur van de betreffende stichting heeft de gemeente verzocht om de grafmonumenten van mevrouw Aukje Wolf en wijlen haar ouders voor een termijn van vijftig jaar te onderhouden. Hierop heeft de raad positief beslist.

Natuurpark Aukje Wolf
De stichting Aukje Wolf beheert de nalatenschap van wijlen mevrouw Aukje Wolf. Het stichtingsbestuur heeft in samenwerking met de gemeente een natuurpark aangelegd in Valthermond. Voor het onderhoud is een deel van de nalatenschap gestort in een bij de gemeente belegde voorziening. De gemeente beheert dit bedrag en zorgt voor het onderhoud van het natuurpark.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

VASTE SCHULDEN, LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	**saldo 31-12-2020**	**saldo 31-12-2019**
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.584.269	39.629.681
Waarborgsommen	6.643	5.559
Totaal vaste schulden	**34.590.912**	**39.635.240**

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de vaste schulden in 2020.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vaste schulden	saldo 01-01-2020	opgenomen	aflossing	saldo 31-12-2020
Binnenl. banken en ov. fin. instellingen	39.629.681		5.045.412	34.584.269
Waarborgsommen	5.559	1.084		6.643
Totaal vaste schulden	**39.635.240**	**1.084**	**5.045.412**	**34.590.912**

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 536.916

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vlottende passiva

NETTO VLOTTENDE SCHULDEN, LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**saldo 31-12-2020**	**saldo 31-12-2019**
Bank- en girosaldi	4.129.553	4.099.357
Overige schulden	2.597.968	2.179.296
Totaal netto vlottende schulden	**6.727.521**	**6.278.653**

Bank- en girosaldi
Betreft de schuld in rekening-courant aan de NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Overige schulden	Saldo 31-12-2020
Crediteuren publiekrechtelijk	€ 1.144.186
Crediteuren algemeen	€ 1.392.221
Nog af te dragen btw	€ 55.942
Kortlopende waarborgsommen	€ 5.618
Totaal	€ 2.597.968

Crediteuren publiekrechtelijk
Dit bedrag is medio april 2021 volledig afgewikkeld.

Crediteuren algemeen
Dit bedrag is medio april 2021 nagenoeg afgewikkeld.

Nog af te dragen btw
Deze post zal zich in 2021 afwikkelen.

Kortlopende waarborgsommen
Het gaat hierbij om de door de huurders gestorte waarborgsommen m.b.t. Grote Brink 2b, 2c en 2d te Borger.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

OVERLOPENDE PASSIVA

Overlopende passiva	saldo 31-12-2020	saldo 31-12-2019
Nog te betalen bedragen	6.646.883	4.142.758
Nog te besteden uitkeringen van overheidslichamen		35.909
Overige vooruitontvangen bedragen	158.776	120.728
Totaal overlopende passiva	**6.805.659**	**4.299.395**

Nog te betalen bedragen	
Hiervan kan de volgende specificatie worden gegeven	
Te betalen rente langlopende leningen o/g	€ 253.070
Gemeente Emmen	€ 177.484
Sociaal Domein	€ 1.631.798
Af te dragen loonheffing en pensioenpremies	€ 976.510
Min. v. SoZa en Werkgelegenheid, terugbetaling TOZO 2020	€ 2.915.695
Overige nog te betalen posten	€ 692.325
	€ 6.646.883

Te betalen rente langlopende leningen o/g
Het gaat hierbij om de renteverplichting over 2020 die in de loop van 2021 zal worden betaald.

Gemeente Emmen
Betreft diverse nota's welke zullen worden betaald aan de gemeente Emmen in 2021

Sociaal Domein
Het gaat hierbij om aangegane verplichtingen aan cliënten en zorgaanbieders in het kader van het sociaal domein. Deze betalingen zullen zich in 2021 afwikkelen.

Af te dragen loonheffing en pensioenpremies
De afdrachten hebben in januari 2021 plaatsgevonden

Ministerie van SoZa en Werkgelegenheid
Betreft de terugbetaling van het teveel ontvangen bedrag inzake de TOZO-regeling over 2020.

Overige nog te betalen posten
De afwikkeling van deze posten vindt in 2021 plaats.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Nog te besteden uitkeringen van overheidslichamen
Hieronder wordt een specificatie gegeven van de nog te besteden uitkeringen van het Rijk of de provincie met een specifiek bestedingsdoel.

Omschrijving	Saldo 1-jan 2020	toevoeging in 2020	aanwending in 2020	stand 31-dec 2020
Min. SZW, afrekening BBZ 2018	17.909		17.909	
Provincie Drenthe, bedrijvenstimuleringsregeling	18.000		18.000	
Totaal	**35.909**		**35.909**	

Overige vooruitontvangen bedragen
De overige vooruitontvangen bedragen zijn afgewikkeld in 2021.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen.
Eind 2020 staat de gemeente Borger-Odoorn borg voor een bedrag van € 28.019.470 aan door derden verstrekte geldleningen. Er zijn in 2020 geen aanspraken gedaan op de verleende borg- en garantstellingen. Een nadere specificatie van de verstrekte borg- en garantstellingen is beschikbaar op de afdeling bestuurs- en concernondersteuning.

Omschrijving	Oor-spronkelijk bedrag	Dekking	Boekw. 1-jan 2020	Boekw. 31-dec 2020
Woon- en Zorgcentra I	2.500.000	50%	1.623.950	1.528.563
Woon- en Zorgcentra II	36.289.487	100%	25.468.532	25.444.579
Particulier woningbezit		100%	242.966	117.294
Diverse corporaties	1.668.695	100%	796.637	929.034
Totaal	**40.458.183**		**28.132.085**	**28.019.470**

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen voor verlofdagen
De arbeidskosten gerelateerde verplichtingen voor de verlofdagen bedragen voor het gemeentepersoneel eind 2020 € 556.571,12

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Langlopende contracten

Leverancier	Inkoop-waarde 2020	Levering	Contracttype	Einddatum	Contract Procedure
Montad	29.000	Beheer openbare verlichting	Overeenkomst	31-1-2021	Europees openbaar
Vandervalk+ Degroot bv	78.000	Rioolreiniging en inspectie	Overeenkomst	28-2-2021	Europees openbaar
Dynniq (Imtech Infra)	522.000	Onderhoud openbare verlichting	Raamovereenkomst	30-5-2021	Europees openbaar
Oliecentrale Nederland B.V.	162.000	Levering diesel	Raamovereenkomst	31-5-2021	Europees openbaar
BMC, Yacht, Talenter	862.000	Inhuur hoger personeel	Raamovereenkomst	1-11-2021	Europees openbaar
Randstad Resource Bedrijf Zakelijk bv	83.000	Uitzendkrachten - inhuur binnendienst	Raamovereenkomst	15-11-2021	Europees openbaar
FID BV	90.000	Uitzendkrachten - inhuur buitendienst	Raamovereenkomst	15-11-2021	Europees openbaar
Ziezzo BV	396.000	Payrolling en ZZP-contracting	Raamovereenkomst	15-11-2021	Europees openbaar
Raet bv	30.000	Levering, implementatie en onderhoud e-HRM pakket	Licentieovereenkomst	31-12-2021	Europees openbaar
Diversen	1.884.000	Overige Wmo voorzieningen	Raamovereenkomst	1-7-2021	Europees openbaar

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Diversen	2.589.000	Wmo huishoudelijk hulp	Raamovereenkomst	31-12-2021	Europees openbaar
Bouma sport en groen BV	174.000	Onderhoud sportvelden	Overeenkomst	31-12-2021	Europees openbaar
Meyra retail en services	587.000	Wmo hulpmiddelen	Raamovereenkomst	31-3-2022	Europees openbaar
De Vier Gewesten BV	425.000	Doelgroepenvervoer	Overeenkomst	31-7-2022	Europees openbaar
De Vier Gewesten BV	381.000	Wmo vervoer	Overeenkomst	31-7-2022	Europees openbaar
Suez Recycling Services Noord-Nederland	610.000	Afvalinzameling 2014-2019	Raamovereenkomst	31-8-2023	Europees openbaar
Attero B.V.	392.000	Be- en/of verwerking huishoudelijke GFT-afval	Raamovereenkomst	31-12-2023	Europees openbaar
Diversen	6.800.000	Jeugdhulp voorzieningen	Raamovereenkomst	31-12-2028	Europees openbaar

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Eigen bijdrage op grond van de WMO
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Gebeurtenissen na balansdatum

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het rekeningresultaat

Het rekeningresultaat is volgens de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) weergegeven in:

- Het saldo van baten en lasten van € 2.770.394 voordelig.
  Dit is het resultaat van de 4 thema's, algemene dekkingsmiddelen, overhead en overige baten en lasten.
- Het gerealiseerd resultaat van € 1.295.755 voordelig.
  Dit is het uiteindelijke resultaat dat is ontstaan na de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Begrotingsrechtmatigheid

Het stelsel van begroten en de bewaking hiervan moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de (gewijzigde) begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

In uw raadsvergadering van 28 mei 2020 heeft u de financiële verordening 2019 vastgesteld. De aanleiding voor de wijziging is dat met ingang van de begroting 2019 de begroting en de jaarrekening per thema in plaats van per programma is verbijzonderd. In deze verordening heeft u ingestemd om de baten en lasten per thema te autoriseren. Aanvullend geven wij u inzicht in de baten en lasten per taakveld en ook worden de afwijkingen per taakveld toegelicht.

Uit deze rekening 2020 blijkt dat de totale lasten op rekeningbasis de begroting 2020 (inclusief begrotingswijzigingen) van een aantal thema's overschrijden. Tegenover deze overschrijdingen van deze lasten staan ook hogere baten van deze thema's. Per saldo zijn de hogere baten groter dan de hogere lasten en dit resulteert dan ook in een voordeliger resultaat van de jaarrekening 2020 ten opzichte van Berap 2020 I.

De afwijkingen zijn zowel van de investeringen als van de exploitatie adequaat toegelicht. De toelichting houdt in dat wij van mening zijn dat de afwijkingen passen binnen het bestaande beleid van uw raad en niet eerder bekend waren. Indien uw raad de jaarrekening vaststelt, stemt uw raad in met deze afwijkingen en de toelichting van ons college. Op deze manier autoriseert uw raad de afwijkingen en worden de afwijkingen dan rechtmatig en wordt voldaan aan de begrotingsrechtmatigheid. Deze werkwijze wijkt niet af van voorgaande jaren.

Hierna volgt een overzicht van de baten en lasten per thema. In het onderdeel 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' wordt er een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening.

	Primitieve begroting 2020			Actuele begroting 2020			Werkelijk 2020		
Taakvelden	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.2 Burgerzaken	820	313	-508	847	349	-498	679	248	-431
4.1 Openbaar basisonderwijs	126	24	-102	138	24	-114	137	17	-120
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.335	429	-906	1.221	389	-832	1.339	561	-779
5.1 Sportbeleid en activering	475	37	-438	445	108	-337	440	209	-231
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.285		-1.285	1.131	-12	-1.143	1.154	50	-1.104
6.2 Wijkteams	3.885		-3.885	3.905		-3.905	3.976		-3.976
6.3 Inkomensregelingen	8.815	7.231	-1.584	9.014	7.746	-1.268	10.777	9.788	-989

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

6.4 Begeleide participatie	5.212		-5.212	5.737		-5.737	5.178		-5.178
6.5 Arbeidsparticipatie	881	15	-866	787	15	-772	594	2	-593
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	484	10	-474	664	10	-654	1.002	15	-987
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.732	72	-5.659	6.036	46	-5.990	6.279	78	-6.201
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.132		-5.132	5.804		-5.804	6.864	20	-6.844
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	26		-26	26		-26	26		-26
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.136		-1.136	742		-742	627		-627
7.1 Volksgezondheid	1.002		-1.002	1.089	20	-1.069	1.040	20	-1.020
Totaal Onze inwoners	**36.346**	**8.131**	**-28.215**	**37.586**	**8.695**	**-28.891**	**40.112**	**11.008**	**-29.106**
3.1 Economische ontwikkeling	83		-83	42		-42	36		-36
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur							217	179	-38
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4	11	7	55	56	1	48	55	7
3.4 Economische promotie	561	1.505	944	473	1.205	732	501	1.496	995
Totaal Onze economie	**648**	**1.516**	**868**	**570**	**1.261**	**691**	**802**	**1.730**	**928**
0.1 Bestuur	1.890		-1.890	2.121	310	-1.811	2.125	311	-1.815
5.3 Cult.presentatie, -productie en -partic.	136	16	-120	136	16	-120	182	29	-154
5.4 Musea	174	4	-170	205	4	-200	207	4	-203
5.6 Media	794	100	-694	644	100	-544	635	100	-535
7.4 Milieubeheer	818	19	-799	831	19	-812	843	46	-797
Totaal Onze toekomst	**3.812**	**139**	**-3.673**	**3.937**	**449**	**-3.487**	**3.992**	**490**	**-3.504**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	381	179	-202	433	179	-254	353	254	-99
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.371	1	-1.371	1.407	1	-1.407	1.396	3	-1.393
1.2 Openbare orde en veiligheid	167		-167	163		-163	172		-172
2.1 Verkeer en vervoer	3.368	74	-3.294	3.395	2	-3.393	3.591	550	-3.041
4.2 Onderwijshuisvesting	766	70	-696	859	70	-789	958	46	-912
5.2 Sportaccommodaties	1.589	280	-1.310	2.067	260	-1.807	2.252	263	-1.989
5.5 Cultureel erfgoed							2		-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.338	29	-3.309	3.491	47	-3.444	3.456	96	-3.359
7.2 Riolering	1.731	2.926	1.195	1.735	2.926	1.191	1.785	2.978	1.193
7.3 Afval	1.868	2.720	852	1.866	2.720	854	1.867	2.846	979
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	391	155	-236	381	155	-225	368	143	-225
8.1 Ruimtelijke ordening	1.219	35	-1.184	1.588	110	-1.478	1.993	626	-1.367
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	61	100	39	66	100	34	1.940	2.208	268
8.3 Wonen en bouwen	1.364	574	-790	1.073	574	-499	1.103	683	-420
Totaal Onze leefomgeving	**17.614**	**7.143**	**-10.473**	**18.524**	**7.144**	**-11.380**	**21.236**	**10.696**	**-10.539**
Totaal thema's	**58.420**	**16.929**	**-41.493**	**60.617**	**17.549**	**-43.067**	**66.142**	**23.924**	**-42.221**
0.5 Treasury	704	931	227	803	903	100	516	597	81
0.61 OZB woningen	55	4.704	4.649	105	4.804	4.699	102	4.933	4.831

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

0.62	OZB niet-woningen		1.472	1.472		1.472	1.472		1.414	1.414
0.64	Belastingen overig	291		-291	291		-291	338		-338
0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	158	44.408	44.250	158	47.142	46.984	9	47.457	47.448
Totaal algemene dekkingsmiddelen		**1.208**	**51.515**	**50.307**	**1.357**	**54.321**	**52.964**	**965**	**54.401**	**53.436**
0.4	Overhead	9.146	143	-9.003	8.817	143	-8.673	8.649	67	-8.583
0.8	Overige baten en lasten	81	-50	-131	-113	-50	63	-1	134	135
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
Totaal overhead, overige baten en lasten en VpB		**9.227**	**93**	**-9.134**	**8.704**	**93**	**-8.610**	**8.648**	**201**	**-8.448**
Saldo van baten en lasten		**68.855**	**68.537**	**-320**	**70.678**	**71.963**	**1.287**	**75.755**	**78.526**	**2.767**
0.10	**Mutaties reserves**	**807**	**1.141**	**334**	**4.985**	**3.771**	**-1.214**	**5.559**	**4.085**	**-1.475**
Resultaat		**69.662**	**69.678**	**14**	**75.667**	**75.736**	**69**	**81.314**	**82.611**	**1.292**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze inwoners

Onze inwoners		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.2	Burgerzaken	168	-101	67	83	0			85	-101
T4.1	Openbaar basisonderwijs	1	-7	-6			0		1	-7
T4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-118	172	53	-197	0	0		79	172
T5.1	Sportbeleid en activering	5	101	106	20	-82			-15	183
T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-23	62	39	-30	0	0		7	62
T6.2	Wijkteams	-71		-71	0	0			-71	
T6.3	Inkomensregelingen	-1.763	2.042	279	61	0			-1.824	2.042
T6.4	Begeleide participatie	559		559	31	0			528	
T6.5	Arbeidsparticipatie	193	-13	179	29	0			164	-13
T6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-338	5	-333	-81	0			-257	5
T6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-243	32	-211	2	0			-245	32
T6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-1.060	20	-1.040	-74	20			-986	
T6.81	Geëscaleerde zorg 18+				0	0				
T6.82	Geëscaleerde zorg 18-	115		115	2	0			113	
T7.1	Volksgezondheid	49		49	15	0			34	
Totaal		**-2.526**	**2.313**	**-215**	**-139**	**-62**			**-2.387**	**2.375**

Burgerzaken

Te verklaren verschil: Lasten € 84.895 *Voordeel*

Het voordeel is deels ontstaan doordat we minder leges hoeven af te dragen aan het Rijk voor de paspoorten en ID kaarten vanwege de lagere opbrengsten. Daarnaast zijn er minder kosten voor de verkiezingen gemaakt dan begroot.

Te verklaren verschil: Baten €-100.965 *Nadeel*

Het nadeel op de baten is voornamelijk ontstaan door een lagere opbrengst op de paspoorten en ID kaarten dan was begroot. Dit is al eerder ontstaan door de overgang van de geldigheid van deze documenten van vijf naar tien jaren. Ondanks het feit dat in de begroting 2020 hierop is geanticipeerd, zijn de werkelijke opbrengsten als gevolg van Covid-19 nog lager uitgevallen.

Openbaar basisonderwijs

Gering verschil; geen verklaring.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Te verklaren verschil: Lasten € 77.726 *Voordeel*

Dit voordeel wordt gecompenseerd door een nadeel in de bedrijfsvoering. Per saldo is dit budgettair neutraal.

Te verklaren verschil: Baten €171.714 *Voordeel*

Het voordeel wordt veroorzaakt door de vrijval van de gevormde voorziening voor het christelijk basisonderwijs.

Sportbeleid en activering

Te verklaren verschil: Baten €183.311 *Voordeel*

Het voordeel ontstaat doordat de werkelijke SPUK uitkering fors hoger uitviel dan begroot. Ook is er nog een uitkering ontvangen voor de tegemoetkoming vaste lasten als gevolg van Covid-19 in het laatste kwartaal die niet was begroot. Verder vielen de ontvangsten van de scholen voor de inzet van de combicoaches hoger uit dan begroot.

Samenkracht en burgerparticipatie

Te verklaren verschil: Baten €61.850 *Voordeel*

Het voordeel ontstaat doordat we een subsidie hebben ontvangen van de provincie voor dorpsinitiatieven die niet was begroot.

Wijkteams

Te verklaren verschil: Lasten € -71.521 *Nadeel*

De overschrijding is gedeeltelijk ontstaan doordat we extra kosten hebben moeten maken voor de aanleg van glasvezelaansluitingen voor verschillende vestigingen van de stichting sociale teams. Een ander gedeelte van de overschrijding wordt veroorzaakt doordat we meer hebben uitgegeven aan jeugdpreventie activiteiten dan was begroot.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Inkomensregelingen

Te verklaren verschil: Lasten € -1.823.686 Nadeel

Het nadeel komt doordat de TOZO regeling niet volledig was begroot. Het nadeel wordt geneutraliseerd door het voordeel op de baten. Het nadeel op de lasten is lager dan het voordeel op de baten. Dat betekent per saldo een voordeel op dit taakveld. Dat komt doordat de kosten op het gebied van bijstand, IOAW en IOAZ lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat de definitieve BUIG uitkering fors is verhoogd en bij ons de kosten voor bijstand niet zijn toegenomen. De BUIG uitkering is hoger uitgevallen vanwege opgenomen Covid-19 compensatie en additionele conjuncturele effecten.

Te verklaren verschil: Baten €2.041.692 Voordeel

Het voordeel wordt veroorzaakt door de TOZO regeling. Zie ook de toelichting bij de lasten.

Begeleide participatie

Te verklaren verschil: Lasten € 528.137 Voordeel

De voordelen ontstaan door overschotten op de jaarrekeningen van de werkvoorzieningsschappen Emco en Wedeka. Uit de jaarrekeningen blijkt dat we het grootste deel van de overschotten terug ontvangen. De Covid-19 compensatie die de WSW bedrijven hebben ontvangen heeft hierin een grote rol gespeeld.

Arbeidsparticipatie

Te verklaren verschil: Lasten € 163.109 Voordeel

Het voordeel ontstaat door een overschot op het re-integratiebudget. Door Covid-19 zijn er minder re-integratietrajecten ingezet.

Maatwerkvoorziening (WMO)

Te verklaren verschil: Lasten € -257.109 Nadeel

Er zijn nadelen op de woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en overige kosten. De overschrijdingen op de woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen zijn ontstaan door een achterstand in facturatie van een aantal aanbieders in 2020 en enkele dure maatwerkvoorzieningen. De overschrijding op overige kosten is ontstaan door enkele specifieke casussen, terwijl hier onvoldoende dekking voor was.

Maatwerkdienstverlening 18+

Te verklaren verschil: Lasten € -244.909 Nadeel

Het nadeel ontstaat grotendeels door een overschrijding op de huishoudelijke hulp. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke kosten van het abonnementstarief (verplichte eigen bijdrage van € 19 per maand) hoger uitvallen dan begroot en een toenemend aantal cliënten dat huishoudelijke hulp ontvangt.
Verder is er een nadeel op de rolstoelvoorzieningen en een voordeel op Wmo Begeleiding. Het nadeel op rolstoelvoorzieningen is ontstaan door achterstand in facturatie van de aanbieder en het voordeel op Wmo Begeleiding komt door een forse afname van de PGB kosten.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Te verklaren verschil: Baten €31.988 *Voordeel*

Het voordeel ontstaat doordat we een hogere opbrengst uit eigen bijdragen van het CAK ontvangen dan geraamd. Dit komt doordat het aantal cliënten dat via het CAK een eigen bijdrage betaald is toegenomen als gevolg van de invoeren van het abonnementstarief.

Maatwerkdienstverlening 18-

Te verklaren verschil: Lasten € -987.010 *Nadeel*

De kosten voor de jeugdhulp zijn opnieuw gestegen. Uit de eerste analyse blijkt dat de kostenstijging van de jeugdhulp is ontstaan doordat de doelgroep jeugdigen met een beschermingsmaatregel en jeugdhulp 21% groter is geworden ten opzichte van 2018 (in 2019 was dit zelfs 25% t.o.v. 2018). Dit is de doelgroep met de duurste vormen van zorg en het lastigste om op te sturen, omdat de verwijzingen door een gecertificeerde instelling worden afgegeven. 39% van deze doelgroep betreft jeugdigen met een voogdij maatregel. Het woonplaatsbeginsel zorgt bij deze doelgroep voor een andere financieringssystematiek waardoor niet de woonplaats van de ouders, maar de feitelijke verblijfplaats van de jeugdige bepaalt welke gemeente financiert. Borger-Odoorn financiert in dit geval deze zorgtrajecten.

Om gecompenseerd te worden voor deze kosten hebben we een aanvullende uitkering voor voogdij/18+ aangevraagd en een bedrag van € 735.301 toegewezen gekregen. In BERAP 2020-II hebben we hiervan € 200.000 toegevoegd aan het budget. Het restant is toegevoegd aan de NUW reserve voor 2021. Aangezien er voordelen zijn op andere onderdelen in het Sociaal Domein (zoals WSW en re-integratie) hebben we het restant in de NUW reserve gelaten en gereserveerd voor 2021. Zodoende hebben we voor 2021 extra budget om deze kosten op te vangen.

Geëscaleerde zorg 18+

Geëscaleerde zorg 18-

Te verklaren verschil: Lasten € 112.661 *Voordeel*

Dit taakveld betreft ook jeugdhulp. Hieronder vallen o.a. de PGB's van jeugdhulp en de kosten voor veilig thuis Drenthe (deel jeugd). Het voordeel ontstaat doordat de PGB's voor jeugdhulp lager uitvielen dan was begroot.

Volksgezondheid

Te verklaren verschil: Lasten € 33.623 *Voordeel*

Het voordeel ontstaat door het rekeningoverschot van de GGD en de teruggaven die de GGD heeft gedaan voor de activiteiten waar als gevolg van Covid-19 geen uitvoering aan kon worden gegeven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze economie

Onze economie		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T3.1	Economische ontwikkeling	6		6	6	0				
T3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-217	179	-38					-217	179
T3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	7	-1	6	0	0			7	-1
T3.4	Economische promotie	-28	291	263	-24	0			-4	291
Totaal		**-232**	**469**	**237**	**-18**				**-214**	**469**

Economische ontwikkeling
Gering verschil; geen verklaring

Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Te verklaren verschil: Lasten € -217.354 *Nadeel*

Algemeen:
In de begroting zijn de lasten en baten van het grondbedrijf niet geraamd, omdat het grondbedrijf voor de exploitatie van de gemeente neutraal verloopt. Eventuele winstnemingen/mutaties voorzieningen in het grondbedrijf worden verrekend met de reserves (taakveld 0.10). In 2020 is het saldo € 37.950 negatief. Dit bedrag wordt gedekt uit de bufferreserve gronden.
Voor een uitgebreide toelichting betreffende het grondbedrijf verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Te verklaren verschil: Baten €179.404 *Voordeel*

Zie tekst lasten.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
Gering verschil; geen verklaring

Economische promotie
Te verklaren verschil: Baten €291.300 *Voordeel*

Het voordeel is ontstaan door hogere opbrengsten voor toeristenbelasting en woonforensenbelasting dan geraamd. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze toekomst

Onze toekomst		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.1	Bestuur	-4	1	-4	-57	0			53	1
T5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	-46	13	-34			1		-47	13
T5.4	Musea	-2		-3	4	0	1		-7	
T5.6	Media	9		9	10	0			-1	
T7.4	Milieubeheer	-12	27	15	42	0	13		-67	27
Totaal		**-55**	**41**	**-17**	**-1**		**15**		**-69**	**41**

Bestuur

Te verklaren verschil: Lasten € 53.032 *Voordeel*

Het voordeel bestaat uit een saldo van voor- en nadelen.

Voordelen zijn ontstaan door circa € 41.000 lagere kosten van de voorziening voor de wethouderspensioenen, circa € 19.000 lagere wachtgeldverplichtingen en circa € 10.000 lagere pensioenkosten voormalig personeel. Verder zijn de kosten van cursussen en de representatiekosten van de raad lager dan geraamd.

Nadelen zijn met name ontstaan door circa € 12.000 hogere controlelasten. Daarnaast is er sprake van hogere kosten van diverse contributies en lidmaatschappen en zijn ook de advieslasten hoger dan geraamd.

Cult.presentatie, -productie en -partic.

Te verklaren verschil: Lasten € -47.353 *Nadeel*

Het nadeel ontstaat door een tekort op het cultuurbudget mede als gevolg van extra verstrekte Covid-19 compensatie en kosten voor het overnemen en verrichten van werkzaamheden voor de Willibrordkerk in Borger.

Musea

Gering verschil; geen verklaring

Media

Gering verschil; geen verklaring

Milieubeheer

Te verklaren verschil: Lasten € -67.910 *Nadeel*

Het nadeel wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan het RUD en door uitvoeringskosten projecten duurzaamheid. De kosten voor duurzaamheid zijn hoger, maar dit wordt bijna volledig gecompenseerd door een hogere bate (zie baten).

Te verklaren verschil: Baten €27.956 *Voordeel*

Het voordeel wordt veroorzaakt door een bate op duurzaamheid (subsidie RRE). Nadelig van invloed is de geraamde rentevergoeding. De raming is te hoog en de werkelijke opbrengst wordt op een andere post verantwoord.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onze leefomgeving

Onze leefomgeving		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	80	75	155	-1	1	87		-6	74
T1.1	Crisisbeheersing en brandweer	11	2	14	-1	0	-1		13	2
T1.2	Openbare orde en veiligheid	-9		-9	19	0			-28	
T2.1	Verkeer en vervoer	-196	548	352	-111	0	446		-531	548
T4.2	Onderwijshuisvesting	-99	-24	-123	0	0	-2		-97	-24
T5.2	Sportaccommodaties	-185	3	-182	-15	0	58		-228	3
T5.5	Cultureel erfgoed	-2		-2			0		-2	
T5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	35	49	85	99	0	56		-120	49
T7.2	Riolering	-50	52	2	-77	0	130		-103	52
T7.3	Afval	-1	126	125	17	0	18		-36	126
T7.5	Begraafplaatsen en crematoria	13	-12		1	0	13		-1	-12
T8.1	Ruimtelijke ordening	-405	516	111	-71	0	-38	-3	-296	519
T8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-1.874	2.108	234	-9	0			-1.865	2.108
T8.3	Wonen en bouwen	-30	109	79	37	0	9		-76	109
Totaal		**-2.712**	**3.552**	**841**	**-112**	**1**	**776**	**-3**	**-3.376**	**3.554**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Beheer overige gebouwen en gronden

Te verklaren verschil: Baten €73.653 Voordeel

Betreft het voordelig saldo van het strategisch bezit van de gemeente Borger-Odoorn. Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door:

- een boekwinst bij verkoop van het pand Nuisveen 15 te Borger
- de voorziening voor nog te maken kosten van het afgesloten bestemmingsplan Langhieten te Odoorn kan naar beneden worden bijgesteld;
- een vergoeding van de verzekering voor stofschade (Willibrordkerk);
- hogere opbrengst telefoonmasten (meer masten)

NB: Het voordeel dat ontstaat door de verlaging van de voorziening Langhieten wordt teruggestort in de bufferreserve gronden (zie reserves taakveld 0.10).

Crisisbeheersing en brandweer

Gering verschil; geen verklaring

Openbare orde en veiligheid

Te verklaren verschil: Lasten € -27.229 Nadeel

Het nadeel is te verklaren door hogere kosten van Stichting Veiligheidszorg Drenthe en hogere kosten van het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe.

Verkeer en vervoer

Te verklaren verschil: Lasten € -530.066 Nadeel

Voor de uitvoering van diverse verkeersmaatregelen is een subsidie ontvangen van het Rijk voor de jaren 2020-2021. Omdat het om geoormerkt geld gaat wordt het deel dat nog niet is besteed, gestort in een voorziening (zie ook verklaring verschil baten). Dit zelfde geldt voor een ontvangen bedrag van de provincie voor de aanleg van en fietsbrug langs de N34. Hiermee is het grootste deel van het nadeel verklaard.
Op enkele overige posten is wel sprake van over- en onderschrijdingen maar deze lopen budgettair neutraal.

Te verklaren verschil: Baten €547.453 Voordeel

Voor de uitvoering van diverse verkeersmaatregelen is een subsidie ontvangen van het Rijk voor de jaren 2020-2021. Dit geld is geoormerkt en het niet bestede deel wordt gestort in een voorziening (op dit onderdeel lopen de baten en lasten budgettair neutraal). Dit zelfde geldt voor een ontvangen bedrag van de provincie voor de aanleg van en fietsbrug langs de N34. Het gehele voordeel is hiermee verklaard.

Onderwijshuisvesting

Te verklaren verschil: Lasten € -97.144 Nadeel

Het nadeel wordt veroorzaakt door de huisvestingsbijdrage en het onderhoud op de schoolgebouwen (MFA's).
De scholen in de niet gemeentelijke MFA's ontvangen van de gemeente een huisvestingsbijdrage ter grootte van het verschil tussen de huur/servicekosten en de rijksvergoeding. Dit bedrag wordt gedekt door de vrijval van lasten van afgestoten schoolgebouwen. Deze vrijval is niet toereikend om huisvestingsbijdrage volledig te

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

dekken. Het restant tekort wordt gedekt uit de reserve Kern en Kader (zie de reserves, taakveld 0.10).
Het overig deel van het nadeel wordt veroorzaakt doordat de onderhoudsbudgetten van 2 schoolgebouwen zijn overschreden. Bij de ene school betreft het extra kosten die gemaakt zijn om te voldoen aan de wet- en regelgeving (o.a legionella) en bij de andere school betreft het kosten voor het schilderwerk. Deze overschrijdingen worden gedekt uit de reserve (zie taakveld 0.10).

Sportaccommodaties

Te verklaren verschil: Lasten € -228.304 *Nadeel*

De overschrijding komt gedeeltelijk door Covid-19. Zo hebben we extra schoonmaakkosten gemaakt en hebben de beheerders van de sportkantines compensatie ontvangen. Naast Covid-19 waren er meerkosten voor het onderhoud van de sportvelden. Deze komen vooral voort uit het beregenen van de velden en herstelmaatregelen aan de velden door de droge zomer.
In 2020 is bij enkele gebouwen het onderhoudsbudget overschreden. Om o.a. aan wet- en regelgeving te voldoen moest onderhoud worden uitgevoerd. In enkele andere gevallen betrof het een calamiteit.

Cultureel erfgoed

Gering verschil; geen verklaring

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Te verklaren verschil: Lasten € -119.560 *Nadeel*

Ondanks de bijraming in Berap II voor de bestrijding van de Eikenprocessierups zijn de kosten toch nog hoger uitgevallen.
Voor het onderhoud bos -en natuurreinen zijn meer kosten gemaakt oa voor het verbeteren van natuurparkje Alinghoek waardoor de biodiversiteit versterkt is. Daarnaast zijn er extra (snoei) werkzaamheden door Landschapsbeheer Drenthe uitgevoerd.
Er is een tekort tav de kosten voor onderhoud gebouwen. Deze zijn hoofdzakelijk veroorzaakt door de aanpassingen aan de gebouwen die voortvloeien uit Wet-& regelgeving.
De gehele subsidie voor de Stichting schaapskudde is hier geboekt. Dekking is op andere taakvelden aanwezig.

Te verklaren verschil: Baten €49.572 *Voordeel*

De baten zijn hoger dan begroot door o.a. het ontvangen van meer loonsubsidies voor een aantal medewerkers.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Riolering

Te verklaren verschil: Lasten € -103.611 Nadeel

Het nadeel wordt veroorzaakt door een bijdrage aan de voorziening i.v.m. onderuitputting kapitaallasten. Het voordeel op de kapitaallasten wordt niet meegenomen op het taakveld, waardoor dit nadeel ontstaat.
De verschillen op de kapitaallasten zijn uit alle taakvelden gefilterd en worden centraal verklaard.
Voor een uitgebreide toelichting van de verschillen tussen begroting en rekening verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen.
Opgemerkt wordt, dat de hier genoemde saldi niet aansluiten met de bedragen genoemd in de paragraaf Lokale heffingen, omdat conform de BBV (begrotingsvoorschriften) aan riolering ook bedragen extra comptabel zijn toegerekend zoals bijvoorbeeld de BTW.

Te verklaren verschil: Baten €51.926 Voordeel

Als gevolg van areaal uitbreiding en stijging van de WOZ-waardes van de woningen is de opbrengst hoger dan geraamd. Op grond van de BBV wordt de opbrengst voor de invorderingskosten hier ook geboekt (raming elders). Hierdoor stijgt het voordeel. Opgemerkt wordt dat tegenover deze opbrengst ook kosten staan. Deze zijn elders geraamd en geboekt.
Het voordeel wordt lager doordat de opbrengst van de niet-woningen juist is gedaald (geen areaal uitbreiding en de totale WOZ-waardes is gedaald voor deze gebouwen).

Afval

Te verklaren verschil: Lasten € -34.845 Nadeel

Een uitgebreide toelichting van de verschillen tussen begroting en rekening op het afval is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.

Te verklaren verschil: Baten €125.443 Voordeel

Het voordeel wordt vooral veroorzaakt door hogere opbrengsten reinigingsrechten (meer kilo's en ledigingen) en een ontvangen vergoeding voor zwerfvuil.
Het voordeel wordt tevens hoger doordat, op grond van de BBV, de opbrengst van de invorderingskosten hier verantwoord wordt (raming elders). Opgemerkt wordt dat tegenover deze opbrengst ook kosten staan. Deze zijn elders geraamd en geboekt.

Opgemerkt wordt dat de hier genoemde saldi niet aansluiten met de bedragen genoemd in de paragraaf Lokale Heffingen, omdat conform de BBV, aan het taakveld afval ook extra comptabel bedragen zijn toegerekend zoals bijvoorbeeld de BTW. Een uitgebreide toelichting van de verschillen tussen begroting en rekening op het taakveld afval is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.

Begraafplaatsen en crematoria

Gering verschil; geen verklaring

Ruimtelijke ordening

Te verklaren verschil: Lasten € -295.968 Nadeel

Voor de uitvoering van het project "Hart van Exloo" is een subsidie ontvangen van de provincie. Omdat het om geoormerkt geld gaat wordt het niet bestede deel gestort in de voorziening (lasten en baten lopen op dit onderdeel budgettair neutraal). Hiermee is grootste deel van het nadeel verklaard.
Het overige deel wordt veroorzaakt door de meerkosten bij verwerving van de panden voor het project "Hart van Exloo".

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Te verklaren verschil: Baten €519.143 Voordeel

Het voordeel betreft hogere opbrengst verkoop snippergroen (actief beleid) en door de boeking van een deel van de ontvangen subsidie "Hart van Exloo" (zie ook verklaring lasten).

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Te verklaren verschil: Lasten € -1.864.564 Nadeel

Algemeen:
In de begroting zijn de lasten en baten van het grondbedrijf niet geraamd, omdat het grondbedrijf voor de exploitatie van de gemeente neutraal verloopt. Eventuele winstnemingen/mutaties voorzieningen in het grondbedrijf worden verrekend met de reserves (taakveld 0.10).
Het verschil dat wordt veroorzaakt door winstnemingen en eventuele mutaties in de voorzieningen bedraagt € 210.000 en wordt gestort in de bufferreserve gronden. Het restant verschil tussen de baten en lasten wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage in administratiekosten en is een voordeel voor de jaarrekening.
Voor een uitgebreide toelichting betreffende het grondbedrijf verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Te verklaren verschil: Baten €2.108.445 Voordeel

Zie de lasten.

Wonen en bouwen

Te verklaren verschil: Lasten € -75.217 Nadeel

Voor het project Anne de Vriesstraat 2e Exloërmond is een subsidie ontvangen. Deze is nog niet volledig ingezet. Het niet bestede deel wordt gestort in een voorziening. (zie ook de baten, verloopt budgettair neutraal).
Het overige deel wordt veroorzaakt door extra onderhoudskosten voor een schuur bij "De Slieten" te Borger. De toestand van de schuur was slecht. Om de standplaats te kunnen verhuren was dit onderhoud onvermijdelijk.
Het nadeel wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de lagere kosten welstand. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de opbrengsten voor welstand ook lager zijn (zie baten, welstand verloopt ook budgettair neutraal).

Te verklaren verschil: Baten €108.931 Voordeel

Een gedeelte van het voordeel is reeds besproken bij de lasten. Het betreft de ontvangen subsidie en welstand. De lasten en baten van deze posten verlopen budgettair neutraal.
Op de bouwleges is sprake van een voordeel. Dit is o.a. het gevolg van een aantrekkende woningmarkt.
Nadelig van invloed zijn de lagere ontvangsten voor de blijvers- en startersleningen als gevolg van de lage rentestand.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.5	Treasury	287	-306	-19			4	-245	283	-61
T0.61	OZB woningen	3	129	132	-14				17	129
T0.62	OZB niet-woningen		-58	-58						-58
T0.64	Belastingen overig	-47		-47	-42				-5	
T0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	149	315	464	-1				150	315
Totaal		**392**	**80**	**472**	**-57**		**4**	**-245**	**445**	**325**

Treasury

Te verklaren verschil: Lasten € 282.770 Voordeel

Het begrote financieringstekort valt in werkelijkheid lager uit. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het werkelijke rentepercentage op kortlopende financiering lager uitvalt dan we in de begroting van zijn uitgegaan.

Te verklaren verschil: Baten €-60.867 Nadeel

Het nadeel ontstaat door minder ontvangen dividend van de BNG dan geraamd. Door de uitbraak van Covid-19 heeft de BNG minder dividend mogen uitkeren van de toezichthouder.

OZB woningen

Te verklaren verschil: Baten €128.956 Voordeel

Als gevolg van areaal uitbreiding en stijging van de WOZ-waardes van de woningen is de opbrengst hoger dan geraamd. Op grond van de BBV wordt de opbrengst voor de invorderingskosten hier ook geboekt, deze opbrengst is elders geraamd. Hierdoor stijgt de opbrengst. Opgemerkt wordt dat tegenover deze opbrengst ook kosten staan die elders zijn geraamd en geboekt.

OZB niet-woningen

Te verklaren verschil: Baten €-57.880 Nadeel

Het nadeel ontstaat door minder opbrengsten uit OZB niet-woningen dan geraamd. Dit nadeel wordt gecompenseerd door het voordeel op OZB woningen.

Belastingen overig

Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF

Te verklaren verschil: Lasten € 149.979 Voordeel

Zie hiervoor de verklaring bij het onderdeel baten.

Te verklaren verschil: Baten €315.416 Voordeel

Het voordeel ontstaat door verrekeningen met voorgaande jaren, de ontvangen middelen Covid-19 compensatie uit de decembercirculaire 2020 en een voordelige aanpassing van de verdeelmaatstaven.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Overhead

Overhead		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.4	Overhead	168	-76	90	-74		0		242	-76
Totaal		**168**	**-76**	**90**	**-74**				**242**	**-76**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Te verklaren verschil: Lasten €241.709 *Voordeel*

Onder de overhead worden de algemene (personeel)kosten opgenomen die niet rechtstreeks naar een taakveld kunnen worden toegerekend. Er is hierbij een nauwe relatie met de directe personeelskosten die als centrale post is weergegeven en is toegelicht (nadeel €237.000). Overhead is een verzamelpost van diverse kosten die in totaliteit tot een voordeel van afgerond € 242.000 heeft geleid.

In totaal is een voordeel van € 230.000 op dit taakveld voor kosten bedrijfsvoering. Dit zijn de kosten waarvan de raming centraal staan onder het taakveld overhead en waarvan de werkelijke boekingen op alle taakvelden in de begroting terecht komen (zie ook toelichting centrale posten)

Verder in het oog springend afwijking is een overschrijding van € 125.000 voor advocaatkosten en kosten van externe juridische bijstand voor een aantal slepende kwesties in de gemeente.
Op dit taakveld is voorts de inkomst voor de extra Covid-19 compensatie voor de inzet van organisatie als budget geraamd € 75.000.
En tenslotte is er nog een voordeel van € 30.000 voor minder kosten inkoop voor het bedrijfsrestaurant.

Te verklaren verschil: Baten € -76.693 *Nadeel*

Onder het taakveld overhead is een raming opgenomen van € 39.000 voor opbrengsten invordering gemeentelijke belastingen. De werkelijke opbrengsten zijn verantwoord bij de desbetreffende belastingsoorten.

In verband met Covid-19 is ons bedrijfsrestaurant grotendeels gesloten geweest in 2020. Hierdoor hebben minder inkomsten gehad dan geraamd van in totaal € 32.000

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Vennootschapsbelasting (VpB)

Vennootschapsbelasting (VPB)		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
Totaal										

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Op dit taakveld verwerkt de gemeente de te betalen vennootschapsbelasting (VPB). De gemeente is VPB verschuldigd indien er in het jaar een fiscale winst is gerealiseerd. Of er sprake is van een belastingplicht zal uiteindelijk afhangen van de ondernemingsactiviteiten, na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit andere jaren.

De gemeente is slechts belastingplichtig voor de resultaten van het grondbedrijf die zijn behaald vanaf 1 januari 2016. De resultaten behaald tot 31 december 2015 zijn vrijgesteld van belastingen. De fiscale winst (belastingwetgeving) zoals is berekend kan afwijken van de bedrijfseconomische winst (uitgangspunten BBV). Dit door bijvoorbeeld verschillen in waardering van balansposten en de wijze van toerekening van kosten aan een bepaald jaar.

VPB is voor gemeenten vrij nieuwe wetgeving en er is landelijk op onderdelen veel overleg gepleegd over de interpretatie van de wet. De gemeente heeft in 2020 met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst gesloten. In deze vaststellingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de wijze van berekenen van de fiscale positie.

De berekeningen geven aan dat er tot en met het jaar 2019 geen VPB is verschuldigd. Er is een voorlopige berekening gemaakt van het fiscale resultaat uit grondexploitatie over 2020. De prognose geeft een verwacht positief fiscaal resultaat van € 273.962. Door de fiscale verliezen over voorgaande jaren te verrekenen met dit resultaat is er in 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Het restant aan nog te verrekenen verliezen uit voorgaande jaren bedraagt ultimo 2020 € 21.092.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.8	Overige baten en lasten	-301	184	-117			-302		1	184

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Te verklaren verschil: Baten € 183.536 *Voordeel*

Het voordeel is ontstaan door een teruggaaf van omzetbelasting door de belastingdienst op het gebied van re-integratie over de periode 2015-2019. Lange tijd heeft de belastingdienst vast gehouden aan een beperkte teruggave van omzetbelasting op de kosten van re-integratie. De Hoge Raad heeft echter een ruimere uitleg gegeven aan het recht op compensatie. Hierdoor kan er in meer gevallen btw worden teruggevraagd dan in eerste instantie door de belastingdienst werd geaccepteerd. Hierop is in 2020 over de jaren 2015 tot en met 2019 nog een aanvullende aangifte ingediend.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

TOELICHTING CENTRALE POSTEN

Voor een goed inzicht is er voor gekozen om de volgende posten centraal weer te geven en toe te lichten.

1. Loonkosten / inhuur derden
2. Kapitaallasten (rente en afschrijving)

Dit voorkomt dat je bij veel taakvelden moet herhalen dat er een voordeel of nadeel is met steeds dezelfde verklaring. Daarom geven wij hier in afzonderlijke overzichten de verschillen per thema weer.

Loonkosten

De loonkosten wijken door de hele begroting heen in positieve en negatieve zin af van de ramingen. Dit verstoort het juiste beeld op de taakvelden. Vandaar dat ze hier op één plek worden toegelicht.

In onderstaand overzicht worden de totale loonkosten van eigen personeel en inhuur derden per thema weergegeven. Het verschil bedraagt afgerond € 460.000 nadelig.

Dit is niet het resultaat op de bedrijfsvoering.

Loonkosten / inhuur derden	**Begroting**	**Werkelijk**	**Saldo**
Thema 1, onze inwoners	2.836.708	3.033.772	-197.064
Thema 2, onze ecoomie	227.187	246.482	-19.295
Thema 3, onze toekomst	1.225.291	1.227.490	-2.199
Thema 4, onze leefomgeving	6.155.184	6.265.363	-110.179
Algemene dekkingsmiddelen	316.695	373.416	-56.721
Overhead	4.777.073	4.851.430	-74.357
Te verklaren verschil	**15.538.138**	**15.997.952**	**-459.815**

Van de hieronder genoemde onderdelen staan de budgetten op de taakvelden zelf en dat leidt tot voordelen op de betreffende taakvelden elders in de jaarstukken.

Taakveld	**Toelichting**	**Bedrag**
T4.3 onderwijsbeleid en leerlingzaken	Diverse aandachtsgebieden	102.000
T5.1 Sportbeleid en activering	Vergoeding inzet combicoaches	82.000
T3.4 Economische promotie	Uitvoering economische beleidsplan	27.000
T01.0 Bestuur	Beleidsagenda BOCE	12.000
T.04 Overhead	Overhead	230.000
	Totaal	**453.000**

Zichtbaar is dat er per saldo geen noemenswaardige overschrijding is op de loonkosten.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Kapitaallasten
In onderstaand overzicht worden de kapitaallasten (afschrijvingslasten) per thema weergegeven.

In de toelichting op de verschillende taakvelden is een verklaring gegeven waarbij de verschillen op de kapitaallasten niet zijn meegenomen. Het geeft een beter inzicht om het centraal weer te geven en toe te lichten. Dit voorkomt dat je vaak dezelfde verklaring moet geven of verwijzen naar andere producten. De verschillen in de kapitaallasten op de verschillende thema's zijn hier op een rijtje gezet. Het uiteindelijke voordeel is afgerond € 244.284.
Dit is ontstaan door een voordeel op de afschrijving. Het voordeel op de afschrijving komt doordat niet alle voorgenomen investeringen in het jaar zijn gerealiseerd. Hierdoor vallen er afschrijvingslasten vrij (onderuitputting).

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

KAPITAALLASTEN VASTE ACTIVA	AFSCHRIJVING		
	Begroting	Werkelijk	Saldo
Thema 1, onze inwoners	6.068	6.068	-0
Thema 3, onze toekomst	12.511	5.810	6.701
Thema 4, onze leefomgeving	2.721.618	2.486.744	234.874
Overige baten en lasten	1.710	-	1.710
Overhead	181.920	180.920	1.000
Te verklaren verschil	**2.923.827**	**2.679.543**	**244.284**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Mutaties reserves

Mutaties reserves		Verschil tussen begroting en rekening			Lonen		Kapitaallasten		Restant te verklaren	
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
T0.10	Mutaties reserves	-574	314	-261					-574	314
Totaal		**-574**	**314**	**-261**					**-574**	**314**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Te verklaren verschil: Lasten € -574.299 *Nadeel*

De verschillen bij de mutaties reserves zijn ontstaan omdat in veel gevallen pas na afloop van het jaar duidelijkheid komt over de definitieve bedragen. De hoogte van de lasten en/of baten zijn dan bepalend voor de toevoeging of onttrekking aan de reserves.

Mutaties van de reserves zijn in principe incidenteel. Op het moment dat stortingen en/of onttrekkingen meer dan drie jaren van toepassing zullen zijn, worden ze als structureel beschouwd.

Te verklaren verschil: Baten €313.657 *Voordeel*

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Onvoorzien en beleidsintensivering

In overeenstemming met de BBV-voorschriften is hier het verloop weergeven van de post onvoorzien en beleidsintensivering.

Onvoorzien en beleidsintensivering

Onvoorzien	
Primitieve begroting, structureel vast bedrag per inwoner	€ 50.000
Beleidsintensivering / nieuw beleid	
Primitieve begroting, beschikbaar per 01-01-2020	€ 256.093
Mutaties Berap-I 2020	€ -672.000
Mutaties Berap-II 2020	€ 554.825
Eindstand beleidsintensivering	€ 138.918
Saldo 31 december 2020	**€ 188.918**

Toelichting:

In de BERAP 2020-II hebben we het geprognosticeerd rekeningresultaat bepaald aan de hand van de raming op de posten onvoorzien, beleidsintensivering en saldo begroting. De post onvoorzien is niet aangewend in 2020 en de post beleidsintensivering is aan de hand van de BERAP 2020-I en BERAP 2020-II bijgesteld.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Gerealiseerd resultaat

Het rekeningresultaat bedraagt € 1.295.755 tegenover een verwacht rekeningresultaat van € 68.645. De saldi van de posten 'beleidsintensivering' en 'onvoorzien' sluiten met een positief saldo van € 188.918. Dit samen met het verwacht rekeningresultaat geeft een prognose van het uiteindelijke resultaat van € 257.563.
Het verschil tussen het verwachte resultaat en het werkelijke resultaat bedraagt:

Saldo begroting, stand Berap-II	€ 68.645
Beleidsintensivering, stand Berap-II	€ 138.918
Onvoorzien, stand Berap-II	€ 50.000
Saldo prognose resultaat, stand Berap-II	€ 257.563
Gerealiseerd rekeningresultaat 2020	€ 1.295.755
Verschil	€ 1.038.192

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topinkomens in de Publieke en de Semipublieke Sector (hierna: WNT) ingegaan.

Het normenkader rondom de WNT is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 juni 2014, nr. 2014-0000315901, houdende wijziging van de Beleidsregels toepassing WNT (2013), vaststelling van de Beleidsregels toepassing WNT 2014 en wijziging van het Besluit BZK-toezicht en handhaving WNT (vaststelling normenkader WNT 2014).

Bezoldiging

Deze nieuwe wet bevat openbaarmakingregels via de jaarstukken over de bezoldiging van de topfunctionarissen, ook als zij de norm niet overschrijden. Daarnaast moet van een ieder, dat wil zeggen elke medewerker die geen topfunctionaris is, die een hogere bezoldiging krijgt dan de norm, dit (op functieniveau, dus niet op naam) worden vermeld in de jaarstukken.
De WNT stelt, naast een verplichting tot openbaarmaking, een maximum aan de bezoldiging en de contractuele ontslagvergoeding vast. Op grond van de wet bedraagt de totale maximale bezoldiging (exclusief sociale verzekeringspremies) na indexering voor 2020 € 201.000 (2019: € 194.000) of een pro rata gedeelte bij deeltijddienstverbanden of dienstverbanden korter dan een jaar. Dit bedrag is inclusief het werkgeversdeel in de pensioenpremie. Het maximum van € 201.000 (2020) (2019: € 194.000) geldt ook voor contracten met ingehuurde derden die in enige periode van achttien maanden langer dan zes maanden voor de organisatie werkzaam zijn. Voorbeelden zijn zzp'ers, personen met een management-BV en (interim)arbeidskrachten van adviesbureaus.
De beloning in het sectoraal bezoldigingsregime mag niet uitstijgen boven de voor die sector geldende norm. Deze norm wordt door de betrokken minister vastgesteld. Ten slotte geldt er een bonusverbod, tenzij een bonus bij uitzondering is toegestaan op grond van een algemene maatregel van bestuur.

Hierna vindt u de bezoldigingsgegevens van de bij de gemeente Borger-Odoorn werkzame personen die aangewezen zijn als topfunctionaris in de zin van de WNT.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2020	D.C. Rensen	H.J. van Olst - Stoel
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Raadsgriffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.107	€ 74.365
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.074	€ 14.327
Bezoldiging	€ 124.181	€ 88.692
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 178.689
Onverschuldigd betaald en nog niet terug-ontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Reden waarom de over-schrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	2019	2019
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 34.218	€ 73.304
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.011	€ 12.955
Bezoldiging	€ 40.229	€ 86.259
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 64.844	€ 172.466

Voor alle topfunctionarissen geldt dat het geldende beloningsmaximum over 2020 niet is overschreden. De gemeente Borger-Odoorn heeft over 2020 voldaan aan de WNT.

Beëindigingsvergoedingen
De ontslagvergoeding voor de topfunctionaris mag niet meer bedragen dan de som van de beloning en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn over de twaalf maanden voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband, tot maximaal
€ 75.000,- bruto (artikelen 2.10 en 3.7 WNT). Bij een deeltijddienstverband geldt dit maximum naar rato. De bezoldiging over de periode waarin de topfunctionaris, vooruitlopend op de beëindiging van het dienstverband, geen taken meer vervult valt in beginsel onder het maximumbedrag. Dit betekent dat het salaris gedurende non-activiteit wordt aangemerkt als ontslaguitkering en maximaal
€ 75.000 mag bedragen. Dit geldt niet als de topfunctionaris geen taken meer verricht wegens het opnemen van vakantiedagen, arbeidsongeschiktheid of een schorsing hangende een onderzoek.

In 2020 is inzake topfunctionarissen geen beëindigingsvergoeding uitbetaald die de norm te boven gaat. Tevens is in 2020 geen beëindigingsvergoeding aan niet-topfunctionarissen betaald hoger dan het geldende maximum.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Sisa-verantwoording

Voor het verantwoordingsjaar 2020 wordt het principe van Single information Single audit (SiSa) ten aanzien van specifieke uitkeringen toegepast. Dit principe heeft belangrijke gevolgen voor de wijze waarop gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen informatie verstrekken aan het Rijk over specifieke uitkeringen.

Met de invoering van SiSa zijn de aparte verantwoordingen, controleprotocollen en accountantscontroles komen te vervallen. Maakt de gemeente gebruik van een van de specifieke regelingen waarop Sisa van toepassing is, dan kan voor de controle van de besteding voortaan worden volstaan met de reguliere accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente.

Door middel van een bijlage bij de jaarrekening dient verantwoording te worden afgelegd over de besteding aan de verstrekkers van deze uitkeringen. De bijlage is een voorgeschreven model dat door het Centraal Bureau voor de Statistiek beschikbaar is gesteld. In deze bijlage zijn hiertoe een aantal kengetallen c.q. bedragen opgenomen. Deze bijlage is hierna opgenomen voor de regelingen die voor onze gemeente van toepassing zijn.

Voor de verantwoording over de specifieke uitkeringen aan het Rijk moeten gemeenten de jaarstukken, inclusief de bijlage, het rapport van bevindingen van de accountant en de controleverklaring van de accountant vóór 15 juli 2021 digitaal aanleveren bij het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R Indicator: D8/04*		
			€ 89.963	€ 65.774	€ 101.860	€ 32.728		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R Indicator: D8/08*		
		1	061681 Gemeente Borger-Odoorn	€ 0	061681 Gemeente Borger-Odoorn	€ 0		
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04*		
			€ 297.988	€ 297.988	€ 148.994	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06*	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08*		
		1	105 Verbreden van fietspaden	Nee	700	In overleg met Rijk mbt de subsidie voorwaarden		
		2	107 Vrijliggend fiets-/bromfietspad	Ja	65	meter		
		3	116 Aanleg van rijbaanscheiding	Nee	0			
		4	119 Aanleg fietsoversteek	Nee	0			
		5	117 Afwaarderen 50km naar 30 km	Nee	1.000	meter		
		6	201 Kant-asmarkering fietspaden	Nee	4.110	meter		
		7	205 Verbreden fietspaden	Nee	0			
		8	210 Uitritconstructies	Nee	0			

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1 201401253-00446991	€ 86.000	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1 201401253-00446991	€ 86.000	€ 0	Reeds in 2019 gereed gemeld. Op verzoek provincie opnieuw opgevoerd. Indicatornr. was niet correct	Ja	
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 5.730.963	€ 172.944	€ 538.667	€ 4.365	€ 44.558	€ 371
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 103.944	€ 24.924	€ 0	€ 445.103	€ 1.089	Ja
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 40.000	€ 735	€ 52.259	€ 0	€ 0	€ 19.261
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.347.418	€ 75.285	€ 8.222	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 393.337	€ 110.156	€ 12.434	€ 15	€ 861
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 250.641	€ 5.000	€ 14.891	€ 17	€ 790
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	352	24	€ 0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	91	14		Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	91	4		Ja	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 146.823	-€ 27.171				
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	SPUK20-802840	€ 173.994	€ 80.171	€ 37.039	€ 56.784	
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
			1	SPUK20-802840	€ 173.994	119%			
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**		Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
				€ 0	€ 20.760	€ 0	€ 20.760	Ja	

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

DRE	DRE2C	**Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)** Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01*	Welke regeling betreft het *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02*	Totale besteding (in jaar T) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen *Aard controle R Indicator: DRE2C/03*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding *Aard controle R Indicator: DRE2C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06*
			1	201702469-00730955	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	
			2	201803020-00797163	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 93.018	
			3	201803023-00794787	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	-€ 19.113	€ 0	Fout, is vervangen door 201803025-007974372, eea in overleg met provincie.
			4	201803025-00794372	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 53.337	€ 19.113	€ 74.698	Zie opmerking regel 3
			5	201902951-00841484	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 663.971	€ 0	€ 663.971	BDU subsidie wordt gekort ivm ontvangen Rijkssubsidie IENW E20. Hoogte korting is 50% Rijkssubsidie = € 45.075
			6	201902952-00858132	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 93.705	€ 0	€ 93.705	
			7	201902953-00891080	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 0	Uitstel aangevraagd ivm late beschikking. Start 2021
			8	201902981-00858267	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 0	Werk is 2020 gestart

		Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07*	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R Indicator: DRE2C/08*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R Indicator: DRE2C/09*	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11*	
	1	201702469-00730955	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	Ja	
	2	201803020-00797163	€ 0	€ 0	€ 93.018	Ja	
	3	201803023-00794787	€ 0	-€ 16.865	€ 0	Ja	
	4	201803025-00794372	€ 53.337	€ 16.865	€ 70.202	Ja	
	5	201902951-00841484	€ 437.792	€ 0	€ 437.792	Nee	
	6	201902952-00858132	€ 90.000	€ 0	€ 90.000	Nee	
	7	201902953-00891080	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
	8	201902981-00858267	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

DRE	DRE10C	**Regiodeal Zuid-Oost Drenthe** SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/01*	Welk project betreft het *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/02*	Totale besteding in jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie *Aard controle R Indicator: DRE10C/03*	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding ten laste van regiodealmiddelen via provincie Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie *Aard controle R Indicator: DRE10C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/06*
			1	202001504-00883769	Open Science Hub	€ 37.158	€ 0	€ 37.158	
			2	202001504-00883769	Expeditie de Monden	€ 57.070	€ 4.833	€ 61.903	
			3	202003837-00916702	Proeftuin Toekomstbestendig Tweede Exloërmond	€ 45.691	€ 0	€ 45.691	
			4	201903324-00852022	Ons eigen plan in Mondengebied	€ 0	-€ 4.833	€ 0	

		Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/07*	Kopie Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/09*
	1	202001504-00883769	Open Science Hub	Nee
	2	202001504-00883769	Expeditie de Monden	Nee
	3	202003837-00916702	Proeftuin Toekomstbestendig Tweede Exloërmond	Nee
	4	201903324-00852022	Ons eigen plan in Mondengebied	Ja

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Overzicht taakvelden

Gemeente geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten is een uniform set van 48 eenheden door de Rijksoverheid gedefinieerd. Deze eenheden noemen we de taakvelden en deze worden weer geclusterd in 9 hoofdstukken, de hoofdtaakvelden.
Gemeenten zijn verplicht om een overzicht van deze taakvelden op te nemen in de jaarrekening.

Verdelingsprincipe

De taakvelden zijn in 2020 verdeeld over verschillende thema's.

		Begroting 2020 prim.			Begroting 2020 na wijz			Jaarrekening 2020		
Taakvelden		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.0 Bestuur en ondersteuning										
0.1	Bestuur	1.890		-1.890	2.121	310	-1.811	2.125	311	-1.815
0.10	Mutaties reserves	807	1.141	334	4.985	3.771	-1.214	5.559	4.085	-1.475
0.11	Res. van de rekening van baten en lasten	16		-16	69		-69			
0.2	Burgerzaken	820	313	-508	847	349	-498	679	248	-431
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	381	179	-202	433	179	-254	353	254	-99
0.4	Overhead	9.146	143	-9.003	8.817	143	-8.673	8.649	67	-8.583
0.5	Treasury	704	931	227	803	903	100	516	597	81
0.61	OZB woningen	55	4.704	4.649	105	4.804	4.699	102	4.933	4.831
0.62	OZB niet-woningen		1.472	1.472		1.472	1.472		1.414	1.414
0.64	Belastingen overig	291		-291	291		-291	338		-338
0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	158	44.408	44.250	158	47.142	46.984	9	47.457	47.448
0.8	Overige baten en lasten	81	-50	-131	-113	-50	63	-1	134	135
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
		14.349	**53.241**	**38.891**	**18.516**	**59.023**	**40.508**	**18.329**	**59.500**	**41.168**
1.0 Veiligheid										
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.371	1	-1.371	1.407	1	-1.407	1.396	3	-1.393
1.2	Openbare orde en veiligheid	167		-167	163		-163	172		-172
		1.538	**1**	**-1.538**	**1.570**	**1**	**-1.570**	**1.568**	**3**	**-1.565**
2.0 Verkeer, vervoer, waterstaat										
2.1	Verkeer en vervoer	3.368	74	-3.294	3.395	2	-3.393	3.591	550	-3.041
		3.368	**74**	**-3.294**	**3.395**	**2**	**-3.393**	**3.591**	**550**	**-3.041**
3.0 Economie										
3.1	Economische ontwikkeling	83		-83	42		-42	36		-36
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur							217	179	-38
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4	11	7	55	56	1	48	55	7
3.4	Economische promotie	561	1.505	944	473	1.205	732	501	1.496	995
		648	**1.516**	**868**	**570**	**1.261**	**691**	**802**	**1.730**	**928**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

4.0 Onderwijs										
4.1	Openbaar basisonderwijs	126	24	-102	138	24	-114	137	17	-120
4.2	Onderwijshuisvesting	766	70	-696	859	70	-789	958	46	-912
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.335	429	-906	1.221	389	-832	1.339	561	-779
		2.227	**523**	**-1.704**	**2.218**	**483**	**-1.735**	**2.434**	**624**	**-1.811**
5.0 Sport, cultuur, recreatie										
5.1	Sportbeleid en activering	475	37	-438	445	108	-337	440	209	-231
5.2	Sportaccommodaties	1.589	280	-1.310	2.067	260	-1.807	2.252	263	-1.989
5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	136	16	-120	136	16	-120	182	29	-154
5.4	Musea	174	4	-170	205	4	-200	207	4	-203
5.5	Cultureel erfgoed							2		-2
5.6	Media	794	100	-694	644	100	-544	635	100	-535
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.338	29	-3.309	3.491	47	-3.444	3.456	96	-3.359
		6.506	**466**	**-6.041**	**6.988**	**535**	**-6.452**	**7.174**	**701**	**-6.473**
6.0 Sociaal domein										
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.285		-1.285	1.131	-12	-1.143	1.154	50	-1.104
6.2	Wijkteams	3.885		-3.885	3.905		-3.905	3.976		-3.976
6.3	Inkomensregelingen	8.815	7.231	-1.584	9.014	7.746	-1.268	10.777	9.788	-989
6.4	Begeleide participatie	5.212		-5.212	5.737		-5.737	5.178		-5.178
6.5	Arbeidsparticipatie	881	15	-866	787	15	-772	594	2	-593
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	484	10	-474	664	10	-654	1.002	15	-987
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.732	72	-5.659	6.036	46	-5.990	6.279	78	-6.201
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.132		-5.132	5.804		-5.804	6.864	20	-6.844
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	26		-26	26		-26	26		-26
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.136		-1.136	742		-742	627		-627
		32.588	**7.328**	**-25.259**	**33.846**	**7.805**	**-26.041**	**36.477**	**9.953**	**-26.525**
7.0 Volksgezondheid, milieu										
7.1	Volksgezondheid	1.002		-1.002	1.089	20	-1.069	1.040	20	-1.020
7.2	Riolering	1.731	2.926	1.195	1.735	2.926	1.191	1.785	2.978	1.193
7.3	Afval	1.868	2.720	852	1.866	2.720	854	1.867	2.846	979
7.4	Milieubeheer	818	19	-799	831	19	-812	843	46	-797
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	391	155	-236	381	155	-225	368	143	-225
		5.810	**5.820**	**10**	**5.902**	**5.840**	**-61**	**5.903**	**6.033**	**130**
8.0 Volkshuisvesting, R.O., stedelijke vern.										
8.1	Ruimtelijke ordening	1.219	35	-1.184	1.588	110	-1.478	1.993	626	-1.367
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	61	100	39	66	100	34	1.940	2.208	268
8.3	Wonen en bouwen	1.364	574	-790	1.073	574	-499	1.103	683	-420
		2.644	**709**	**-1.935**	**2.727**	**784**	**-1.943**	**5.036**	**3.517**	**-1.519**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Totaal taakvelden	**69.678**	**69.678**	**-2**	**75.732**	**75.734**	**4**	**81.314**	**82.611**	**1.292**

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

BIJLAGEN

Interbestuurlijk toezicht

Algemeen
In de afgelopen jaren zijn er een aantal fundamentele wijzigingen doorgevoerd, waar het gaat om het toezicht tussen verschillende bestuurslagen. Dit is vastgelegd in de Wet Revitalisering Generiek Toezicht

In overleg met de Drentse gemeenten is door de provincie Drenthe een beoordelingskader vastgesteld. Aan de hand van dit toetsingskader geeft de provincie inhoud aan de toezichthoudende rol op de domeinen Financiën, monumentenzorg, ruimtelijke ordening, WABO en archief.
In Drents verband is afgesproken dat de zelfbeoordeling door gemeenten een plek krijgt in de P&C cyclus en wordt opgenomen bij de jaarrekening.

Medebewindstaken
De volgende taken die door de gemeente in medebewind worden uitgevoerd worden verantwoord.

Domein	Belang toezicht
Ruimtelijke Ordening	Actuele bestemmingsplannen en aanwezigheid Structuurvisie(s) bij gemeenten conform de wettelijk eisen in WRO (Wet Ruimtelijke Ordening)
Omgevingsrecht	Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar. Uitvoering van de vergunningverlening, nalevingstoezicht en handhaving (milieu, bouwen en wonen)
Monumenten	(Planologische) bescherming cultuurhistorische en archeologische waarden via actuele gemeentelijke ruimtelijke plannen. Deskundige advisering vergunningsverlening
Huisvesting statushouders	Tijdige huisvesting van het aantal statushouders overeenkomstig de halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk.
Archiefzorg	Controle van de kwaliteit van de informatiehuishouding van overheden, zoals die nodig is voor adequate verantwoording, bewijsvoering en historisch onderzoek.

Uitkomsten zelfevaluatie
Hieronder wordt per domein de zelfbeoordeling aangegeven op basis van de criteria die door de provincie zijn vastgesteld.

Ruimtelijke Ordening	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten		De Structuurvisie beslaat het hele grondgebied van gemeente Borger-Odoorn en is op 9 december 2010 vastgesteld, in

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

		werking getreden op vrijdag 21 januari 2011.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten		In 2018 is voor het gehele buitengebied van gemeente Borger-Odoorn een bestemmingsplan vastgesteld. Dit geldt ook voor de linten Valthermond, 1e Exloërmond en Nieuw-Buinen (2017). In 2021 zal het dorpenplan en een bestemmingsplan voor Borger in procedure worden gebracht. De voorbereidingen zijn inmiddels getroffen
Is er reden voor extra aandacht?		Nee.

Omgevingsrecht	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse		Ja. In 2020 zijn we begonnen met het evalueren van het beleid en hebben we geconcludeerd dat we het herijken ervan gelijk op willen laten gaan met de Omgevingswet. Daarom heeft de gemeenteraad het huidige VTH-beleid verlengd tot 1 juli 2022.
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen		Ja de gemeente Borger-Odoorn stelt jaarlijks een VTH-uitvoeringsprogramma vast.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH		Ieder jaar wordt er een jaarverslag opgesteld. Deze wordt vastgesteld door het college. En ter kennisname aan de gemeenteraad toegestuurd.
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		Ja er zijn concreet onderdelen benoemd die na afloop van het jaar worden beoordeeld.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		Ja deze is in 2016 vastgesteld door de gemeenteraad. Eind 2020 hebben we onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteitscriteria 2.2. Dit jaar wordt beoordeeld of (en zo ja hoe) aanpassingen in het bestaande verbeterplan nodig zijn.
Totaalbeeld		Nee

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Omgevingsrecht	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Is er reden voor extra aandacht?		

Monumenten	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld		De gemeente is al bezig met een beleidsnota Cultuur Historie Borger-Odoorn. Deze gaat 1 op 1 worden opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie op basis van de Omgevingswet. Tot die beleidsimplantatie wordt separaat Cultuur Historie meegenomen in actualiseringsbestemmingsplannen of mini-bestemmingsplannen
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		Er is samenwerking met Stichting Libau
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten		Toezicht door gemeentelijke toezichthouders en Borger-Odoorn heeft parttime een "eigen" archeoloog in dienst.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		Druk om te komen tot beleidsnota Cultuur-Historie.

Huisvesting statushouders	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		De gemeente had een taakstelling van 8 personen en heeft 12 personen geplaatst. Daarmee is de achterstand met 4 personen ingelopen en was deze op 1 juli 2020 5 personen.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders		De gemeente had voor de tweede helft van 2020 een taakstelling van 10 personen. Daarvan zijn 8 personen geplaatst. Daarmee is de

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		achterstand met 2 opgelopen tot 7 personen op 1 januari 2021.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		De taakstelling voor de eerste helft van 2021 is fors verhoogd naar 20 personen. Dit tezamen met de opmerking van de woningbouwcorporaties dat er naar verhouding weinig woningen beschikbaar zullen zijn maakt dat het realiseren van dit aantal een aandachtspunt is.

Archiefzorg	Status Rood/Oranje Groen	Toelichting
Lijst van vastgestelde risicovolle thema's		De vier aandachtspunten voor 2020 waren het (1) Kwaliteitszorgsysteem; (2) Overzicht archiefbescheiden; (3) Selectie en vernietiging; (4) Vervanging. Ad. 1. In 2020 is het Kwaliteitszorgsysteem vastgesteld. Ad 2. De basis van een Overzicht archiefbescheiden is er, deze wordt verder uitgewerkt in 2021. Ad 3. Op het gebied van Selectie en vernietiging heeft een inhaalslag plaatsgevonden, maar de achterstand is nog niet volledig weggewerkt. Ad 4. In 2020 is geregeld dat per 2021 wordt overgegaan op volledige vervanging van archiefbescheiden in het zaaksysteem
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		In het afgelopen jaar is een stevige basis gelegd. Het is duidelijk welke opgaves de gemeente voor 2021 te wachten staan, hiervoor is al een Plan van aanpak opgesteld en gedeeld met de Provincie.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Verplichte beleidsindicatoren

Hieronder een overzicht van de verplichte beleidsindicatoren die we volgens het BBV in de jaarstukken en de begroting dienen weer te geven.

Nr	Indicator	Waarde	Eenheid	Jaar	Bron
1	Verwijzingen Halt	47	per 10.000 jongeren	2019	Stichting Halt
2	Geweldsmisdrijven	3	per 1.000 inwoners	2019	CBS - Criminaliteit
3	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	4,5	per 1.000 inwoners	2019	CBS - Criminaliteit
4	Diefstallen uit woning	1,4	per 1.000 inwoners	2019	CBS - Diefstallen
5	Winkeldiefstallen	0,4	per 1.000 inwoners	2019	CBS - Diefstallen
6	Functiemenging	39,6	%	2019	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
7	Vestigingen (van bedrijven)	152,8	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2019	LISA
8	Absoluut verzuim	0	per 1.000 leerlingen	2019	DUO/Ingrado
9	Relatief verzuim	27	per 1.000 leerlingen	2019	DUO/Ingrado
10	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,2	%	2019	DUO/Ingrado
11	Niet-sporters	56,3	%	2016	Gezondheidsmonitor, GGD'en, CBS en RIVM
12	Omvang huishoudelijk restafval	106	kg per inwoner	2019	CBS statistiek Huishoudelijk afval
13	Hernieuwbare elektriciteit	23,3	%	2018	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat
14	WOZ-waarde woningen	204	x €1.000	2020	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
15	Nieuwbouw	4	per 1.000 woningen	2020	BRP adressen en gebouwen
16	Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64)	79,9	%	2020	CBS - Bevolkingsstatistiek
17	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	831	€	2020	COELO, Groningen
18	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	881	€	2020	COELO, Groningen
19	Banen	487,8	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2019	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA
20	Jongeren met een delict voor de rechter	1	%	2019	CBS Jeugd
21	Kinderen in uitkeringsgezin	5	%	2019	CBS Jeugd
22	Werkloze jongeren	2	%	2019	CBS Jeugd
23	Netto arbeidsparticipatie	65,3	%	2019	CBS - Arbeidsdeelname

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

24	Personen met een bijstandsuitkering	326,2	per 10.000 inwoners	2020	CBS - Participatiewet
25	Lopende re-integratievoorzieningen	197,8	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatiewet
26	Jongeren met jeugdhulp (jongeren tot 18 jaar)	13,4	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	CBS Jeugd
27	Jongeren met jeugdbescherming (jongeren tot 18 jaar)	2	%	2019	CBS Jeugd
28	Jongeren met jeugdreclassering (jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,3	%	2019	CBS Jeugd
29	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	740	per 10.000 inwoners	2020	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Bijlage VI - Lijst met afkortingen

Afkorting	Volledige omschrijving
ABP	Afvalbrengpunt
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BNS	Begroting Nieuwe Stijl
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOCE	Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen
BORG	Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen
BRP	Basisregistratie Personen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van lagere overheden
CROW	Centrum voor regelgeving, onderzoek in grond-, water- en wegenbouw en verkeerstechniek
DIFTAR	Differentiatie afvaltarieven
DPL	Dynamische prioriteitenlijst
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EDR	Eems Dollard regio
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
FBC	Financieel Beleid en Controlling
FIA	Financiële Administratie
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente- Fruit en Tuin
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Riolering Plan
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
KCC	Klantcontactcentrum
LEA	Lokaal Educatief Akkoord
LTO	Land- en tuinbouworganisatie
MFA	Multi Functionele Accommodatie
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
MKB	Midden- en kleinbedrijf

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NUW	Nog uit te voeren werken
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OOV	Openbare orde en veiligheid
OPD	Omgevingsplatform Drenthe
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&C	Planning & Control
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankenkartons
POC	Percentage of Completion
R&T	Recreatie en Toerisme
RET	Recreatie Expert Team
REX	Recreatie Excellentie (Programma)
RRE	Regeling Reductie Energieverbruik
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
SBBO	Stichting Bestemming Borger-Odoorn
SISA	Single Information Single Audit
SPUK	Specifieke Uitkering Stimulering Sport
SROI	Social Return on Investment
TIP	Tourist Info Point
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
VAR	Vrije Algemene Reserve
VDG	Vereniging Drentse Gemeenten
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VTD	Veilig Thuis Drenthe
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVP	Vitale Vakantieparken Drenthe
WAR	Weerstandsdeel Algemene Reserve
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSW	Wet sociale werkvoorziening
ZZP	Zelfstandige zonder personeel

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controleverklaring
d.d. 14 juni 2021

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant